

Regionernas tillstånd 2002

En rapport om tillväxtens förutsättningar i svenska regioner

Regionernas tillstånd 2002

En rapport om tillväxtens förutsättningar i svenska regioner

A2002:012
Regionernas tillstånd 2002
En rapport om tillväxtens förutsättningar i svenska regioner

ITPS
Studentplan 3, 831 40 Östersund
Telefon: 063-16 66 00
Telefax: 063-16 66 01
E-post: info@itps.se
www.itps.se

För ytterligare information kontakta:
Sara Berntsson (sara.berntsson@itps.se)
Aurora Pelli (aurora.pelli@itps.se)

ISBN 91-89606-06-X

Förord

Institutet för tillväxtpolitiska studier, ITPS, har fått i uppdrag av regeringen att med bistånd från Verket för näringslivsutveckling, NUTEK, beskriva den regionala utvecklingen i Sverige under år 2001.

Uppdraget slutredovisas i denna rapport. En tidigare preliminär rapport till Näringsdepartementet från maj 2002 är nu dels uppdaterad, dels utökad med analyser och prognoser. Ny statistik omfattar bl.a. data om arbetslöshet, omsättning, företagskonkurser, befolkningsutveckling och förtidspensioneringar.

Arbetet har utförts av Aurora Pelli, Gunnar Malmberg och Henrik Olsson, ITPS, samt Kjell Bodvik och Sverker Lindblad, NUTEK. Olle Westerlund, ITPS, har bistått med värdefulla synpunkter. Projektledare har varit Sara Berntsson, ITPS.

Tillhörande tabellbilaga (A2002:012) finns att ladda ner gratis på ITPS hemsida www.itps.se.

Östersund den 29 november 2002

Sture Öberg
Generaldirektör

Innehållsförteckning

En inledande sammanfattning	3
Regionala trender	3
Ekonomisk tillväxt	3
Sysselsättning	4
Företagande	4
Utbildning	4
Befolkningsutveckling	5
Ekonomisk tillväxt	6
Lönesumma	6
Bruttoregionprodukt	9
Medelinkomst	10
Omsättning	11
EU-ranking av svenska NUTS II-regioner	13
Företagande	15
Nyföretagande	15
Sysselsatta i de nystartade företagen	16
Företagskonkurser	18
Arbetsmarknaden - struktur och branschutveckling i regionerna	21
Sysselsättningsutveckling i olika branscher och näringar	23
<i>Tillverkningsindustri</i>	24
<i>Byggverksamhet</i>	25
<i>Finansiell verksamhet och företagstjänster</i>	26
<i>Offentlig verksamhet</i>	27
<i>Utbildning och forskning</i>	27
<i>Vård/omsorg</i>	28
<i>Jord- och skogsbruk</i>	29
<i>Energi</i>	29
Förvärvsintensitet	31
Nyanmälda lediga platser	33
Arbetslöshet	34

Humankapitalet i regionerna	37
Utbildning	37
<i>Utbildningsnivå</i>	37
<i>Förändring i utbildningsnivå</i>	38
<i>Högre studier</i>	39
Befolkning	43
Aktuella tendenser	43
Befolkningstillväxt	44
Vad bestämmer den regionala befolkningsutvecklingen?	47
Ålders- och könsfördelning	48
Flyttningar och födelseöverskott	51
Pendlingsmönstret i regionerna	55
Befolkningsförändring under år 2002	57
Internationella flyttningar	59
Regionala effekter av utrikes omflyttningar	59
<i>Emigranter</i>	60
<i>Immigranter i regionerna</i>	61
En framtida arbetskraftsbrist i regionerna?	63
Prognoser för befolknings- och sysselsättningsutvecklingen	63
Försörjningsbördan	64
Har befolkningen blivit sjukare?	66
<i>Ohälsan i de svenska länen</i>	66
<i>Ohälsan relaterad till ålder</i>	68
Förtidspensioner	68
<i>Förtidspensionärer i åldern 55–65 år</i>	70
Fakta om statistiken	73
Begrepp och definitioner	77
Bilaga 1: Kommuner som ingår i NUTEK:s 81 lokala arbetsmarknadsregioner	81
Bilaga 2: Karta över Sveriges LA-regioner	87
Bilaga 3: Karta över NUTS -indelningen i Sverige	88

En inledande sammanfattning

En ekonomisk tillväxt på nationell och regional nivå ger förutsättningar för framtidens välfärd. När lokala arbetsmarknadsregioner fungerar väl blir de attraktiva för lokalisering av ekonomisk verksamhet och för människor att leva i. Då ökar tillväxten, sysselsättningen och företagandet, och den regionala ekonomin bidrar till välfärd både på lokal och på nationell nivå. När den ekonomiska tillväxten, humankapitaltillväxten och sysselsättningsutvecklingen i en region är svag är detta tecken på en dåligt fungerande regional ekonomi, men kanske också ett inslag i en nödvändig strukturomvandling. En stark tillväxt idag ger förutsättningar för morgondagens tillväxt, under förutsättning att inte mänskliga och naturliga resurser överexploateras.

Denna rapport handlar om den ekonomiska tillväxten och dess förutsättningar i svenska regioner. Några viktiga aspekter på regionernas tillstånd och utveckling, t.ex. miljömässiga och sociala förhållanden, ingår inte i denna regionala beskrivning. Syftet har här varit att beskriva den ekonomiska tillväxten under de senaste åren och dess förutsättningar i svenska regioner¹.

Regionala trender

Storstadsexpansion har präglat den regionala utvecklingen i Sverige under lång tid. Där produktionen varit som störst har ekonomin växt snabbare, där sysselsättningen varit högst har jobben ökat mest och där många människor bött har folkmängden vuxit. Särskilt huvudstadsregionens expansion har varit en kontrast till glesbygdens och småorternas svaga ekonomiska tillväxt, dåliga sysselsättningsutveckling och befolkningsminskning. Stockholmsregionen hade under perioden 1996–2001 den näst starkaste tillväxten bland alla EU:s regioner, medan flera svenska regioner hamnade i bottenkiktet av sysselsättnings- och tillväxtligan. Den senaste statistiken för år 2002 pekar dock på en ny tendens där Stockholm inte längre växer lika snabbt. Nettoinflyttningen till Stockholmsregionen är lägre än tidigare och även omsättningsstatistiken antyder att tillväxttakten avtagit i huvudstadsregionen, medan Malmöregionen och en del regionala centra nu expanderar snabbare.

Ekonomisk tillväxt

De ekonomiskt starkaste regionerna har länge haft den snabbaste tillväxten. Under perioden 1995–2000 ökade lönesumman mest i Stockholm. Att Stockholms län är det enda län som har en medelinkomst över riksgenomsnittet visar på huvudstadsregionens starka ställning.

¹ I rapporten redovisas utvecklingen i regionerna. Indelningen i regionfamiljer baseras på NUTEK:s indelning av 81 lokala arbetsmarknadsregioner, LA-regioner. För en utförlig beskrivning av begreppet "Regionfamiljer" se avsnittet "Begrepp och definitioner" under kapitlet Fakta om statistiken.

Stockholm klarar sig bra också i jämförelse med andra europeiska regioner när det gäller BRP, andel förvärvsarbete och framförallt BRP-tillväxt. I produktivitetssligan för år 2001 hamnar Stockholm dock på plats 42 i EU. Storstädernas roll som motorer i svensk ekonomi är uppenbar, medan många små lokala arbetsmarknadsregioner även fortsättningsvis utmärker sig genom en svag ekonomisk tillväxt. I vissa delar av landet var tillväxten mycket svag under perioden 1996–2001. Av EU:s 204 regioner hamnar både Norra Mellansverige och Mellersta Norrland bland de tio sämsta, men variationen i tillväxt är stor inom dessa regioner.

Sysselsättning

Andelen sysselsatta ligger idag på en lägre nivå än i slutet av 1980-talet, men högre än under 1990-talets lågkonjunktur. Under år 2000 ökade sysselsättningen starkt medan framskrivningarna för 2001 visar på en svagare ökning. Sysselsättningen följer samma regionala mönster som den ekonomiska tillväxten, och sysselsättningsökningen har under senare år varit koncentrerad till de befolkningstäta regionerna. Stockholm hade under den senaste femårsperioden den snabbaste sysselsättningsökningen. År 2000 ökade sysselsättningen i alla typer av regionfamiljer, men enligt framskrivningarna i rapporten hade de mindre regionerna i genomsnitt en minskad sysselsättning under år 2001. Sysselsättningsökningen var starkare för män än för kvinnor. I en europeisk jämförelse har sysselsättningsutvecklingen 1996–2001 varit dålig i de flesta svenska regioner. Mellersta Norrland var exempelvis den region som hade svagast sysselsättningsutveckling av EU:s alla 204 regioner.

Företagande

Under det senaste decenniet har nyföretagandet varierat från år till år. Det senaste året, dvs. 2001, har inneburit en minskning i antal nyetableringar till skillnad från år 2000. Trenden med minskat antal företagskonkurser höll i sig fram till år 1999, därefter har företagskonkurserna ökat något. De aktuella tendenserna ser olika ut för olika regionstyper. Under perioden januari till september 2002 ökade andelen företagskonkurser framförallt i småregioner med privat sysselsättning samt i universitets- och högskoleregioner. Av storstadsregionerna ökade andelen företagskonkurser mest i Stockholm. Företagsstatistiken visar att dynamiken i ekonomin främst finns i storstadsregionerna, som både har högst etableringsfrekvens och relativt sett flest konkurser.

Utbildning

Humankapital och utbildning betraktas idag som avgörande för tillväxt på nationell och regional nivå. Utbildningsnivån är förstås högst i regioner med universitet och högskolor. Under den senaste femårsperioden höjdes utbildningsnivån i landet som helhet, men mest i storstadsområdena och universitets- och högskoleregionerna. Däremot är rekryterings-tätheten till högre studier lägre i storstadsregionerna än i andra delar av landet.

Befolkningsutveckling

Den svaga nationella befolkningsutvecklingen slår igenom på regional nivå. De flesta av landets lokala arbetsmarknadsregioner hade under perioden 1996–2001 en minskande befolkning. Stockholmsregionen fortsatte att expandera under 2001, samtidigt som Göteborgs- och Malmöregionen fick en starkare befolkningsutveckling än tidigare. På regional nivå har utspridningen länge varit svag, men på lokal nivå pågår en tydligare dekoncentration. En orsak är den fortgående förstoringen av de funktionella arbetsmarknadsregionerna genom allt längre arbetspendling. Pendlingen möjliggör utflyttning till regioner i närheten av storstäderna.

Befolkningsstatistiken för de nio första månaderna år 2002 visar dock på delvis nya tendenser; dels ökar befolkningen något mer än tidigare, dels sker en förändring i nettomigrationen, vilket påverkar befolkningsomfördelningen. Stockholm och Göteborg får ett betydligt lägre flyttningsnetto än tidigare, medan alla andra regioner har motsatt utveckling. Storstadsregionerna har dock även fortsättningsvis den snabbaste befolkningsutvecklingen och det högsta positiva flyttningsnettot. En avgörande orsak till den regionala befolkningsutvecklingen är invandringen, som i stor utsträckning går till storstadsregionerna.

Dagens regionala befolkningstillväxt är starkt påverkad av ålderssammansättningen. De regioner som tidigare haft en stor inflyttning har fått en yngre befolkning med positivt födelseöverskott som följd. Dessa tidigare expansiva regioner fortsätter att i högre grad dra till sig flyttare. Storstadsregionerna, tillsammans med några få andra regioner, har ett överskott, både när det gäller flyttningar och naturlig befolkningsförändring (födelseantal – dödstal). I en del regioner kompenseras födelseunderskottet av ett positivt flyttningsöverskott, men de allra flesta av landets lokala arbetsmarknadsregioner har under de senaste åren haft såväl ett flyttnings- som ett födelseunderskott. Detta utfall får nog betraktas som ett normaltillstånd för många kommuner, regioner och län, när befolkningsnettot i landet år efter år hamnar kring noll.

Den långsiktiga befolkningsutvecklingen kommer att leda till en ökad försörjningsbörda, vilket är en följd av att födelseantalet är låga, medellivslängden stigande och av att många personer närmar sig pensionsåldern. Detta nationella problem drabbar i ännu högre grad glesbygder och mindre orter. Problemet accentueras av det arbetskraftsbortfall som genereras av låg förvärvsfrekvens i många grupper, höga ohälsotal, sjukskrivningar och förtidspensioneringar, som framförallt slår mot de regioner som främst kommer att bära en tung försörjningsbörda.

500

500

10

500

500

1000

Ekonomisk tillväxt

Tillväxten i Sverige är låg jämfört med många länder i vår omgivning och starkt koncentrerad till ett fåtal regioner. Många regioner bidrar endast marginellt till den nationella tillväxten och hamnar långt ner i den internationella tillväxtligan. Den låga tillväxten i många regioner är ett tecken på svagt fungerande arbetsmarknadsregioner och är på lång sikt ett hot mot välfärden såväl på nationell som på regional nivå.

Regionernas ekonomiska utveckling redovisas i det följande med avseende på lönesumma, bruttoregionprodukt (BRP), medelinkomst (sammanräknad förvärvsinkomst) och omsättning. Lönesumman och BRP relateras till sysselsatt dagbefolkning för senast tillgängliga statistikår, medan inkomsten relateras till befolkning över 16 år. I övrigt redovisas den procentuella utvecklingen mellan tillgängliga statistikår under 1990-talet.

Dessa fyra variabler, som valts ut för att indikera regionernas ekonomiska tillväxt, hänger tätt ihop med varandra. Därför är det högst naturligt att det är ungefär samma regionstyper som uppvisar den starkaste ekonomiska utvecklingen, oavsett mått. Statistiken som redovisas anger regionernas ekonomiska läge för år 2000 och där så har varit möjligt presenteras utvecklingen för år 2001. Den ekonomiska utvecklingen är en snabb process, vilket innebär att trendbrott kan ha inträffat som inte fångats upp av statistiken i rapporten då den inte är tillräckligt färsk i alla delar. Exempelvis pekar aktuella prognoser på att storstadsregionernas, framförallt Stockholmsregionen, ekonomiska utveckling och sysselsättning nu mattats av.

Lönesumma

De högsta lönesummorna per sysselsatta finns i storstadsregionerna. Särskilt påtagligt är detta i Stockholmsregionen, som ligger drygt 16 procent över rikets nivå. Göteborgs- och Malmöregionerna ligger bägge i närheten av riksgenomsnittet. Av regionfamiljerna är skillnaderna i lönesumman störst mellan storstadsregionerna och småregioner dominerade av offentlig sysselsättning. De senare har lägst lönesumma per sysselsatt – 14 procent under riksgenomsnittet. Skillnaderna mellan regionfamiljerna har också förstärkts mellan åren 1995 och 2000. Ju högre lönesumma per sysselsatt, desto större procentuell ökning. Medan storstadsregionernas lönesumma ökade med i genomsnitt 8,3 procent per år mellan 1995 och 2000, stannade ökningen i småregioner dominerade av offentlig sysselsättning på i genomsnitt 2,9 procent per år.

Tabell 1. Lönesumma per sysselsatt 2000 samt utveckling 1995–2000 (löpande priser)

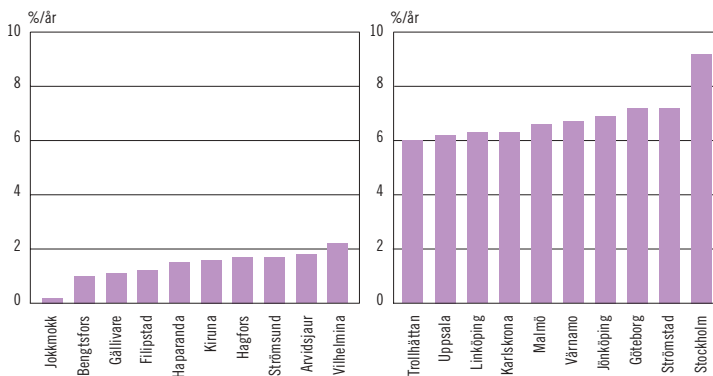
Beteckning på område	Lönesummans andel av riket 2000, %	Lönesumma per sysselsatt år 2000, kr	Skillnad mot riket 2000, %	Lönesummans utveckling 1995–2000, %/år
Riket	100,0	212 371	0,0	6,2
Regionfamiljer				
Storstadsregioner	45,6	233 951	10,2	8,3
därav Stockholm	28,2	247 409	16,5	9,2
därav Göteborg	10,6	217 206	2,3	7,2
därav Malmö	6,8	211 438	-0,4	6,6
Universitets- och högskoleregioner	15,6	204 384	-3,8	5,8
Regionala centra	23,0	198 126	-6,7	4,6
Sekundära centra	8,8	190 966	-10,1	4,4
Småregioner – privat sysselsättning	3,3	191 872	-9,7	3,2
Småregioner – offentlig sysselsättning	3,7	182 731	-14,0	2,9

Källa: SCB.

På länsnivå är det endast Stockholms län som har en högre lönesumma per sysselsatt än riket och som således drar upp även riksgenomsnittet på ett påtagligt sätt. Vi kan också notera att Västerbottens län har haft en bättre genomsnittlig lönesummeutveckling än de övriga länen i Norrland mellan 1995 och 2000, men ökningen ligger trots det långt under riksgenomsnittet.

Det är endast fyra LA-regioner som har en lönesumma per sysselsatt som ligger över genomsnittet för riket. Det gäller Stockholm, Göteborg, Västerås och Kiruna. För de tre sistnämnda är dock skillnaderna gentemot riket relativt små. LA-regioner med störst genomsnittlig ökning av lönesumman mellan 1995 och 2000 är Stockholm, Strömstad, Göteborg, Jönköping, Värnamo och Malmö. De lägsta ökningarna hittar vi i delar av Norrlands inland och i strukturuomvandlingsregioner som Bergslagen och delar av Värmland och Dalsland. I figur 1 nedan visas de tio LA-regioner som har haft den lägsta lönesumman per sysselsatt respektive de tio som haft den bästa utvecklingen. Som framgår finns majoriteten av LA-regionerna med lägst löneutveckling i norra Norrland. De LA-regioner med bäst löneutveckling återfinns framförallt i de södra delarna av Sverige, många intill en storstadsregion.

Figur 1. LA-regioner med den lägsta respektive högsta lönesumman per sysselsatt. Genomsnittlig utveckling per sysselsatt 1995-2000 (procent/år)

Källa: SCB.

Bruttoregionprodukt

Bruttoregionprodukten (BRP) är den regionala motsvarigheten till bruttonationalprodukten (BNP) på riksnivå och mäter det lokala förädlingsvärdet i en region. Regionernas summerade BRP motsvarar alltså rikets BNP. I BRP-måttet inräknas, förutom lönesumman, även företagens vinster. Aggregerade data fördelas med hjälp av olika nycklar till arbetsställen för att få fram en rättvisande regional bild.

I likhet med lönesummorna återfinns de högsta nivåerna avseende BRP per sysselsatt i storstadsregionerna 1999. Nivån i Stockholmsregionen ligger drygt 14 procent över riksgenomsnittet, medan Göteborgs- och Malmöregionerna ligger betydligt närmare riksnivån. LA-regionen Malmö samt övriga regionfamiljer ligger några procentenheter under riksgenomsnittet per år. Det är också storstadsregionerna som står för den största genomsnittliga ökningen av BRP mellan 1993 och 1999. Övriga regionfamiljer hade en ökning som låg under riksgenomsnittet.

Tabell 2. BRP per sysselsatt 1999 samt utveckling 1993–1999 (löpande priser)

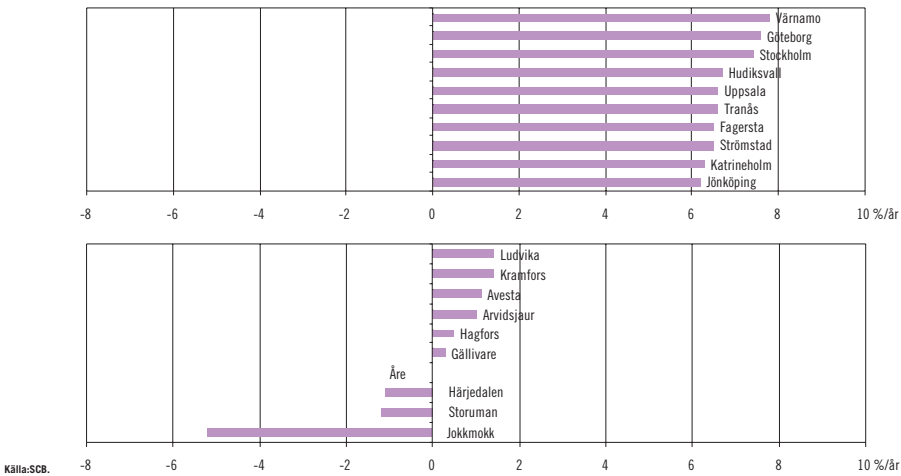
Beteckning på område	BRPs andel av riket 1999, %	BRP per sysselsatt år 1999, kr	Skillnad mot riket 1999, %	BRP - utveckling 1993–99, %/år
Riket	100,0	507 364	0,0	5,6
Regionfamiljer				
Storstadsregioner	44,5	551 852	8,8	7,2
därav Stockholm	27,4	581 142	14,5	7,4
därav Göteborg	10,5	521 977	2,9	7,6
därav Malmö	6,6	493 368	-2,8	6,0
Universitets- och högskoleregioner	15,4	483 999	-4,6	5,5
Regionala centra	23,3	476 138	-6,2	4,6
Sekundära centra	9,2	474 106	-6,6	4,2
Småregioner– privat sysselsättning	3,5	473 531	-6,7	2,6
Småregioner–offentlig sysselsättning	4,0	459 317	-9,5	3,2

Källa:SCB.

På länsnivå är det bara Stockholm, Uppsala och Västernorrlands län som har en BRP per sysselsatt som ligger över rikets nivå. I de två sistnämnda fallen är dock skillnaden gentemot riket marginell. De lägsta nivåerna finner vi i Gotlands och Jämtlands län, som ligger ett par procentenheter under riksgenomsnittet. Jämtland har dessutom haft den lägsta, genomsnittliga, årliga BRP-ökningen under perioden 1993–1999.

När det gäller enskilda LA-regioner finns i vissa fall betydande avvikelser från riksgenomsnittet avseende BRP per sysselsatt. Det gäller t.ex. Oskarshamn och Jokkmokk, där produktionen av elenergi utgör stora inkomstkällor. Av figur 2 framgår att de största BRP-ökningarna återfinns i Värnamo, Göteborg, Stockholm, Hudiksvall, Uppsala och Tranås. Den svagaste BRP-utvecklingen är framförallt koncentrerad till norra Sveriges inland och Bergslagen.

Figur 2. LA-regioner med högst respektive lägst genomsnittlig BRP utveckling 1993–1999 (procent/ år)

Medelinkomst

Medelinkomsten, dvs. den sammanräknade förvärvsinkomsten per capita (befolkning 16+) är också den ojämnt fördelad mellan landets regioner. Det bör poängteras att medelinkomsten inte ger något fullständigt mått på regioninnevånarnas välfärd, eftersom exempelvis levnadsomkostnaderna varierar mellan regionerna. Inte minst gäller detta för boendekostnader med stora skillnader mellan storstad och mer perifera regioner. Det är dock svårt att ta hänsyn till skillnader i boendekostnader, eftersom ekonomiska och icke-ekonomiska fördelar och nackdelar med att bo i en region påverkas av fastighetspriserna.

Medelinkomsten i Stockholmsregionen ligger nästan 17 procent över riksgenomsnittet år 1999. Göteborgsregionen ligger drygt 2 procent över riket, medan Malmöregionen ligger 5 procent under. Av länen är det bara Stockholms län som har en medelinkomst över riksgenomsnittet. Strax under denna inkomstnivå ligger Uppsala, Västra Götaland och Västmanlands län.

Tabell 3. Medelinkomst 1999 samt utveckling 1991–1999 (sammanräknad förvärvsinkomst befolkning 16+ år, löpande priser)

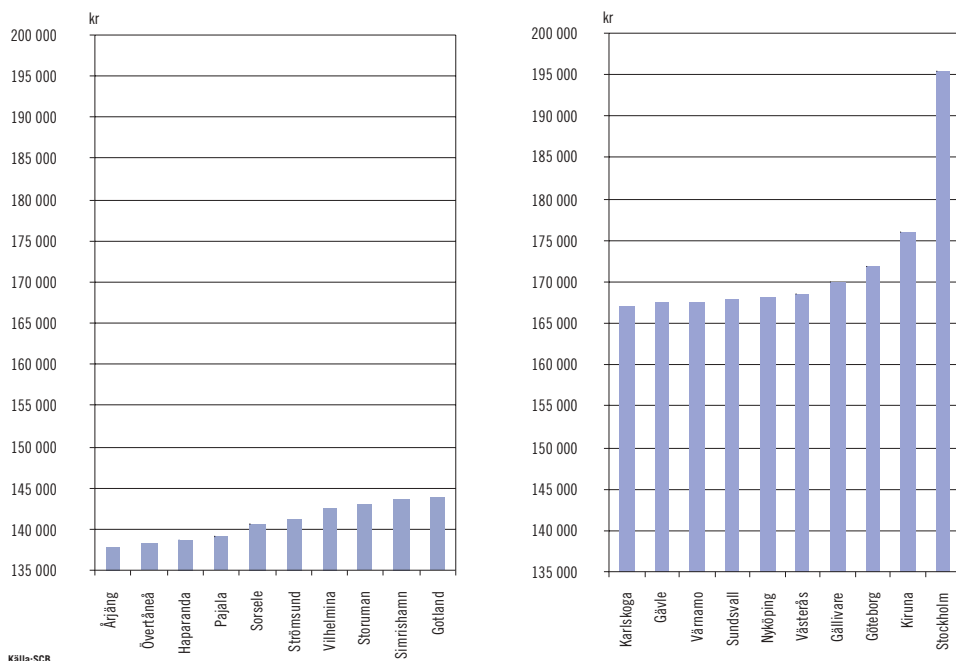
Beteckning på område	Totala inkomstens andel av riket 1999, %	Medelinkomst år 1999, kr	Skillnad mot riket 1999, %	Medelinkomst utveckling 1991–1999, %/år
Riket	100,0	167 743	0,0	4,0
Regionfamiljer				
Storstadsregioner	39,7	182 563	8,8	4,1
därav Stockholm	22,9	195 541	16,6	4,2
därav Göteborg	10,0	171 768	2,4	3,9
därav Malmö	6,7	159 466	-4,9	3,5
Universitets- och högskoleregioner	16,2	161 929	-3,5	3,8
Regionala centra	25,2	159 261	-5,1	3,8
Sekundära centra	9,9	156 463	-6,7	4,1
Småregioner – privat sysselsättning	4,1	155 860	-7,1	4,0
Småregioner – offentlig sysselsättning	5,0	150 204	-10,5	3,9

Källa: SCB.

Vad gäller förändringar av medelinkomsten under perioden 1991–1999 ser vi en betydligt mer utjämnad bild än för t.ex. förändringar av lönesumman och BRP. På länsnivå har viss-erligen Stockholms län haft den största ökningen, men skillnaderna mot Västerbottens och Norrbottens län, som uppvisar den minsta ökningen, är relativt liten.

Bland LA-regionerna har sju stycken högre medelinkomst än riket. Till skillnad från de tidigare måtten på produktion och inkomster, ligger två av dessa i Norrlands inland, nämligen Kiruna och Gällivare. Stockholmsregionen har den överlägset högsta medelinkomsten. De övriga fyra är Göteborgs, Västerås, Nyköpings och Sundsvalls LA-regioner. De lägsta medelinkomsterna återfinns i Årjäng, Övertorneå, Haparanda och Pajala, som alla ligger drygt 17 procent under riksgenomsnittet. Majoriteten av LA-regionerna med de lägsta inkomstnivåerna ligger alltså i Norrland.

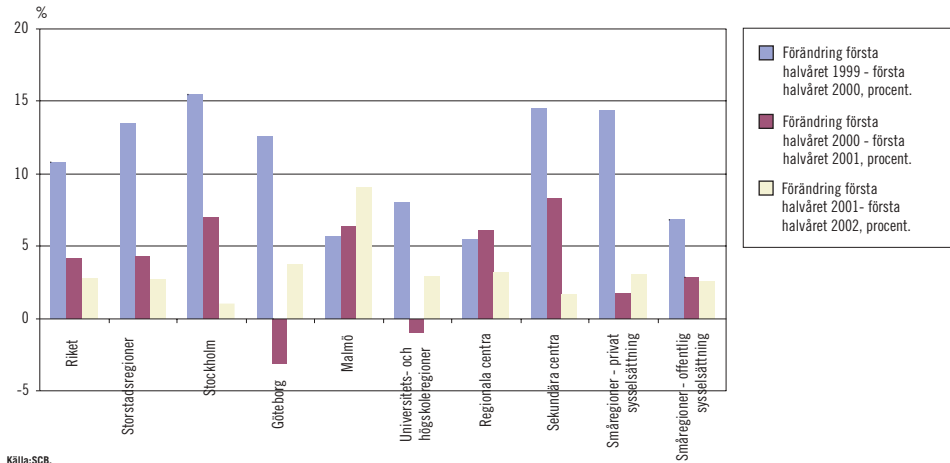
Figur 3. LA-regioner med högst respektive lägst medelinkomst 1999 (kr)

Omsättning

Omsättning kan användas som en indikator för att beskriva regionernas aktuella konjunktur-utveckling. Statistiken baseras på momsdeklarationerna och redovisas ganska omgående efter mättilfället. I den här rapporten används indikatorn som ett komplement till BRP och Lönesumma för att visa den ekonomiska aktivitetens utveckling under de senaste två åren.

Figur 4. Förändring av omsättning (procentuell förändring mellan första halvåret åren 1999–2002)

Att Sveriges företag återhämtade sig under 1999–2000 framgår tydligt av omsättningen då denna ökade i de flesta regionfamiljer. I riket ökade omsättningen med 10,8 procent. Högst omsättning över riksgenomsnittet hade företag i Stockholmsregionen, sekundära centra och småregioner vars sysselsättning baseras på privat sysselsättning. Svagast utveckling under denna period hade företagen i Malmöregionen och regionala centra.

Mellan de första halvåren 2001 och 2002 avmattades dock företagens ekonomiska aktivitet. Under perioden ökade omsättningen endast med 2,8 procent på riksnivån. Av regionfamiljerna har Stockholm med 1,0 procent den svagaste ökningen under denna period, medan övriga regiontyper ligger närmare riksgenomsnittet. Undantaget utgörs av Malmöregionen, som med en omsättningsökning på 9,1 procent ligger klart högre än övriga regiongrupper. Malmös utveckling är därmed rakt motsatt den riket som helhet visar upp.

Som väntat skiljer sig styrkan i konjunkturavmattningen åt mellan olika län och LA-regioner. Uppsala, Jämtland, Dalarna, Skåne och Västerbotten är några av de län där omsättningen ökade mest under första halvåret 2001 och 2002. I Kronobergs, Västra Götalands, Gotlands och Örebro län minskade omsättningen under året. Omsättningsstatistiken indikerar viss tillväxt i några av de perifera områdena och viss avmattning i ekonomisk aktivitet i storstadsregionerna, vilket avviker från den bild som de tre tidigare indikatorerna, dvs. lönesumma, BRP och medelinkomst visar på.

EU-ranking av svenska NUTS II-regioner

För vissa nyckelvariabler finns det relativt tillförlitlig statistik som kan användas för jämförelser mellan regioner inom EU-området. Några av dessa gäller nivå respektive utveckling av bruttoregionprodukt (BRP) och sysselsättning. Konsultföretaget DRI-WEFA har sammanställt rankinglistor för dessa indikatorer baserade på statistik från Eurostat för EU:s 204 NUTS II-regioner (se bilaga för Sveriges åtta NUTS II-regioner).

Tabell 4. Svenska regioners ranking bland EU:s 204 NUTS II-regioner

Beteckning på område	BRP/capita 2001	BRP/sysselsatt dagbefolkning 2001	Andel förvärvs- arbetande	BRP-tillväxt 1996–2001	Sysselsättnings- utveckling 1996–2001
Stockholm	7	42	5	2	12
Östra Mellansverige	114	115	92	174	148
Småland med öarna	76	94	68	168	190
Sydsverige	122	112	101	97	156
Västsverige	109	147	42	87	82
Norra Mellansverige	128	96	115	202	200
Mellersta Norrland	97	95	77	198	204
Övre Norrland	82	122	51	176	80

Källa: European Regional Service (DRI-WEFA).

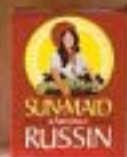
När det gäller BRP/capita och produktivetsmättet BRP/sysselsatt dagbefolkning placerar sig Stockholm relativt högt med en 7:e respektive en 42:a plats. Övriga regioner finns i de flesta fall någonstans i mitten av rankinglistan för dessa indikatorer. Med placering 147 intar Västsverige en förhållandevis blygsam placering avseende produktiviteten. Studerar vi i stället andelen förvärvsarbetande är den totala bilden något mera positiv. Förutom Stockholm, som ligger på plats 5, hittar vi Västsverige på 42:a och Övre Norrland på 51:a plats.

De regionala skillnaderna under 1996–2001 var större i Sverige än i övriga delar av EU-området med avseende på utvecklingen för BRP och sysselsättningen. Medan Stockholm återfinns på en andra plats avseende BRP-tillväxt och en tolfte plats avseende sysselsättningsutveckling, låg flera svenska NUTS II-regioner i det absoluta bottenområdet. Vad gäller BRP-tillväxten hittar vi exempelvis Norra Mellansverige, Mellersta Norrland, Övre Norrland, Östra Mellansverige och Småland med öarna på platserna 202, 198, 176, 174 och 168.

När det gäller sysselsättningsutvecklingen är situationen om möjligt ännu sämre för vissa av de svenska regionerna. Mellersta Norrland hade med en 204:e plats den svagaste sysselsättningsutvecklingen av samtliga NUTS II-regioner under perioden. Norra Mellansverige och Småland med öarna var inte mycket bättre med platserna 200 respektive 190. Det kan noteras att den studerade tidsperioden ligger efter den kraftiga lågkonjunkturen i början av 1990-talet, som allmänt sett har betraktats som konjunkturmässigt relativt goda år för landet som helhet.

Sara
Vido's

LANT HANDEL

Företagande

Sedan lågkonjunkturen i början av 1990-talet har antalet nystartade företag nästan fördubblats och antalet företagskonkurser minskat till en tredjedel. För år 2001 noteras dock en minskning av nyföretagandet med åtta procent av antalet genuint nystartade företag jämfört med år 2000. Av de senaste två åren framgår att antalet företagskonkurser åter börjat öka. Under 2000 och 2001 ökade antalet med en respektive tio procent. Jämfört med det totala antalet företag är graden av konkurser störst i de tre storstadsregionerna Stockholm, Göteborg och Malmö.

Med nyföretagande avses här företag där verksamheten är helt nystartad eller har återupptagits efter att ha varit vilande i minst två år. Statistiken omfattar inte företag som nyregistrerats eller nyaktiverats på grund av ägarbyte, ändring av juridisk form eller annan företagsombyggnad. Med företagskonkurser avses beslut om konkurs som fattats av tingsrätten.

Nyföretagande

En av grundstenarna för ekonomisk tillväxt i samhället är ett fungerande företagsklimat som stimulerar till nyföretagande hos befolkningen. Sedan början av 1990-talet då lågkonjunkturen var som mest intensiv har antalet nystartade företag nästan fördubblats. Under år 2000 startades drygt 39 500 nya företag och i alla län, utom Kalmar och Gävleborgs län, ökade nyföretagandet. Framförallt ökade nyföretagandet år 2000 i Blekinge län, följt av Stockholms län och Uppsala län. År 2001 vände dock nyföretagartrenden i riket och minskade till knappt 35 600 nystartade företag. I Jönköpings län minskade nyföretagandet mest, med 17 procent i jämförelse med året innan. Den näst största minskningen uppmättes i Stockholms län. Endast Gävleborgs län och Jämtlands län uppvisar en ökning i nyföretagandet sedan år 2000.

År 2001 uppgick förnyelsetalet för riket, definierat som antalet nya företag i förhållande till det befintliga företagsbeståndet året före företagsstart, till 7,4 procent i genomsnitt i riket. Medianen med avseende på län var 6,5 procent. Det högsta förnyelsetalet uppmättes i Stockholms län följt av Uppsala län och Skåne län. Lägst andel noterades i Västernorrlands län.

Etableringsfrekvensen, mätt som antalet nya företag per 1 000 invånare i åldern 16–64 år, var 7,0 för hela riket under år 2000. För året därpå, 2001, minskade antalet nyetableringar till 6,3 för hela riket. I förhållande till befolkningen startas det flest nya företag i storstads-länen. Under både år 2000 och 2001 hade Stockholms län högst etableringsfrekvens, följt av Skåne län, Uppsala län samt under år 2000 Västra Götalands län, som dock under 2001 ersattes av Jämtlands län. Lägst antal nya företag per 1 000 invånare noterades för år 2000 i Västernorrlands län, men under 2001 hade dock Västerbottens län lägst etableringsfrekvens.

Tabell 5. Nyföretagandet 2001

	Antal nystartade företag 2001	Förändring från år 2000, %	Förändring från år 1997, %/år	Antal nystartade företag 2001 per 1 000 invånare ¹⁾	Antal nystartade företag 2001 i procent av företagsbeståndet ²⁾	Kvinnlig företagsamhet relativt manlig ^{3,4)}
Riket	35 570	-8	-1	6,3	7,4	48
Stockholms län	11 795	-13	0	9,7	8,7	53
Uppsala län	1 323	0	-1	6,8	8,5	43
Södermanlands län	824	0	-2	5,2	7,1	55
Östergötlands län	1 136	-9	-4	4,4	6,3	47
Jönköpings län	798	-17	-3	4	5,1	37
Kronobergs län	481	-12	-4	4,4	5,4	46
Kalmar län	617	-3	0	4,3	6,2	54
Gotlands län	183	-6	0	5,1	6,5	68
Blekinge län	405	-12	-3	4,3	6,9	36
Skåne län	5 068	-5	2	7,1	8,1	51
Hallands län	960	-3	-1	5,6	6,7	47
Västra Götalands län	5 610	-6	-3	5,9	6,9	40
Värmlands län	693	-11	-3	4,1	5,7	36
Örebro län	766	-3	-3	4,5	6,3	45
Västmanlands län	733	-9	-3	4,5	6,7	52
Dalarnas län	868	-9	-2	5,1	6,3	49
Gävleborgs län	806	1	-3	4,7	6,4	51
Västernorrlands län	601	-6	-9	4	5,5	46
Jämtlands län	496	8	3	6,3	6,9	61
Västerbottens län	633	-12	-6	3,9	5,8	41
Norrbottens län	775	-5	0	4,8	7,4	45

Anm:

1) Invånare i åldern 16–64 år per 31 december året före företagsstart enligt SCB:s register över totalbefolkningen, RTB.

2) Antal företag per mätvecka i november året före företagsstart enligt SCB:s företagsregister, FDB.

3) Antal nystartade företag 2001 per 1 000 kvinnor i åldern 16–64 dividerat med antal nystartade företag 2001 per 1 000 män i åldern 16–64 år.

4) Befolkning per 31 december året före företagsstart enligt SCB:s register över totalbefolkningen, RTB.

Källa: ITFS.

Kvinnor startar inte företag i samma utsträckning som män. I tabell 5 redovisas den kvinnliga respektive manliga företagsamheten som antal nystartade företag 2001 per 1 000 kvinnor i åldern 16–64 år dividerat med antal nystartade företag 2001 per 1 000 män i åldern 16–64. Statistiken pekar på att kvinnor som nyföretagare är underrepresenterade. Ungefär en tredjedel av de nystartade företagen i riket år 2001 startades av kvinnor. Uppsala län hade förhållandevis få kvinnor som startade företag under året medan det kvinnliga företaget var relativt högt i Jämtlands och Gotlands län.

Sysselsatta i de nystartade företagen

I riket år 2001 sysselsatte de nystartade företagen drygt 60 300 personer medan det totala antalet nystartade företag uppgick till knappt 35 600 företag. Av de 60 300 personer som var sysselsatta i något nystartat företag arbetade cirka hälften under andra anställningsformer än heltidsarbete. De heltidsanställda uppgick till nästan 27 000 personer, vilket visar att företag startas som en bisyssla vid sidan av annan sysselsättning.

Tabell 6. Antal sysselsatta i nystartade företag 2001

	Antal sysselsatta i nystartade företag 2001	Förändring från 1997, %/år	Antal heltids- sysselsatta i nystartade företag 2001	Förändring från 1997, %/år
Riket	60 331	-1	26 788	-5
Stockholms län	20 726	0	10 076	-2
Uppsala län	2 238	-2	871	-8
Södermanlands län	1 410	-2	548	-5
Östergötlands län	1 751	-4	655	-11
Jönköpings län	1 269	-2	500	-6
Kronobergs län	847	0	359	-4
Kalmar län	993	-5	433	-2
Gotlands län	272	-4	115	-5
Blekinge län	775	1	385	-1
Skåne län	7 958	0	3 418	-3
Hallands län	1 700	0	692	-1
Västra Götalands län	9 190	-4	3 769	-11
Värmlands län	1 361	1	669	5
Örebro län	1 289	-1	571	-5
Västmanlands län	1 352	-2	546	-5
Dalarnas län	1 514	-1	568	-10
Gävleborgs län	1 354	-7	613	-5
Västernorrlands län	1 059	-4	488	-6
Jämtlands län	834	4	322	-2
Västerbottens län	1 177	-2	580	-3
Norrbottens län	1 264	-1	612	-6

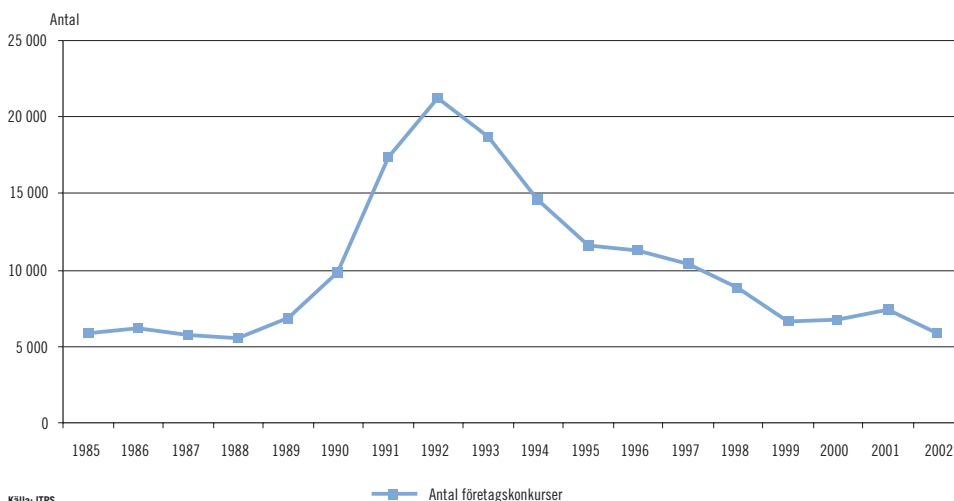
Källa: ITPS.

Nyföretagsamheten var störst i Stockholms län under år 2001, och som en naturlig följd hade länet även flest antal sysselsatta i de nystartade företagen. Västra Götaland sysselsatte ett relativt stort antal i de nystartade företagen, trots att antalet nystartade företag per 1 000 invånare minskat sedan år 2000. Uppsala län, som hade fler antal nystartade företag per 1 000 invånare än Västra Götaland, hade färre antal sysselsatta i de nya företagen.

Företagskonkurser

Sedan 1992 har antalet företagskonkurser stadigt minskat, se figur 5. Ett trendbrott inträffade dock år 2000, då antalet företag försatta i konkurs ökade för första gången på åtta år. Under 2001 ökade antalet ytterligare. Den procentuella ökningen på riksnivå mellan 2001 och 2000 uppgick till 10,4 procent. Trots detta uppgick antalet konkurser under 2001 endast till en tredjedel av vad som noterades 1992. Antalet företag i konkurs per arbetsdag uppgick till 30 stycken under 2001, motsvarande antal under 1992 var 85 stycken.

Figur 5. Antalet företagskonkurser i riket år 1985–september 2002

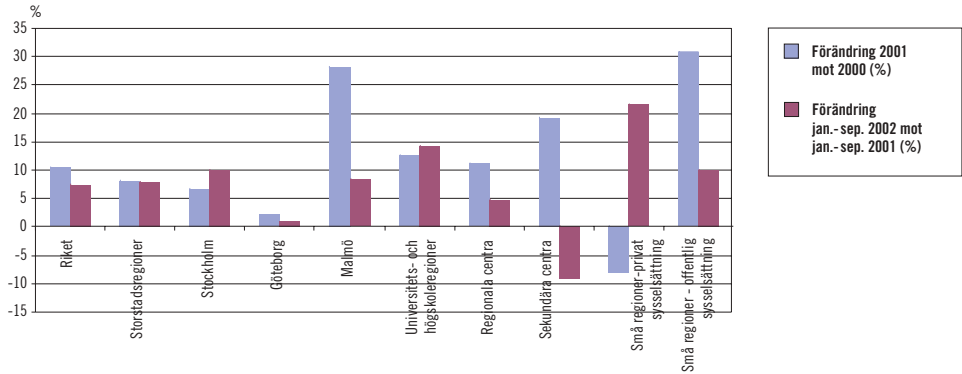

Källa: ITPS.

Generellt sett ökade antalet företagskonkurser i riket mellan år 2000 och 2001 med drygt 10 procent. I småregioner dominerade av privat sysselsättning minskade de med 8,2 procent. Den största ökningen av företagskonkurser mellan åren 2000 - 2001 noteras i småregioner med stor andel offentlig sysselsättning. Ökningen uppgick till drygt 30 procent.

Sammanfattningsvis kan således konstateras att Malmö, sekundära och regionala centran samt småregioner dominerade av offentlig sektor procentuellt sett hade flest företagskonkurser mellan åren 2000 och 2001. I figur 6 visas att i Stockholms LA-region, i universitets- och högskoleregioner samt i småregioner med privat sysselsättning ökade andelen företagskonkurser mer under januari till september mellan åren 2001 och 2002 jämfört med förändringen mellan helåren 2000 och 2001. I de övriga regionstyperna var förändringen den motsatta, dvs. en avmatning av andelen företagskonkurser under de jämförda perioderna.

Figur. 6 Förändring i antal företagskonkurser mellan åren 2000 - 2001 och januari - september 2001 - 2002 i procent

Källa: ITPS.

Bland länen ökade antalet företagskonkurser mest i Gotland, Blekinge och Norrbottens län mellan år 2000 och 2001. De enda länen som uppvisade minskningar var Kronobergs och Västernorrlands län. Bland LA-regionerna var andelen företag som försatts i konkurs det senaste året som störst i Värnamo, Arvika, Malung och i Haparanda. Av storstadsregionerna ökade andelen företagskonkurser kraftigast i Malmö. Bland storstadskommunerna visade både Stockholm och Malmö ökning i antalet företagskonkurser, medan de i Göteborg fortsatte att minska till den lägsta nivån sedan 1980-talet.

Vid jämförelser av antalet företagskonkurser med antalet registrerade företag i Statistiska centralbyråns företagsdatabas, FDB, under 2001 uppvisar Stockholms och Norrbottens län de högsta andelarna företagskonkurser. De lägsta siffrorna noteras i Gotlands och Kronobergs län. I de tre storstadsregionerna Stockholm, Göteborg och Malmö var andelen företag som försattes i konkurs förhållandevis högt. Se tabell 7.

Tabell 7. Antalet företagskonkurser år 2001 jämfört med totala antalet företag i SCB:s företagsdatabas

	Antal företagskonkurser år 2001	Förändring mot år 2000, procent	Antal företag enligt FDB	Andel därav i konkurs, promille
Riket	7 433	10	829 251	9,0
Regionfamiljer				
Storstadsregioner	3 903	8	323 734	12,1
därav Stockholm	2 534	7	190 107	13,3
därav Göteborg	827	2	78 501	10,5
därav Malmö	542	28	55 126	9,8
Universitets- och högskoleregioner	953	13	124 084	7,7
Regionala centra	1 456	11	201 306	7,2
Sekundära centra	548	19	90 114	6,1
Småregioner – privat sysselsättning	225	-8	37 195	6,0
Småregioner – offentlig sysselsättning	348	31	52 818	6,6

Källa: ITPS.

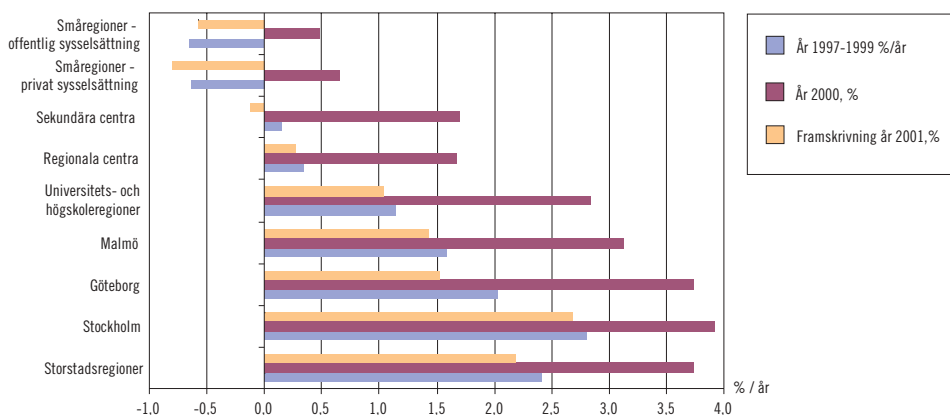

Arbetsmarknaden - struktur och branschutveckling i regionerna

Sysselsättningsutvecklingen var påtagligt negativ under första halvan av 1990-talet till följd av den kraftiga lågkonjunkturen. I riket uppgick sysselsättningen till drygt fyra miljoner personer år 2000. Sysselsättningsökningen mellan 1999 och 2000 var mer än dubbelt så stor i jämförelse med genomsnittet för perioden 1997–1999. I framskrivningen för 2001 beräknas sysselsättningen att öka ytterligare. Framskrivningen anger dock endast en halvering av sysselsättningstillväxten i förhållande till år 2000.

De regionala skillnaderna i sysselsättningstillväxt var förhållandevis stora under perioden 1997–1999. I storstadsregionerna låg andelen sysselsatta i genomsnitt tre procentenheter över regionerna med privat och offentlig sysselsättning under denna period. I dessa småregioner var utvecklingen positiv under år 2000, till skillnad från den genomsnittliga utvecklingen under åren 1997–1999. I framskrivningen för år 2001 förutspås dock en minskning för småregionerna och i sekundära centran. Skillnaden i utvecklingstakt mellan stödområden och EU:s målområden respektive ej stödområde/målområde är påtaglig.

Figur 7. Sysselsättningsutveckling totalt 1997–2000 samt framskrivning för 2001

Källa: SCB.

De län där sysselsättningsutvecklingen var mest positiv under år 2000 var Stockholms, Gotlands, Jönköpings och Uppsala län. Lägst sysselsättningsstillväxt uppvisade däremot Dalarnas län, Norrbottens län, Gävleborgs län samt Västernorrlands län. Bland länen var skillnaden mellan den högsta och lägsta tillväxten drygt tre procentenheter under året.

Tabell 8. Sysselsättningsutveckling 1997–2000 samt framskrivning 2001

Beteckning på område	År 1997-1999 procent/år	År 2000, procent	År 2000 antal	Andel av riket år 2000, procent	Framskrivning år 2001, procent
Riket	1,2	2,6	4 051 870	100,0	1,1
Regionfamiljer					
Storstadsregioner	2,4	3,7	1 677 043	41,4	2,2
därav Stockholm	2,8	3,9	982 300	24,2	2,7
därav Göteborg	2,0	3,8	419 642	10,4	1,5
därav Malmö	1,6	3,1	275 101	6,8	1,4
Universitets- och högskoleregioner	1,1	2,8	656 078	16,2	1,0
Regionala centra	0,3	1,7	998 799	24,5	0,3
Sekundära centra	0,2	1,7	397 008	9,7	-0,1
Småregioner – privat sysselsättning	-0,6	0,7	147 219	3,6	-0,8
Småregioner – offentlig sysselsättning	-0,6	0,5	175 723	4,3	-0,6

Källa: SCB.

Den genomsnittliga sysselsättningsförändringen fördelad på kön under perioden 1997–2000 visar att män överlag haft en bättre sysselsättningsutveckling än kvinnor. Att konjunkturen svängde uppåt bekräftas av att sysselsättningen ökade för både män och kvinnor i samtliga regionfamiljer under perioden. Småregioner utgör dock ett undantag. Framförallt hade kvinnor i småregioner med anställning inom offentlig sektor en negativ sysselsättningsutveckling fram till år 2000. En av orsakerna kan vara de omfattande neddragningarna och personalbesparingarna under lågkonjunkturen. Många av LA-regionerna hade dock en negativ sysselsättningsförändring för båda könen. Den genomsnittliga sysselsättningsutvecklingen under åren 1997–2000 var något mer positiv för kvinnorna än för männen i Uppsala län, Jönköpings län, Kronobergs län och Västmanlands län.

Tabell 9. Sysselsättningsutveckling år 1997–2000 fördelat efter kön

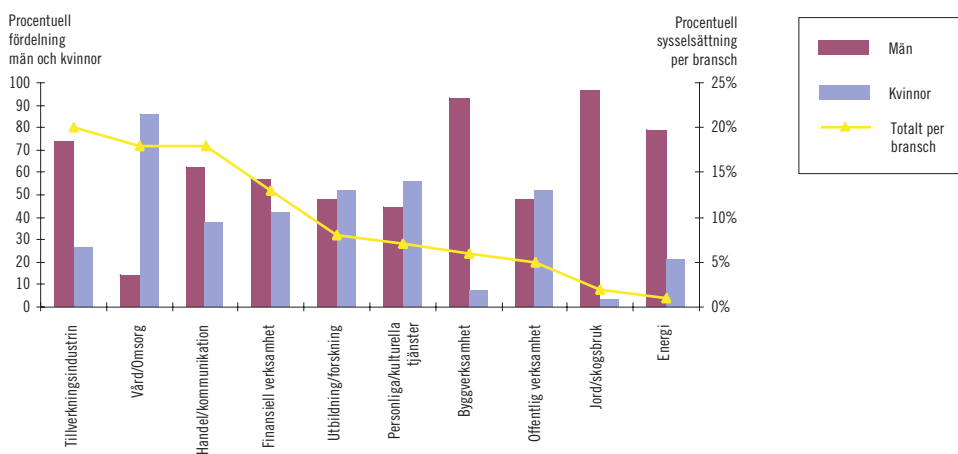
Beteckning på område	År 1997–2000		År 2000		Andel av total sysselsättning år 2000	
	Män procent/år	Kvinnor procent/år	Män	Kvinnor	Män procent	Kvinnor procent
Riket	1,7	1,4	2 123 413	1 928 457	100	100
Regionfamiljer						
Storstadsregioner	3,1	2,5	872 400	804 643	41,1	41,7
därav Stockholm	3,5	2,8	510 105	472 195	24,0	24,5
därav Göteborg	2,8	2,3	219 721	199 921	10,3	10,4
därav Malmö	2,2	1,8	142 574	132 527	6,7	6,9
Universitets- och högskoleregioner	1,7	1,5	343 162	312 916	16,2	16,2
Regionala centra	0,8	0,6	525 603	473 196	24,8	24,5
Sekundära centra	0,5	0,6	212 465	184 543	10,0	9,6
Småregioner – privat sysselsättning	-0,4	-0,2	79 016	68 203	3,7	3,5
Småregioner – offentlig sysselsättning	-0,1	-0,6	90 767	84 956	4,3	4,4

Källa: SCB.

Sysselsättningsutveckling i olika branscher och näringar

Efter den omfattande konjunkturnedgången under den första halvan av 1990-talet blev sysselsättningsutvecklingen överlag gynnsammare under den senare delen av decenniet. I detta avsnitt redovisas sysselsättningsnivån och sysselsättningsutvecklingen för de tio vanligaste branscherna i Sverige fördelat på regionfamiljer och kön. De aktuella branscherna är Tillverkningsindustri och utvinning, Byggverksamhet, Handel och kommunikation, Personliga och kulturella tjänster, Finansiell verksamhet och företagstjänster, Offentlig verksamhet, Utbildning och forskning, Vård och omsorg, Jord- och skogbruk och Energisektorn. Den gula linjen i figur 8 visar sysselsättning i de olika branscherna år 2000, där den högra axeln anger den procentuella sysselsättningen per bransch och den vänstra axeln anger fördelning mellan män och kvinnor i respektive näring.

Figur 8. Sysselsatta år 2000 i riket fördelat på branscher

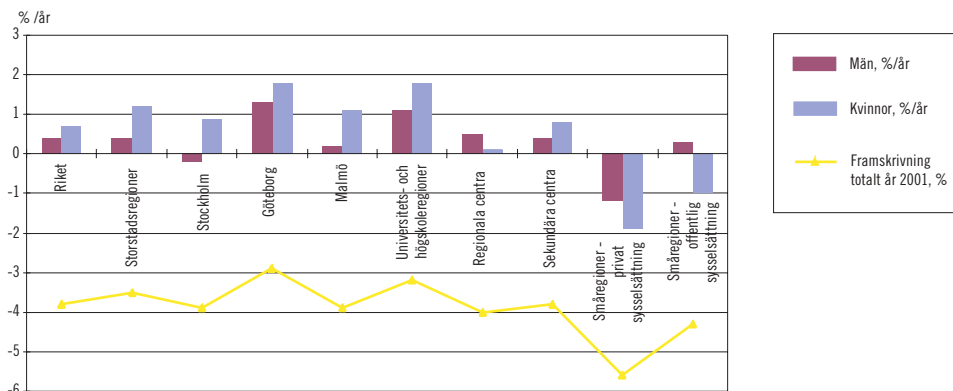
Källa: SCB.

De tre sysselsättningsmässigt största branscherna år 2000 var Tillverkningsindustrin, Vård/omsorg och Handel/kommunikation. Totalt var Tillverkningsindustrins andel av rikets sysselsatta 20 procent. Siffran indikerar att industrin fortfarande har en stor betydelse för utvecklingen på den svenska arbetsmarknaden. De därefter två största branscherna mätt i antal sysselsatta utgjordes av Vård/omsorg, trots 1990-talets omfattande personalnedskärningar, samt av branschen Handel/kommunikation. Inom Jordbrukssektorn och Energisektorn fanns minst andel sysselsatta, omkring tre procent. Tillverkningsindustrin, Vård/omsorg, Byggverksamhet, Jordbruk och Skogsbruk hade stora könsmissiga skillnader. Kvinnorna var underrepresenterade i samtliga branscher utom i branschen Vård/omsorg. Jämnast könsfördelning på riksnivå fanns inom Offentlig verksamhet samt Utbildning och forskning vilket förklaras av att sektorerna är relativt ”könsneutrala”, då läraryrket och tjänster inom exempelvis myndigheter finns inräknade i branschen.

Tillverkningsindustri

Under 1990-talets första hälft drabbade sysselsättningsminskningarna framförallt de två näringarna Tillverkningsindustri och Byggsamhet. Efter konjunktur nedgången hämtade sig Tillverkningsindustrin och fick en relativt god utveckling under åren 1997-2000. Branschens positiva sysselsättningsutveckling var mest markant för kvinnor i storstadsregioner och universitets- och högskoleregioner.

Figur 9. Sysselsättningsutveckling 1997–2000, 2001, Tillverkningsindustrin

Källa: SCB.

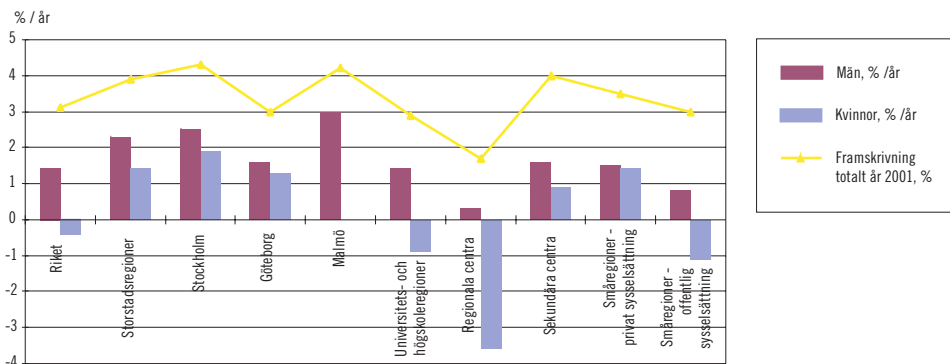
Vid en länsvis jämförelse framgår att Tillverkningsindustrin hade bäst sysselsättningsutveckling i Jönköpings län för båda könen. Värmlands län hade sämst sysselsättningsutveckling för männen och Norrbottens län hade minsta ökningen av antalet sysselsatta kvinnor under perioden. De LA-regioner som i framskrivningen för år 2001 ser ut att få sämst sysselsättningsutveckling är Bengtsfors, Hagfors och Malung. Bengtsfors drabbades av omfattande nedläggningar inom delar av tillverkningsindustrin, och mellan 1997 och 2000 hade dessa LA-regioner den mest negativa sysselsättningsutvecklingen av samtliga LA-regioner. I den lilla arbetsmarknadsregionen Sorsele ökade sysselsättningen mest, både för männen och kvinnorna. Enligt framskrivningen för 2001 förväntas sysselsättningen inom Tillverkningsindustrin att minska generellt, i småregioner baserade på privat sysselsättning upp till fem procent.

Byggsamhet

Byggbranschen följer i viss mån samma utveckling som Tillverkningsindustrin med en fortsatt negativ sysselsättningsutveckling för både kvinnor och män under åren efter lågkonjunkturen. En svagt positiv sysselsättningsutveckling kunde skönjas från 1997 till 2000 men endast för männen och framförallt i Malmö storstadsregion. I figuren ovan anges inte andelen kvinnor för Malmöregionen, vilket beror på att kvinnornas sysselsättningsutveckling under perioden uppgår till noll procent. Bland länen hade Blekinge den bästa och Kronobergs län den sämsta sysselsättningsutvecklingen för män.

Byggindustrins sysselsättningsutveckling för år 2001 prognostiseras som positiv. Malmöregionen och Stockholmsregionen förväntas få en relativt stark ökning inom byggnadsindustrin medan ökningen blir marginell i sekundära centra. Inom byggbranschen är det stora skillnader mellan LA-regioner när det gäller sysselsättningsutvecklingen, och det är svårt att se något tydligt geografiskt mönster för detta. I LA-regionen Jokkmokk framskrivs en sysselsättningsökning på 22 procent; motsvarande siffra för exempelvis Stockholmsregionen är 4,3 procent. Enligt framskrivningen ökar sysselsättningen i Byggbranschen generellt över riket, i Göteborgs storstadsregion upp till drygt fyra procent.

Figur 10. Sysselsättningsutveckling 1997–2000, 2001, Byggsamhet

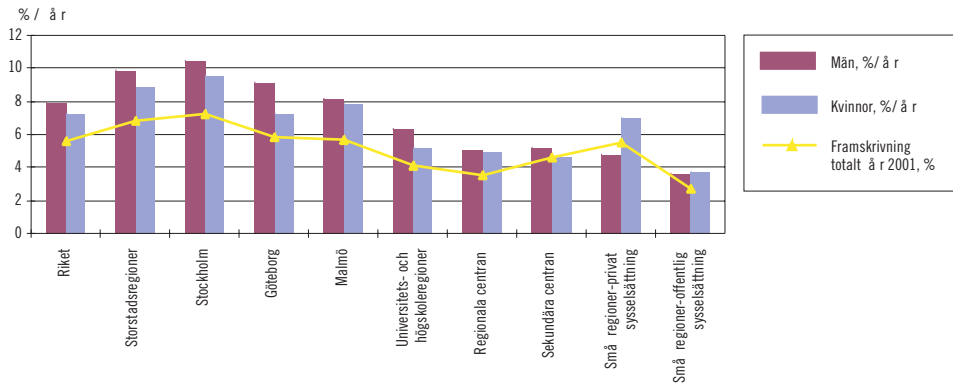

Källa: SCB.

Finansiell verksamhet och företagstjänster

Av de tio jämförda branscherna hade Finansiell verksamhet och företagstjänster bäst sysselsättningsutveckling under åren 1997–2000 för både män och kvinnor. Koncentrationen av denna bransch till storstadsregionerna är markant. Under åren 1997–2000 hade storstadsregionerna både högst andelar sysselsatta inom branschen och högst sysselsättningsstillväxt under dessa år.

Figur 11. Sysselsättningsutveckling 1997–2000, 2001, Finansiell verksamhet och företagstjänster

Källa SCB.

År 2000 återfanns 13 procent av rikets sysselsatta inom Finansiell verksamhet och företagstjänster, vilket i och för sig inte placerar näringen så högt vid branschjämförelsen. Fördelningen mellan könen är relativt jämn över riket: 43 procent av de sysselsatta är kvinnor. Antalet sysselsatta i branschen var som störst i Stockholmsregionen, där 41 procent återfanns. Under lågkonjunkturen, 1991–1993, var nedgången inom branschen mycket ojämn och kvinnorna drabbades hårdast. Under åren efter lågkonjunkturen fram till år 2000 har kvinnorna i branschen generellt sett haft en lägre sysselsättningsutveckling än männen. Småregioner baserade på privat sysselsättning utgör dock undantaget, genom att kvinnornas sysselsättningsförändring varit bättre än för männen sedan 1994.

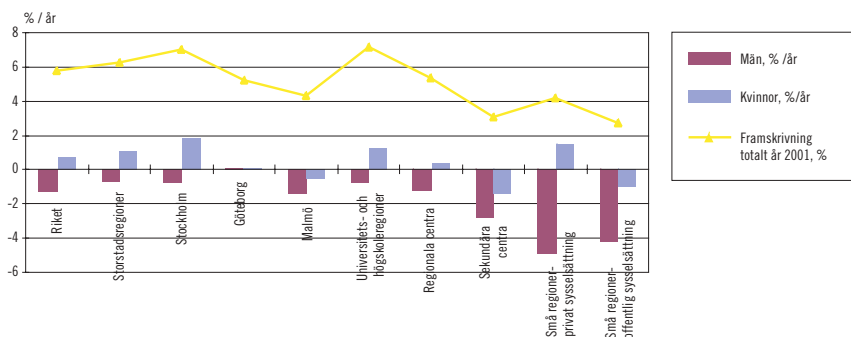
Framskrivningen för år 2001 pekar mot en fortsatt sysselsättningsökning, men med en något lägre utveckling än de senaste åren. Stockholmsregionen förväntas få den bästa sysselsättningsökningen medan småregioner baserad på offentlig verksamhet får en lägre ökning även i fortsättningen. Sammanfattningsvis kan därmed konstateras att detta är en relativt ny bransch, där sysselsättningsutvecklingen varit stark för både män och kvinnor, framförallt i storstadsregionerna. Trots en viss stagnation förväntas sysselsättningen fortsätta att öka i hela riket. Detta gäller framförallt i storstadsregioner och småregioner baserade på privat verksamhet.

Offentlig verksamhet

Offentlig verksamhet utgör en av de mindre näringarna i riket. År 2000 återfanns fem procent av rikets sysselsatta i branschen. Till offentlig verksamhet hänförs bland annat statlig och kommunal administration, militär och polis. Sysselsättningen var relativt jämnt fördelad mellan män och kvinnor (se figur 8).

Förändringen av sysselsättningen mellan 1997 och 2000 har dock varit olika för kvinnor och för män. Männen hade en mycket negativ sysselsättningsutveckling medan den för kvinnorna var svagt positiv under denna period. Männens sysselsättningsutveckling var negativ i samtliga regionfamiljer, med undantag av Göteborgsregionen. Där var även sysselsättningen för kvinnor låg. Den omfattande negativa trenden för männen inom branschen kan delvis hänföras till generella neddragningar inom kommunal och statlig administration till följd av 1990-talets lågkonjunktur. Nedskärningarna och regementsnedläggningarna inom försvarsmakten, som pågick under senare delen av 1990-talet, kan också förklara den negativa utvecklingen för männen. Däremot är framskrivningen för 2001 totalt sett positiv, där Universitets- och högskoleregionerna förväntas få den bästa utvecklingen.

Figur 12. Sysselsättningsutveckling 1997–2000, 2001, Offentlig verksamhet

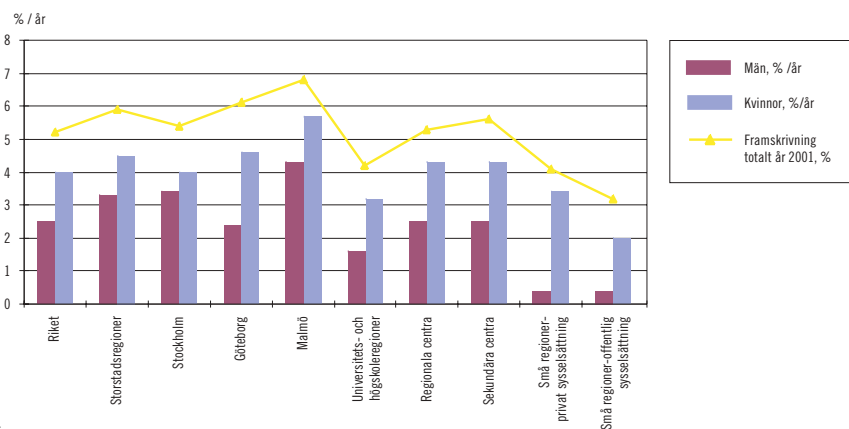
Källa: SCB.

Utbildning och forskning

Av figur 8 framgår att branschen Utbildning och forskning under år 2000 utgjorde 8 procent av rikets sysselsättning. Därmed utgör branschen en av de fem näringarna med flest sysselsatta aktuell period.

Majoriteten av de sysselsatta inom Utbildning och forskning utgörs av kvinnor, vilket kan förklaras med att näringsgrenen domineras av lärare inom grund- och gymnasieskolan. Näringsgrenens karaktär innebär även att sysselsättningen är relativt jämnt fördelad andelsmässigt mellan landets regioner. Framskrivningen för 2001 indikerar en generellt god sysselsättningsutveckling på riksnivå. Storstadsregionen Malmö sticker ut, liksom regionala och sekundära centra. Även i LA-regionerna förväntas en positiv utveckling med undantag av ett fåtal norrlandsregioner. Däremot förväntas sysselsättningsutvecklingen minska något i universitets- och högskoleregioner.

Figur 13. Sysselsättningsutveckling 1997–2000, 2001, Utbildning och forskning

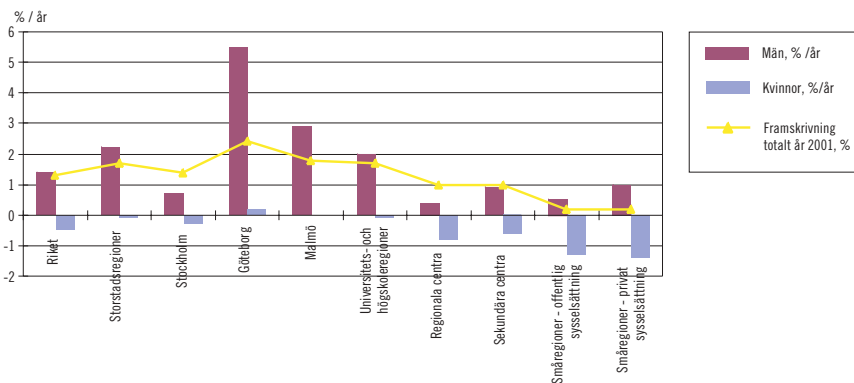

Källa: SCB.

Vård/omsorg

Tillsammans med Tillverkningsindustrin och utvinning utgjorde näringen Vård/omsorg den sysselsättningsintensivaste sektorn år 2000. I småregioner dominerade av offentlig verksamhet var 25 procent av samtliga sysselsatta i regionerna verksamma inom denna bransch. Som en jämförelse noteras att motsvarande andel för Stockholmsregionen var 13 procent. Att den övervägande delen av de sysselsatta är kvinnor är inte förvånande. Männerna uppgår under året till 14 procent. Under åren 1997–2000 minskade andelen kvinnor i samtliga regionfamiljer, medan en svagt positiv utveckling kan skönjas för männen. Anledningen till sysselsättningsminskningen hänförs till lågkonjunktrens personalminskningar som hade efterdyningar ännu under slutet av 1990-talet. Orsaken till att andelen män inte minskar lika mycket kan bero på näringens strävan mot en jämnare könsfördelning.

Figur 14. Sysselsättningsutveckling 1997–2000, 2001, Vård och omsorg

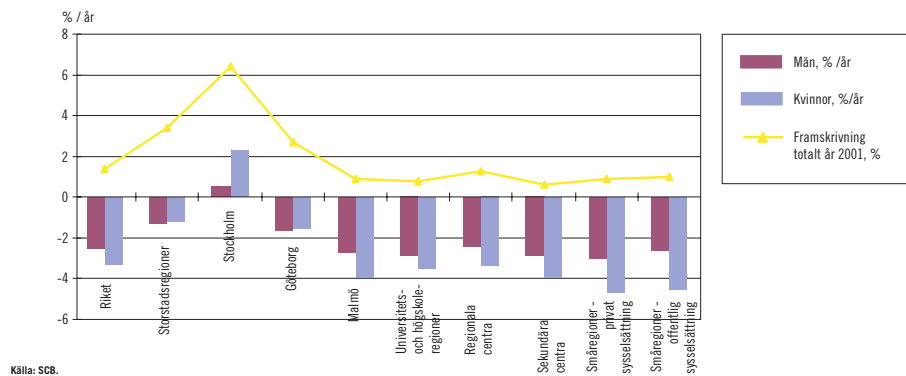

Källa: SCB.

Jord- och skogsbruk

Skogsindustrin är, liksom tillverknings- och verkstadsindustrin och vård/omsorg, en könsbaserad bransch. Endast 2 procent fanns sysselsatta år 2000, och av dessa utgjorde männen 80 procent. Sysselsättningsutvecklingen har i samtliga regionfamiljer varit negativ, framförallt för kvinnor i de små regionstyperna. Prognosen för 2001 indikerar en fortsatt negativ sysselsättningsutveckling i samtliga regioner. Intressant att notera är dock att storstadsregionerna och framförallt Stockholm förväntas få den bästa utvecklingen.

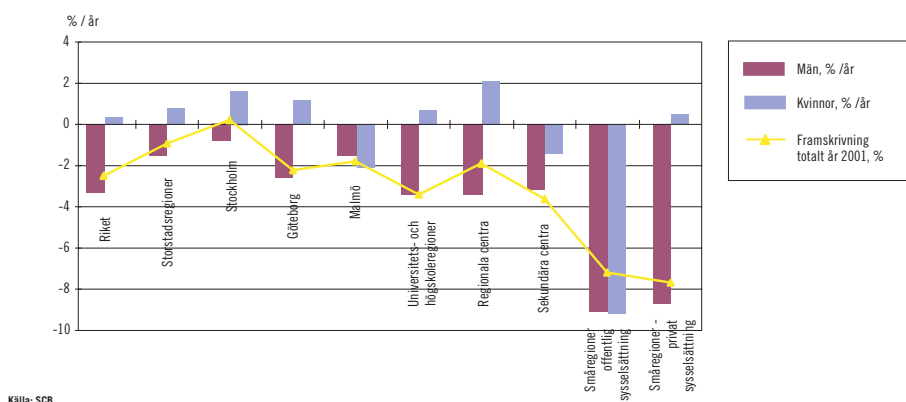
Figur 15. Sysselsättningsutveckling 1997–2000, 2001, Jord- och skogsbruk

Energi

Energisektorn utgjorde år 2000 totalt sett en liten bransch, vars sysselsättningsutveckling har varit negativ under 1997–2000, framförallt i småregionerna. I LA-regionen Jokkmokk uppgick sysselsättningsminskningen för män till drygt 19 procent medan exempelvis Vimmerby hade en sysselsättningsutveckling i positiv riktning, knappt 24 procent.

Figur 16. Sysselsättningsutveckling 1997–2000, 2001, Energi

Enligt framskrivningen för år 2001 tycks den negativa sysselsättningsutvecklingen fortsätta i samtliga regionfamiljer. Endast i Stockholmsregionen prognostiseras sysselsättningen att öka något. I småregioner med offentlig sysselsättning framskrivs en stor minskning av sysselsättningen.

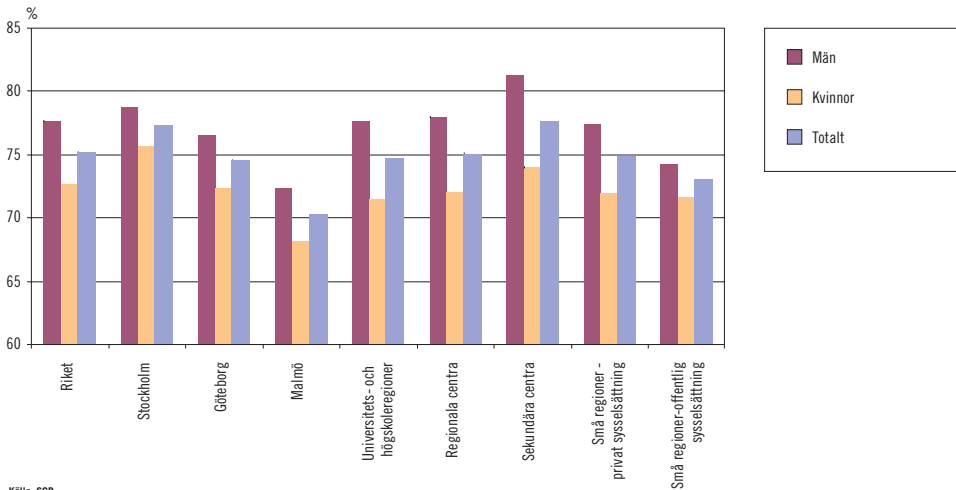

2 liter
Traiche
5

Förvärvsintensitet

Konjunkturfuktuationerna skapade variationer i befolkningens förvärvsintensitet under 1990-talet. År 1991 var förvärvsintensiteten generellt hög i Sverige; ca 80 procent av både männen och kvinnorna förvärvsarbetade. Med några få undantag följde länen samma mönster 1991. År 2000 var förvärvsintensiteten lägre trots en successiv ökning sedan 1996. I riket förvärvsarbetade drygt 75 procent, men könsfördelningen var dock relativt ojämn. Kvinnorna förvärvsarbetade i mindre omfattning än männen.

Figur 17. Förvärvsintensitet år 2000. Män, kvinnor och totalt i åldern 20 – 64 år

Storadsregionerna har under slutet av 1990-talet och i början av år 2000 haft en relativt god utveckling, både befolkningsmässigt och ekonomiskt och således även en god sysselsättningsutveckling i många näringar. Högst förvärvsintensitet under år 2000 noteras i sekundära centra, där närmare 78 procent av befolkningen förvärvsarbetade. Könsskillnaderna i regionen var dock ganska stora: av kvinnorna förvärvsarbetade 74 procent och av männen drygt 81 procent. Tätt efter de sekundära centra hade Stockholms LA-region (av jämförda storadsregioner) näst högst andel förvärvsarbetande, drygt 77 procent. Med tanke på den ekonomiska och befolkningsmässiga utveckling som rådde under slutet av 1990-talet och år

2000 är det inte förvånande att förvärvsintensiteten var högre än riksgenomsnittet. Att Malmö LA-region däremot hade lägst förvärvsintensitet av alla regionfamiljer är kanske lite mer anmärkningsvärt med tanke på storstädernas allmänna utveckling.

Förvärvsintensiteten ökade i samtliga län och nästan alla LA-regioner mellan åren 1996 och 2000. Skillnaderna mellan länen år 2000 är dock ganska markanta – den länsvisa spridningen uppgick till ca 10 procentenheter. Jönköpings län hade högst andel förvärvsarbete, över 80 procent, medan Norrbotten hade sämst, drygt 70 procent. Intressant att notera är parallellen mellan Norrlandslänens relativt höga ohälsotal och låga förvärvsintensitet.

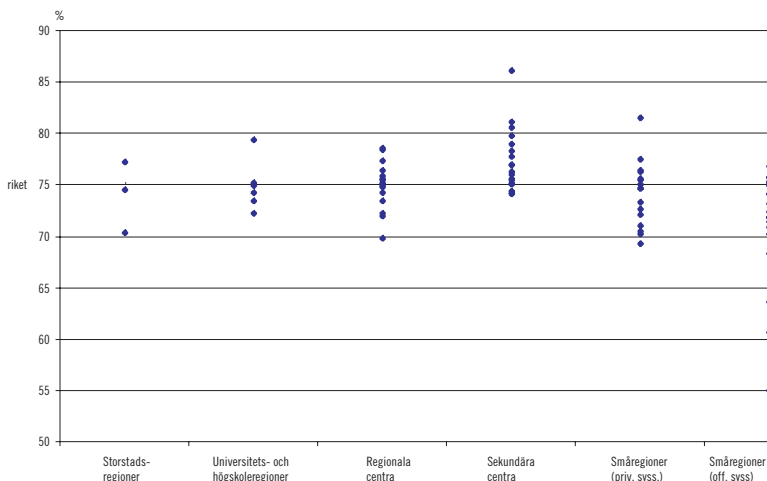
Av de lokala arbetsmarknadsregionerna hade fyra över 80 procent i förvärvsarbete år 2000. Dessa var små LA-regioner i södra Sverige, särskilt utmärkande är Värnamo där 86 procent av befolkningen förvärvsarbetade. Mellan 1996 och 2000 fanns även några undantag där förvärvsintensiteten minskade. Exempelvis Bengtsfors, som minskade för både män och kvinnor, Arvika som minskade i kategori män, Malung i kvinnor och totalt samt Strömsund och Jokkmokk i kvinnor. Vid en tillbakablick på branschernas utveckling, se föregående avsnitt, synliggörs trenden med minskad förvärvsintensitet och branschnedgång. I Haparanda förvärvsarbetade endast 55 procent av befolkningen år 2000, vilket är mycket under riksgenomsnittet. En förklaring är att LA-regionen har en hög andel som står utanför arbetsmarknaden till följd av sjukskrivningar eller förtidspensioner. En annan förklaring är att det i regionen aktuella sysselsättningsmönstret med gränsöverskridande pendling inte får en rättvisande statistisk beskrivning. Intressant att notera är dock att förvärvsintensiteten kan öka om befolkningsutvecklingen är mer negativ än motsvarande för förvärvsarbete.

Tabell 10. Förvärvsintensitet år 1991, 1996 och 2000, män, kvinnor och totalt i åldern 20–64 år (procent)

Beteckning på område	År 1991			År 1996			År 2000		
	Män	Kvinnor	Totalt	Män	Kvinnor	Totalt	Män	Kvinnor	Totalt
Riket	83,0	80,5	81,7	73,8	70,3	72,1	77,7	72,7	75,2
Regionfamiljer									
Storstadsregioner	82,1	81,2	81,7	72,8	71,1	71,9	77,1	73,5	75,3
därav Stockholm	83,0	82,8	82,9	74,5	73,3	73,9	78,8	75,7	77,3
därav Göteborg	81,6	79,8	80,7	72,2	69,6	70,9	76,6	72,4	74,5
därav Malmö	80,1	78,4	79,3	68,7	66,4	67,6	72,4	68,2	70,3
Universitets- och högskoleregioner	83,5	80,1	81,9	73,6	68,7	71,2	77,7	71,5	74,7
Regionala centra	83,8	80,5	82,2	74,5	70,2	72,4	78,0	72,1	75,1
Sekundära centra	85,1	80,3	82,7	77,7	71,1	74,5	81,3	74,0	77,7
Småregioner – privat sysselsättning	82,0	78,1	80,1	74,9	69,6	72,4	77,5	72,0	74,9
Småregioner – offentlig sysselsättning	79,7	78,0	78,9	70,2	69,7	70,0	74,2	71,6	73,0

Källa: SCB.

Figur 18. Förförsvärsintensitet 2000 per LA-region grupperade på regionfamiljer

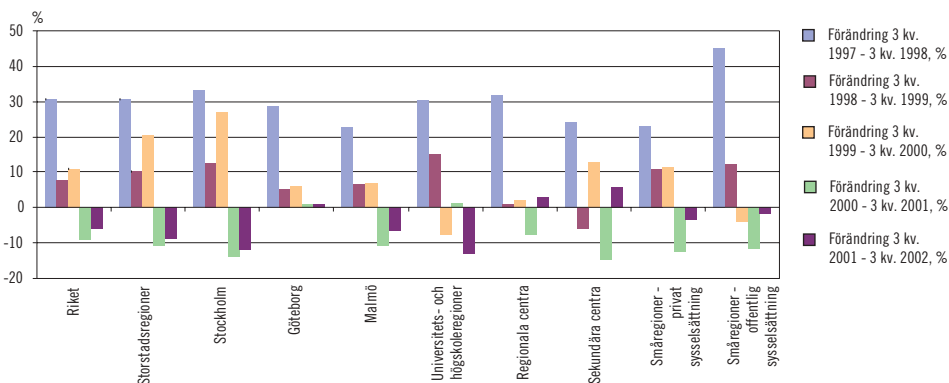

Källa: SCB.

Nyanmälda lediga platser

Arbetsförmedlingarnas nyanmälda lediga platser kan användas som en indikator på konjunkturernas svängningar. Fördelen med statistiken är att den redovisas relativt snabbt, vilket gör att utvecklingstendenserna är färskare. Men många lediga tjänster anmäls inte till arbetsförmedlingar och därför är det mindre meningsfullt att studera exempelvis andelen lediga platser i förhållande till den totala sysselsättningen. Detta för att vanor och rutiner i detta förfarande kan variera mellan olika regioner. För detta ändamål har vi studerat den procentuella utvecklingen mellan tredje kvartalet åren 1997, 1998, 1999, 2000, 2001 och 2002.

Figur 19. Nyanmälda lediga platser (tredje kvartalet 1997–2002)

Källa: AMS.

Högkonjunkturen under 1990-talets slut fick tydliga konsekvenser på arbetsmarknaden. Antalet nyanmälda platser var högt i samtliga regionfamiljer, framförallt i småregioner baserade på offentlig sysselsättning. Ökningen av antalet lediga platser fortsatte fram till tredje kvartalet 2000, medan utvecklingen därefter har varit negativ i så gott som samtliga regionfamiljer. Ökningen av antalet anmälda lediga platser till år 2000 var dock större än den minskning som tog vid efter tredje kvartalet år 2000 och som har fortsatt fram till september 2002.

Studerar vi regionala variationer finner vi att minskningen under det allra senaste året varit kraftigast i Universitets- och högskoleregioner och i Stockholms LA. Regionfamiljerna regionala centra och sekundära centra har däremot haft en liten ökning av antalet lediga platser under samma tid, vilket där indikerar ett trendbrott som kan peka mot en förstärkning av konjunkturen i dessa regionfamiljer.

Länsvis återfinns relativt stora variationer. Från och med tredje kvartalet 2000 är det endast sex län där antalet nyanmälda platser inte minskar: Örebro län, Västmanlands län och Västernorrlands län för att nämna några. Största minskningen återfinns i Jönköpings och Värmlands län. Arbetsförmedlingarnas utannonsering av lediga platser minskar även relativt mycket i Stockholm. För nästa period minskar platsannonseringen ytterligare, framförallt i Gotlands län och Örebro län. Många av de perifera länen, Norrbotten, Västerbotten och Jämtland har en ökning i antalet nyanmälda platser. Ökningen gör sig gällande även för Stockholms län men inte lika mycket som i ovan nämnda län.

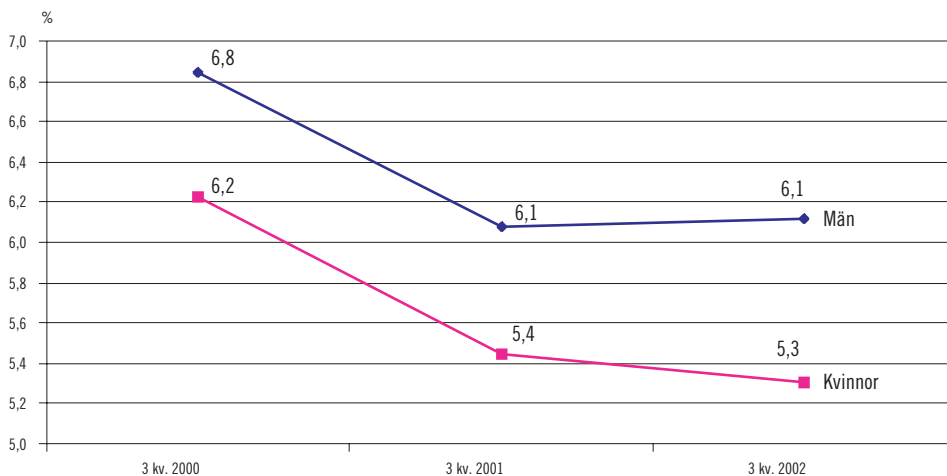
Några enskilda LA-regioner som har haft en kraftig ökning av antalet lediga platser under det senaste året är Katrineholm, Haparanda, Oskarshamn och Norrköping. Regioner som å andra sidan har haft en kraftig minskning är t.ex. Pajala, Filipstad, Köping, Örebro och Gotland.

Arbetslöshet

Arbetslösheten har minskat i riket sedan tredje kvartalet 2000. Minskningen har varit successiv främst för kvinnorna, och i dags läget uppgår andelen arbetslösa kvinnor till 5,3 procent i riket. För männen minskade arbetslösheten mellan tredje kvartalen år 2000 och 2001, därefter har den stagnerat på samma nivå.

Under tredje kvartalet 2002 hade Norrbottens län högst arbetslöshet bland både män och kvinnor. Männen arbetslöshet uppgick till drygt 11 procent och kvinnornas till 8,3 procent. Stockholms län hade vid tidpunkten lägst arbetslöshet; 3,8 procent för männen och 3,5 procent för kvinnorna.

Figur 20. Arbetslöshet tredje kvartalet 2000–2002, riket

Källa: AMS.

I flertalet regionfamiljer har arbetslösheten minskat under perioden. Kvinnorna har en lägre arbetslöshet än männen. Under 2002 har några LA-regioner åter fått en viss ökning av andelen arbetslösa. Förändringarna lokalt kan vara stora. Exempel på detta är Arjeplog med 4,6 respektive Söderhamn med 1,2 procentenheter. Arbetslösheten är låg i Stockholms LA-region, men ökade marginellt mellan tredje kvartalet 2001 och 2002. Arbetslösheten för kvinnor under tredje kvartalet 2002 var högst i LA-regionen Haparanda, med 12 procent. Drygt 21 procent av männen i Pajala var arbetslösa, vilket var den högsta siffran i september 2002.

Tabell 11. Arbetslösa (inklusive personer i konjunkturberoende program) under tredje kvartalet 2000, 2001 och 2002 i procent av befolkningen 20–64 år

Beteckning på område	3 kv. 2000		3 kv. 2001		3 kv. 2002	
	Män	Kvinnor	Män	Kvinnor	Män	Kvinnor
Riket	6,8	6,2	6,1	5,4	6,1	5,3
Regionfamiljer						
Storstadsregioner	5,5	5,0	4,9	4,4	5,1	4,5
därav Stockholm	3,8	3,6	3,2	3,0	3,8	3,5
därav Göteborg	7,0	6,3	6,4	5,7	6,1	5,4
därav Malmö	8,6	7,5	7,9	6,6	7,8	6,3
Universitets- och högskoleregioner	6,7	6,3	6,0	5,5	6,0	5,3
Regionala centra	8,0	7,4	7,1	6,5	7,0	6,1
Sekundära centra	6,4	6,4	5,6	5,6	5,6	5,3
Småregioner – privat sysselsättning	9,4	8,1	8,1	7,0	7,8	6,4
Småregioner – offentlig sysselsättning	11,5	8,4	10,1	7,4	9,8	6,9

Källa: AMS.

Humankapitalet i regionerna

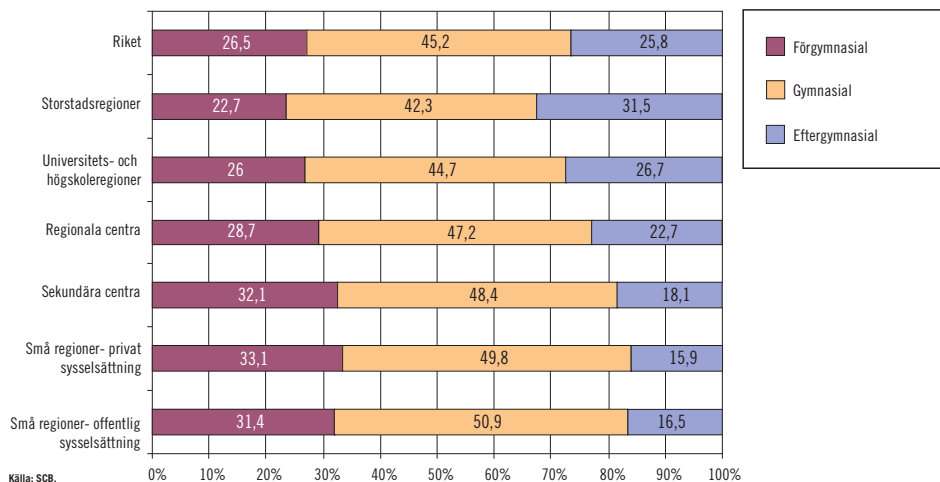
Utbildning

I industrisamhället var närheten till råvaror och marknader de viktigaste lokalisering-faktorena för framförallt tillverkningsindustrierna. Dessa efterfrågade till stor del en basal kompetens. I det postindustriella samhället har högt utbildad arbetskraft blivit en allt viktigare lokaliseringfaktor.

Utbildningsnivå

I riket som helhet år 2001 hade 26,5 procent förgymnasial utbildning. Motsvarande siffror för gymnasial och eftergymnasial var 45,2 respektive 25,8. Jämfört med riket hade storstadsregioner och universitets- och högskoleregioner en högre andel med eftergymnasial utbildning, ofta liktydigt med en högskoleutbildning. Övriga regionfamiljer hade en högre andel med förgymnasial och gymnasial utbildning.

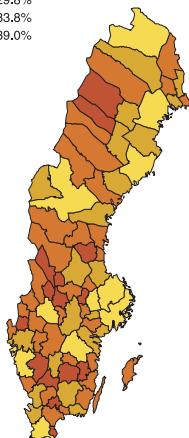
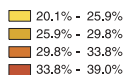
Figur 21. Utbildningsnivå hos befolkningen 16–74 år fördelat på regionfamiljer år 2001

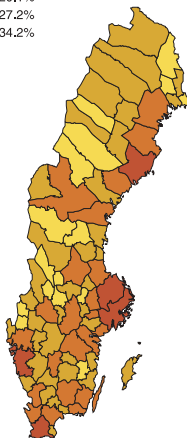
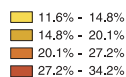
LA-regioner med hög andel förgymnasialt utbildade karakteriseras av mindre regioner med hög andel privat sysselsättning (se karta 1). Regioner med hög andel gymnasialt utbildade finns i övre Norrland och i Norrlands inland. De regioner med högst andel eftergymnasialt utbildade är, inte helt överraskande, de som har universitet eller högskola.

Karta 1. Utbildningsnivåer 2001

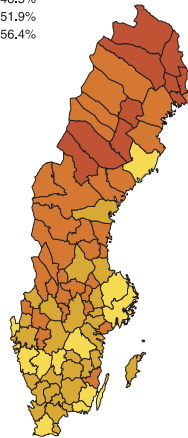
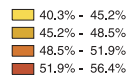
Förgymnasial utbildning (2001)

Eftergymnasial utbildning (2001)

Gymnasial utbildning (2001)

Förändring i utbildningsnivå

Generellt sett har utbildningsnivån ökat under perioden 1997–2001. Liksom 1960-talet var 1990-talet ett decennium då fler valde att utbilda sig. Ökningen av antalet utbildande under 1990-talet var bl.a. en konsekvens av det försämrade arbetsmarknadsläget och utbyggnaden av antalet högskoleplatser samtidigt som staten satsade på vuxenutbildning genom kunskapslyftet². Sedan 1990 har antalet högskoleutbildade ökat med cirka 60 procent och antalet högskoleplatser har mellan 1997 och 2002 ökat med 89 000 permanenta platser.

Regeringens målsättning med utbyggnaden är att hälften av en årskull ska påbörja en utbildning vid högskola vid 25 års ålder³. Andelen kvinnor som valde att påbörja studier ökade ganska kraftigt under åren 1993–1999. Under perioden var det framförallt komvux- och högskolestudier som lockade. År 1993 återfanns 62,4 procent av de studerande kvinnorna inom komvux med en stadig ökning av antalet. År 1999 läste 67 procent av gruppen studerande kvinnor vid komvux. Även andelen kvinnor vid högskola/universitet ökade under perioden, men inte lika mycket som vid komvux. Kunskapslyftet, som infördes under mitten av 1990-talet, bidrog generellt till att andelen studenter ökade, vilket i sin tur tillsammans med utbyggnaden av antalet högskoleplatser gjorde att fler sökte sig till högre studier⁵.

På riksnivå har andelen med förgymnasial utbildning under perioden minskat med 4,5 procentenheter, gymnasial ökat med 1,0 procentenheter och eftergymnasial med 3,4 procentenheter mellan 1997 och 2001. Regionfamiljerna följer samma mönster. Regionala- och sekundära centra samt småregioner har en större minskning än riksgenomsnittet när det gäller förgymnasialt och gymnasialt utbildade. För eftergymnasialt utbildade är det bara storstads-

² SCB "Utbildning och efterfrågan på arbetskraft – utsikter till år 2008".

⁴ Utbildningsdepartementets faktablad "Utbyggnaden av högskolan" U99.021, september 1999.

⁵ SCB "Utbildning och efterfrågan på arbetskraft – utsikter till år 2008".

regioner och universitets- och högskoleregioner som når upp till eller ligger över riksgenomsnittet. Haparanda, Årjäng, Filipstad och Härjedalen var de LA-regioner som hade lägst ökning av andelen med eftergymnasialt utbildade under perioden 1997–2001. Största ökningen hade Malmö, Karlskrona och Umeå.

Tabell 12. Utbildningsnivå i andel av befolkningen 16–74 år 2001 samt förändringen 1997–2001 i procentenheter

Beteckning på område	Utbildningsnivåer, procentuell fördelning			Befolkning 2001	Förändring 1997–2001, procentenheter		
	Förgymnasial	Gymnasial	Eftergymnasial		Förgymnasial	Gymnasial	Eftergymnasial
Riket	26,5	45,2	25,8	6 386 015	-4,5	1,0	3,4
Regionfamiljer							
Storstadsregioner	22,7	42,3	31,5	2 512 185	-3,8	-0,1	3,8
därav Stockholm	21,1	42,1	33,1	1 390 295	-3,3	-0,4	3,6
därav Göteborg	24,7	43,0	29,4	657 796	-4,3	0,5	3,9
därav Malmö	24,8	41,9	29,6	464 094	-4,6	0,1	4,3
Universitets- och högskoleregioner	26,0	44,7	26,7	1 076 797	-4,4	1,0	3,2
Regionala centra	28,7	47,2	22,7	1 613 452	-4,8	1,5	3,2
Sekundära centra	32,1	48,4	18,1	633 396	-5,0	2,6	2,4
Småregioner - privat sysselsättning	33,1	49,8	15,9	242 443	-5,4	3,0	2,2
Småregioner – offentlig sysselsättning	31,4	50,9	16,5	307 742	-5,3	3,1	2,0

Källa: SCB.

Tabell 13. LA regioner med högsta respektive lägsta ökningen av andelen med eftergymnasial utbildning i åldern 16–64 år, procentenheter 1997–2001

Region	1997–2001	Region	1997–2001
Riket	3,4	Riket	3,4
Malmö	4,3	Haparanda	1,0
Karlskrona	4,3	Årjäng	1,2
Umeå	4,1	Filipstad	1,3
Kalmar	3,9	Härjedalen	1,3
Göteborg	3,9	Fagersta	1,3
Jönköping	3,7	Gällivare	1,3
Stockholm	3,6	Värnamo	1,3
Halmstad	3,5	Hagfors	1,4
Gävle	3,4	Vilhelmina	1,5
Karlstad	3,4	Överkalix	1,5

Källa: SCB.

Källa: SCB.

Högre studier

Rekryteringstätheten, dvs. andelen högskolenybjörjare i promille av befolkningen i åldern 18–64 år, var läsåret 2000–2001 13,3 promille. Ser man till regionfamiljer är det små skillnader; rekryteringstätheten var något högre i universitets- och högskoleregioner samt lägre i storstadsregionerna. De stora skillnaderna finns mellan könen. Kvinnorna har en högre rekryteringstäthet jämfört med männen i samtliga regionfamiljer. Av tabell 14 framgår att kvinnor i mindre och perifera regioner har högre rekryteringstäthet än kvinnor i storstadsregioner. För männen är fördelningen jämn förutom i universitets- och högskoleregioner och regionala centra där den är något högre.

Tabell 14. Rekryteringstäthet till universitet och högskola 2000/2001

Beteckning på område	Andelar i promille		
	Totalt	Kvinnor	Män
Riket	13,3	15,9	10,8
Storstadsregioner	10,6	12,7	8,6
därav Stockholm	10,2	12,2	8,3
därav Göteborg	10,4	12,7	8,1
därav Malmö	12,0	14,1	10,0
Universitets- och högskoleregioner	12,2	14,5	10,0
Regionala centra	12,8	15,5	10,1
Sekundära centra	12,2	15,1	9,5
Småregioner – privat sysselsättning	11,5	14,6	8,7
Småregioner – offentlig sysselsättning	11,7	14,7	8,9

Källa: SCB.

Rekryteringstätheten var störst i Västerbottens och Kalmar län. I båda länen var majoriteten av högskolenybörjarna kvinnor. Storuman, Jokkmokk och Överkalix är de LA-regioner som hade högst rekryteringstäthet medan Söderhamn, Årjäng och Strömstad hade lägst.

Tabell 15. LA-regioner med högst rekryteringstäthet till universitet och högskola läsåret 2000/2001 (i promille)

Region	Män (promille)	Kvinnor (promille)	Totalt (promille)
Storuman	12,4	22,2	17,0
Jokkmokk	6,6	25,1	15,4
Överkalix	8,0	23,7	15,2
Skellefteå	13,2	16,8	15,0
Åre	11,0	18,8	14,7
Lycksele	12,8	16,5	14,6
Lidköping	11,5	17,3	14,3
Kalmar	12,2	16,5	14,3
Kramfors	10,7	18,1	14,3
Falun	11,1	17,2	14,1
Övertorneå	9,1	20,1	14,1

Källa: SCB.

Tabell 16. LA-regioner med lägst rekryteringstäthet till universitet och högskola läsåret 2000/2001 (i promille)

Område	Män (promille)	Kvinnor (promille)	Totalt (promille)
Årjäng	4,4	8,2	6,2
Arjeplog	5,0	10,1	7,4
Söderhamn	7,5	9,2	8,3
Strömstad	5,8	11,1	8,4
Malung	5,4	12,9	8,9
Härjedalen	5,5	13,0	9,0
Ljusdal	7,6	10,8	9,2
Filipstad	7,3	11,7	9,4
Fagersta	7,1	12,2	9,6
Haparanda	6,9	13,0	9,8
Karlskoga	7,6	12,8	10,1

Källa: SCB.

Det var betydande regionala skillnader i studiedeltagandet i högre utbildning under år 2000. Från 7,3 procent i universitets- och högskoleregioner till 2,6 procent i småregioner med många offentligt sysselsatta. Storstadsregionen Malmö placerar sig dock högst upp vid en ranking då 7,6 procent av befolkningen deltar i högskolestudier.

Tabell 17. Antal och andel studenter i högre utbildning år 2000 efter hemregion

Beteckning på område	1996 totalt	1997 totalt	1998 totalt	1999 totalt	2000 totalt	Andelar av befolkningen 18–64 år, procent		
						Totalt	Kvinnor	Män
Riket	272 440	278 252	283 148	289 765	294 274	5,4	6,5	4,4
Regionfamiljer								
Storstadsregioner	121 297	123 329	124 962	125 492	126 124	5,8	6,7	4,9
därav Stockholm	58 866	59 819	61 338	62 050	62 648	5,2	6,1	4,2
därav Göteborg	33 823	34 267	33 882	33 704	33 715	6,0	6,9	5,1
därav Malmö	28 608	29 243	29 742	29 738	29 761	7,6	8,5	6,6
Universitets- och högskoleregioner	62 623	64 346	64 770	65 855	66 323	7,3	8,5	6,1
Regionala centra	64 440	66 402	68 768	72 236	74 803	5,5	6,7	4,4
Sekundära centra	13 107	13 238	13 600	14 551	14 968	2,8	3,8	1,9
Småregioner – privat sysselsättning	4 814	4 968	5 044	5 261	5 582	2,8	3,8	1,8
Småregioner – offentlig sysselsättning	6 159	5 969	6 004	6 370	6 474	2,6	3,6	1,6

Källa: SCB.

Högst andel studerande hade två universitetsregioner, Umeå och Uppsala. Lägst andel hade Härjedalen och Malung. Bland regionerna med lågt deltagande i högre studier återfanns många av dem som har en låg rekryteringstäthet.

Tabell 18. LA-regioner med högst andel studenter i högre utbildning höstterminen 2000, 18–64 år, i procent

Region	Män	Kvinnor	Totalt
Umeå	12,2	16,5	14,3
Uppsala	8,7	12,0	10,4
Linköping	7,6	9,0	8,2
Malmö	6,6	8,5	7,6
Luleå	6,8	8,3	7,5
Växjö	6,2	8,7	7,4
Karlstad	5,5	8,5	7,0
Kalmar	5,3	8,0	6,6
Karlskrona	5,8	6,7	6,2
Halmstad	5,3	7,0	6,1
Göteborg	5,1	6,9	6,0

Källa: SCB.

Tabell 19. Tabell 19. LA-regioner med lägst andel studenter i högre utbildning höstterminen 2000, 18–64 år i procent

Område	Män	Kvinnor	Totalt
Härjedalen	0,8	2,2	1,4
Malung	1,0	2,4	1,7
Pajala	1,0	2,5	1,7
Årjäng	1,0	2,6	1,7
Värnamo	1,2	2,6	1,8
Hagfors	1,2	2,5	1,8
Strömstad	1,5	2,3	1,9
Karlskoga	1,2	2,7	2,0
Strömsund	1,1	2,9	2,0
Vimmerby	1,2	2,9	2,0
Haparanda	1,5	2,8	2,1

Källa: SCB.

Befolkning

Aktuella tendenser

Sverige har under de senaste åren haft en svag befolkningstillväxt som, i kombination med geografisk koncentration, lett till en befolkningsminskning i stora delar av landet. Ett relativt litet invandringsnetto och ett fortsatt födelseunderskott har gett effekter på såväl den nationella som den regionala nivån. Utvecklingen under 2001 följer i grova drag det mönster som funnits under de närmast föregående åren, medan de första nio månaderna för år 2002 visar på en delvis annorlunda tendens, där Stockholmsregionens samlade befolkningstillväxt minskar.

Det som karakteriserat befolkningsomfördelningen under 1990-talet är koncentration på regional nivå. De tre storstadsområdena har växt medan småregioner och mindre orter minskat sin andel av befolkningen. Under den första delen av 1990-talet klarade de regionala centren sig relativt väl och universitetsorterna hade en snabb befolkningstillväxt. Under den senaste femårsperioden har universitetsregioner och regionala centra haft en svagare befolkningsutveckling. Under 2001 kunde vi åter se tendenser till en något starkare befolkningsutveckling i dessa två regionfamiljer, en tendens som blivit ännu tydligare under år 2002.

En trend är att många lokala arbetsmarknadsregioner runt storstäderna har haft en positiv utveckling. Det kan finnas flera skäl till detta. En förklaring är att pendlingsområden runt storstäderna blir större. Detta är en tendens som funnits under lång tid och som kan ha accentuerats dels genom utbyggnad av infrastrukturen i t.ex. Mälardalen, dels genom stigande boendekostnader i storstadsområdena. En annan förklaring är att det, parallellt med den regionala koncentrationen, hela tiden pågått en lokal utspridning av befolkningen. Det vi ser kan vara en mer utbredd kontraurbanisering, som nu sträcker sig till landsbygd och satellitstäder runt storstäderna.

En del mer småregioner tycks ha ökat sin attraktivitet och har ett flyttningsöverskott som delvis kompenserar födelseunderskotten. Det handlar bl.a. om regioner som blivit kända som attraktiva platser och som drar till sig tillräckligt många inflyttare för att ge ett positivt flyttningsnetto. Dessa regioner är dock få, och de allra flesta av landets 81 lokala arbetsmarknadsregioner har idag både ett flyttnings- och ett födelseunderskott. Tendenserna i dessa regioner leder inte bara till vikande befolkningsunderlag i allmänhet utan också till en åldrande befolkning, vilket på sikt kan ge allvarliga konsekvenser för skatteunderlaget, arbetskraftsförsörjningen, vårdbehovet och humankapitalets reproduktion.

Befolkningstillväxt

Den regionala befolkningskoncentrationen fortsätter. Det är i storstadsregionerna som befolkningen växer till följd av flyttningar och födelseöverskott, något som i sin tur är ett resultat av en gynnsam åldersstruktur och tidigare perioders inflyttning. Under år 2001 nådde Göteborg och Malmö upp till samma befolkningstillväxt som Stockholm (se tabell 20). Under år 2002 har dock både Stockholm och Göteborg haft en svagare befolknings-tillväxt.

Under 2001 var befolkningsökningen i universitets- och högskoleregionerna mycket större än under de tidigare fyra åren. I regionala centra vände befolkningsutvecklingen uppåt efter flera års minskningar. Inte heller i sekundära centra eller i småregionerna är utvecklingen fullt så negativ som under tidigare år. Denna tendens håller i sig under 2002 och särskilt regionala centra har haft en positiv befolkningsutveckling.

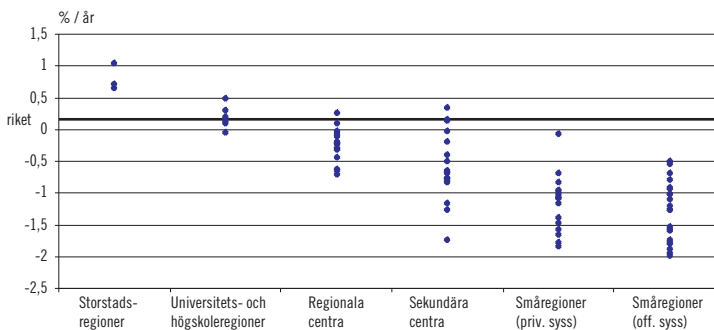
Tabell 20. Befolkningsutveckling 1996–2001

Beteckning på område	År 1997 procent/år	År 1998 procent/år	År 1999 procent/år	År 2000 procent/år	År 2001 procent/år	Befolkning 2001	År 1996–01 procent/år
Riket	0,04	0,08	0,08	0,24	0,30	8 909 128	0,15
Regionfamiljer							
Storstadsregioner	0,82	0,90	0,88	0,98	0,84	3 458 316	0,88
därav Stockholm	1,04	1,14	1,10	1,09	0,85	1 906 401	1,05
därav Göteborg	0,51	0,54	0,59	0,87	0,81	910 828	0,66
därav Malmö	0,61	0,74	0,63	0,78	0,86	641 087	0,72
Universitets- och högskoleregioner	0,03	0,04	0,08	0,36	0,48	1 504 842	0,20
Regionala centra	-0,42	-0,41	-0,35	-0,16	0,02	2 262 282	-0,26
Sekundära centra	-0,51	-0,56	-0,63	-0,50	-0,21	902 086	-0,48
Småregioner (priv. syss.)	-1,31	-1,13	-1,21	-1,10	-1,01	343 575	-1,15
Småregioner (off. syss.)	-1,11	-1,20	-1,26	-1,20	-1,07	438 027	-1,17

Källa: SCB.

I figur 22 visas att befolkningsökningen under den senaste femårsperioden framförallt förekommit i de redan stora regionerna. Bland de LA-regioner som haft en folkökning under perioden 1996–2001 är det bara tre som har mindre än 100 000 invånare (Strömstad, Värnamo och Varberg). Däremot finns det idag ganska många regioner med mer än 100 000 invånare som inte växer.

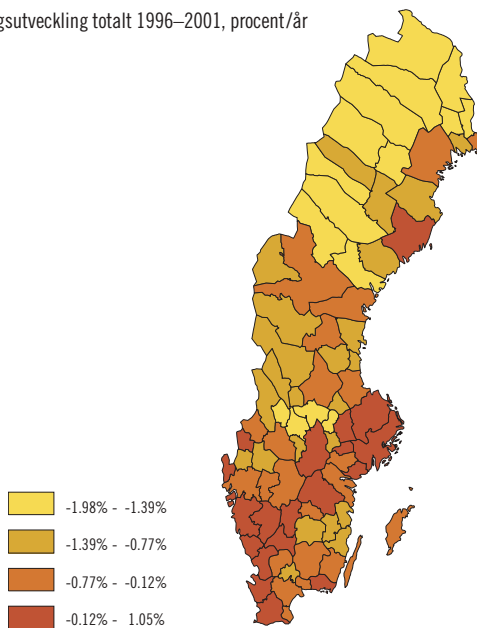
Figur 22. Genomsnittlig befolkningsförändring 1996–2001 per LA-region i procent, grupperat på regionfamiljer

Källa: SCB.

De LA-regioner vars befolkning minskat mest under 2001 är Pajala, Strömsund, Övertorneå, Storuman, Arjeplog, Överkalix och Vilhelmina. De största befolkningsökningarna under år 2001 inträffade, förutom i de tre storstadsregionerna, i Eskilstuna, Uppsala och Västerås. Under den föregående femårsperioden har befolkningen ökat som mest, förutom i storstäderna, i Uppsala, Värnamo, Jönköping, Halmstad och Västerås. ”Satellitstäderna” – t ex Västerås och Eskilstuna i Mälardalen – är tydliga vinnare både i det korta och långa perspektivet. De regioner där befolkningen minskat mest under femårsperioden återfinns främst i Norrlands inland såsom i Strömsund, Gällivare och Jokkmokk (se karta 2). Regionerna i Norrlands inland fortsätter alltså att minska befolkningsmässigt mer än i andra delar av landet.

Karta 2. Genomsnittlig befolkningsutveckling totalt 1996–2001, procent/år

Mellan åren 1996 och 2001 ökade befolkningen totalt sett endast i Stockholms, Uppsala, Skåne, Hallands och Västra Götalands län. De län där befolkningen minskade mest under motsvarande tidsperiod var Västernorrlands, Jämtlands, Dalarnas och Norrbottens län.

Av tabell 21 och 22 framgår i vilka 15 kommuner som den totala befolkningsutvecklingen varit mest positiv respektive negativ mellan åren 1996 och 2001.

Tabell 21. De 15 kommuner med den genomsnittligt mest positiva befolkningstillväxten 1996–2001, procent/år

Kommun	1996–2001 procent/år	1997 procent/år	1998 procent/år	1999 procent/år	2000 procent/år	2001 procent/år	Befolkning 2 001
Värmdö	3,28	3,88	3,59	3,14	3,10	2,67	32 096
Vaxholm	2,46	1,71	2,26	1,91	4,48	1,98	9 470
Huddinge	1,67	1,56	1,54	1,88	2,01	1,38	85 700
Vallentuna	1,60	0,92	1,44	1,63	2,39	1,64	25 643
Österåker	1,46	1,25	1,00	1,39	1,67	1,98	35 108
Ekerö	1,43	0,88	0,51	2,70	1,47	1,62	22 626
Kungsbacka	1,39	1,32	1,37	1,51	1,59	1,17	65 877
Salem	1,37	0,93	0,99	2,26	2,17	0,53	13 839
Haninge	1,28	0,90	1,59	1,25	1,51	1,13	70 432
Nacka	1,24	1,43	1,11	1,30	1,35	1,02	75 741
Härneda	1,23	1,35	1,17	1,25	1,45	0,90	30 547
Tyresö	1,21	1,22	1,23	1,40	1,27	0,93	39 434
Stenungsund	1,21	0,31	0,00	1,38	1,98	2,40	21 175
Nynäshamn	1,15	0,69	0,87	0,29	2,38	1,53	24 332
Malmö	1,13	1,37	1,39	1,05	0,78	1,09	262 397

Källa: SCB.

Tabell 22. De 15 kommuner med den genomsnittligt mest negativa befolkningstillväxten 1996–2001, procent/år

Kommun	1996–2001 procent/år	1997 procent/år	1998 procent/år	1999 procent/år	2000 procent/år	2001 procent/år	Befolkning 2 001
Ljusnarsberg	-2,01	-2,09	-2,37	-1,78	-1,81	-2,04	5 536
Bräcke	-2,00	-2,39	-1,58	-1,53	-2,16	-2,34	7 400
Smedjebacken	-2,00	-1,71	-1,71	-2,16	-2,32	-2,08	11 357
Strömsund	-1,98	-1,70	-1,69	-2,27	-2,15	-2,12	13 643
Gällivare	-1,94	-1,50	-1,82	-2,30	-2,28	-1,78	19 680
Kramfors	-1,92	-1,53	-1,75	-2,08	-2,23	-2,02	20 951
Munkfors	-1,91	-1,62	-3,12	-3,22	-1,00	-0,58	4 138
Åsele	-1,91	-2,01	-1,46	-2,08	-2,32	-1,68	3 563
Högsby	-1,88	-2,85	-0,97	-2,58	-2,51	-0,49	6 349
Malå	-1,87	-1,73	-1,16	-2,56	-3,04	-0,86	3 579
Sollefteå	-1,86	-1,95	-1,85	-1,99	-1,88	-1,61	21 624
Filipstad	-1,86	-1,53	-1,72	-1,74	-2,48	-1,80	11 389
Jokkmokk	-1,84	-1,52	-1,67	-2,52	-2,07	-1,40	5 935
Överkalix	-1,80	-2,00	-1,20	-1,42	-2,28	-2,09	4 118
Övertorneå	-1,78	-0,62	-1,58	-2,08	-2,51	-2,11	5 484

Källa: SCB.

Vad bestämmer den regionala befolkningsutvecklingen?

Befolkningsutvecklingen på regional nivå bestäms primärt av födelseöverskottet (födda – döda) samt av det inrikes och utrikes flyttningsnettot (inflyttade – utflyttade). Födelsealen liksom dödstalen beror i sin tur till stor del på den ålderssammansättning som finns i en region. I regioner med många gamla och få unga vuxna blir resultatet en svagare folkökning. Skillnader i åldersfördelning beror främst på att unga är överrepresenterade bland dem som flyttar, och att regioner som haft en nettoinflyttning oftast har fått en större andel unga vuxna, medan regioner med stor utflyttning i stället får en överrepresentation av äldre. Unga flyttar dessutom i högre utsträckning till stora städer och universitetsorter medan familjer i yngre medelåldern tenderar att flytta ut från de stora städerna. Detta innebär att åldersgruppernas storlek har betydelse för hur flyttningsströmmarna går. När gruppen 20–30 år är stor tenderar befolkningen att växa snabbare i de stora städerna, medan mindre orter får förhållandevis många inflyttare under perioder när åldersgruppen 30–45 är relativt sett stor. Den starka befolkningskoncentrationen under 1990-talet kan delvis förklaras av att andelen i åldern 20–30 varit stor. Att gruppen 30–45 har växt under senare år jämfört med gruppen 20–30 kan bidra till minskad befolkningskoncentration. Medan universitetsorter som Umeå och Luleå hade ett flyttningsunderskott under år 2001, har flera mindre orter, som tidigare haft svag befolkningsutveckling, noterat ett flyttningsöverskott.

Även utflyttningen är beroende av ålderssammansättningen. En region som Stockholm har t.ex. en relativt hög utflyttning, eftersom det bor många unga där. Det som skiljer storstadsregionerna från de små arbetsmarknadsregionerna är inte så mycket skillnader i utflyttningen som att storstäderna och universitetsorterna dragit till sig fler inflyttare.

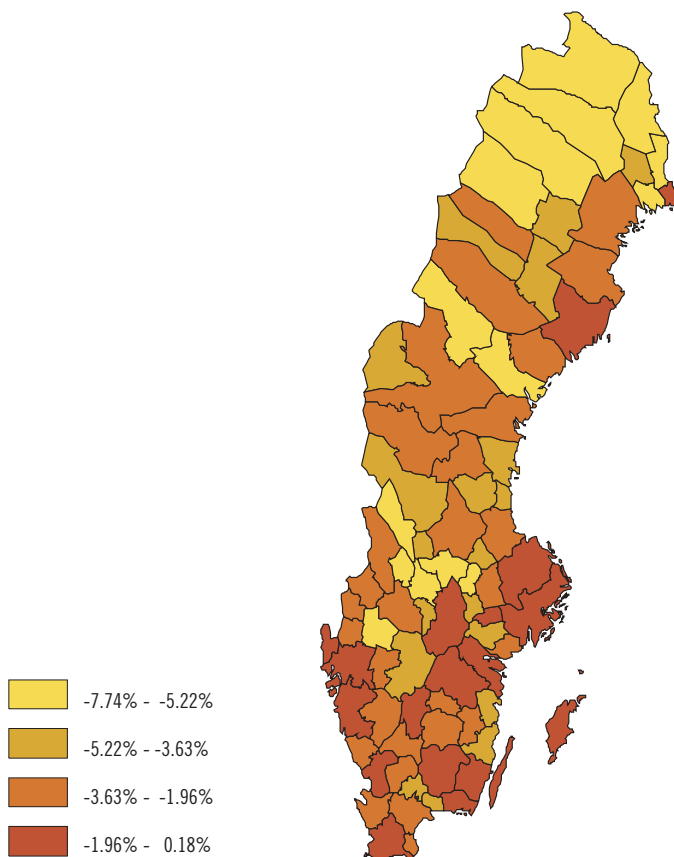
Könsskillnader i flyttningsbeteende har också en indirekt effekt på befolkningsutvecklingen. Kvinnor flyttar något mer än män, i högre grad i yngre år och i större utsträckning till storstäder. Flyttningar har alltså både en direkt och en indirekt effekt på befolkningsutvecklingen. Regioner med en bestående inflyttning får därför både direkt och indirekt positiv effekt på befolkningsutvecklingen. De kortsiktiga variationerna är mer direkt påverkade av flyttningar, medan de långsiktiga trenderna beror på den indirekta effekten, där flyttningar påverkar åldersstrukturen, vilket ger effekter på födelseöverskottet. Det är viktigt att minnas att de låga födelsealen i landet som helhet spelar en stor roll för befolkningsutvecklingen i de enskilda länen, LA-regionerna och kommunerna.

Ålders- och könsfördelning

Befolkningsminskningarna är framförallt tydliga i åldern 20–29 år. Befolkningen i småregioner och sekundära centra har under de senaste åren minskat kraftigt, bland annat som en följd av att denna åldersgrupp ofta söker sig till storstäder och universitetsregioner. Av storstadsregionerna har denna grupp ökat i både Göteborg och Malmö under 2001. De senaste fem åren har befolkningen i denna ålder endast ökat i Stockholms- och Sorseleregionen.

För män i åldern 20–29 år har befolkningsminskningar skett i samtliga regionfamiljer och län under 2001. De LA-regioner med ökande befolkning av män i denna ålder var under 2001 Norrköping, Malmö, Eskilstuna, Växjö, Vimmerby, Göteborg, Sorsele, Arvidsjaur, Lidköping, Umeå, Övertorneå och Haparanda. Den totala befolkningsförändringen under åren 1996 till 2001 för män i denna ålder visar på befolkningsminskningar i samtliga LA-regioner, med undantag av Umeå och Stockholmsregionen (se karta 3).

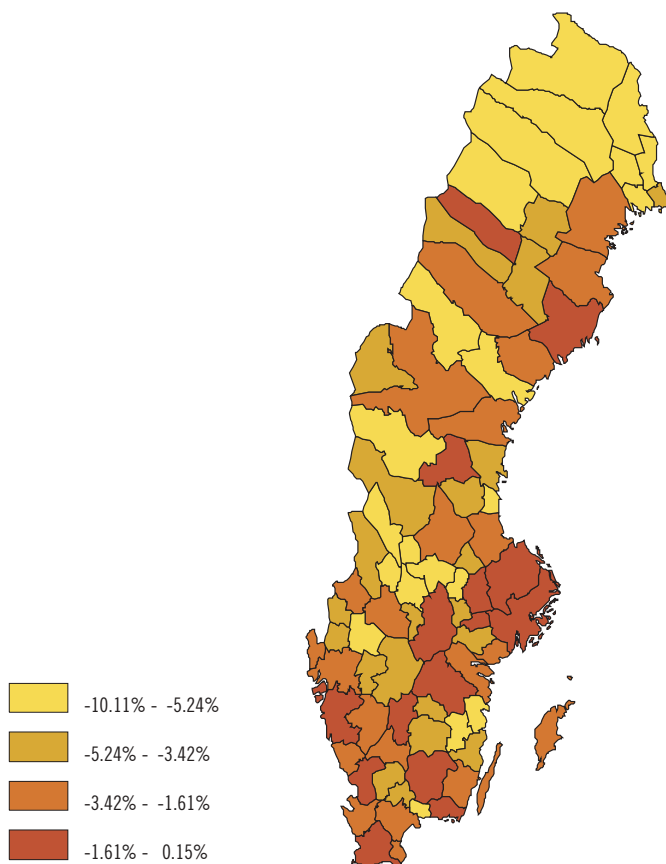
Karta 3. Genomsnittlig befolkningsutveckling för män 20–29 år 1996–2001, procent/år

Bland kvinnorna i åldern 20–29 år minskade befolkningen i Stockholmsregionen under 2001, medan den ökade i både Göteborg och Malmö. De LA-regioner där kvinnorna i denna ålder ökade mest var i Sorsele, Arvidsjaur och Lycksele. De kraftigaste minskningarna skedde dock, liksom bland männen i denna åldersgrupp, i regionala och sekundära centra samt i småregioner. De län där antalet kvinnor i denna ålder ökade under 2001 var Uppsala, Gotlands, Skåne och Västmanlands län.

Den genomsnittliga förändringen per år mellan 1996 och 2001 visar endast ökning i Stockholms-, Malmö- och Sorseleregionen. Att åldersgruppen 20–29 år varit mindre än tidigare har bidragit till att universitetsregionerna haft en något svagare befolkningstillväxt än under föregående perioder.

Karta 4. Genomsnittlig befolkningsutveckling för kvinnor 20–29 år 1996–2001, procent/år

Tabell 23. Befolkningsutveckling män och kvinnor 20–29 år, 1996–2001

Beteckning på område	År 1996–2001		År 2001		Andel av total befolkning 2001	
	Män procent/år	Kvinnor procent/år	Män procent/år	Kvinnor procent/år	Män procent	Kvinnor procent
Riket	-1,41	-1,32	-1,17	-1,05	6,3	6,0
Regionfamiljer						
Storstadsregioner	-0,06	-0,05	-0,51	-0,41	6,8	6,9
därav Stockholm	0,18	0,06	-1,15	-1,27	6,7	6,9
därav Göteborg	-0,47	-0,40	0,08	0,38	6,9	6,8
därav Malmö	-0,13	0,11	0,51	1,06	6,9	6,9
Universitets- och högskoleregioner	-1,29	-1,04	-1,15	-0,43	6,7	6,5
Regionala centra	-2,11	-2,10	-1,20	-1,31	6,1	5,6
Sekundära centra	-3,30	-3,33	-2,61	-2,64	5,2	4,7
Småregioner – privat sysselsättning	-4,46	-5,10	-3,71	-5,55	5,0	4,3
Småregioner – offentlig sysselsättning	-4,47	-4,42	-2,95	-3,24	4,8	4,2

Källa: SCB.

I åldern 0–19 år ökade befolkningen under 2001 i samtliga storstadsregioner samt i universitets- och högskoleregionerna både bland pojkar och flickor. I åldrarna 30–59 år ökade folkmängden både bland män och kvinnor i samtliga regionfamiljer med undantag av småregionerna. Detsamma gäller män i åldern 60–79 år. Kvinnorna i denna åldersgrupp uppvisade däremot minskande befolkning i samtliga regionfamiljer. För de äldsta åldersgrupperna, från 80 år och uppåt, ökade befolkningen för både män och kvinnor i samtliga län och regionfamiljer.

Endast fem LA-regioner hade fler kvinnor än män i åldern 20–29 år. Resterande 76 regioner hade ett kvinnoöverskott år 2001 (se tabell 24 och 25).

Tabell 24. De fem LA-regionerna med kvinnoöverskott i åldersgruppen 20–29 år, 2001

LA-regioner	Män antal	Kvinnor antal	Skillnad i procent
Uppsala	20 441	21 561	5,5
Stockholm	128 172	131 540	2,6
Jokkmokk	242	246	1,7
Örebro	13 566	13 608	0,3
Malmö	44 291	44 364	0,2

Källa: SCB.

Tabell 25. De femton LA-regionerna med störst kvinnounderskott i åldersgruppen 20–29 år, 2001

LA-regioner	Män antal	Kvinnor antal	Skillnad i procent
Pajala	293	198	-32,4
Härjedalen	610	428	-29,8
Övertorneå	235	169	-28,1
Arjeplog	143	108	-24,5
Överkalix	167	127	-24,0
Haparanda	549	421	-23,3
Vansbro	370	292	-21,1
Strömsund	568	455	-19,9
Vimmerby	1 518	1 222	-19,5
Gällivare	905	735	-18,8
Bengtstorsfors	802	656	-18,2
Sorsele	165	136	-17,6
Storuman	327	270	-17,4
Hagfors	578	479	-17,1
Årjäng	539	447	-17,1

Källa: SCB.

Flyttningar och födelseöverskott

Av figur 23 framgår att endast ett fåtal (åtta) lokala arbetsmarknadsregioner hade ett positivt födelseöverskott under år 2001. Det rör sig om de tre storstadsregionerna samt Umeå, Uppsala, Jönköping, Värnamo och Kiruna (se tabell 26). En viktig orsak till att dessa regioner klarat sig bra är den stora inflyttningen under föregående decennier, som gett en låg medelålder och därmed relativt sett höga födelsetal och låga dödstal.

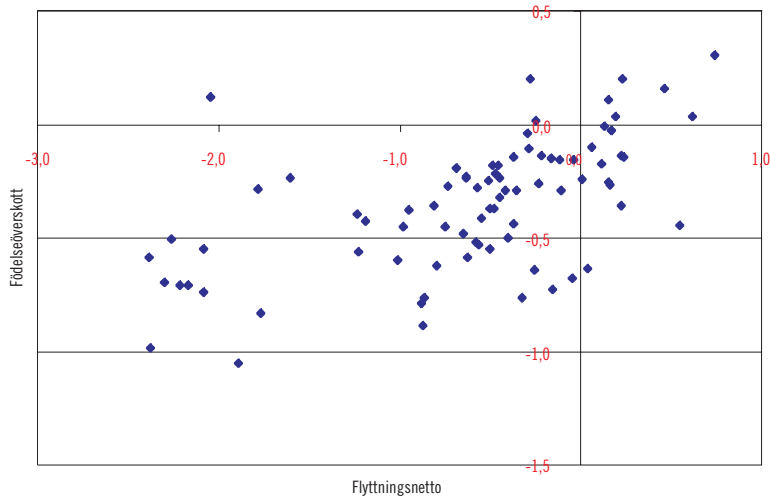
Endast sex lokala arbetsmarknadsregioner hade under året ett positivt värde både för flyttningsnettot och födelseöverskottet. Det gäller Stockholm, Göteborg, Uppsala, Malmö, Värnamo och Jönköping.

Två lokala arbetsmarknadsregioner som går mot strömmen är Kiruna och Umeå, som har ett flyttningsunderskott men ett födelseöverskott. Förklaringen torde vara att tidigare perioder av inflyttning skapat en ung befolkning, vilket ger ett födelseöverskott. Att flyttningsnettot nu är negativt kan i sin tur leda till en åldrande befolkning och på sikt till en befolkningsminskning. I fallet Umeå, liksom i andra universitetsstäder, torde trenden vända när de stora kullarna födda vid slutet av 1980-talet söker sig till högskolestudier.

En stor andel (61) av de 81 lokala arbetsmarknadsregionerna hade under år 2001 såväl ett negativt flyttningsnetto som ett födelseunderskott. Det gäller en rad regionala centra, liksom många små LA-regioner i glesbygden. Några lokala arbetsmarknadsregioner (12) hade ett positivt flyttningsnetto men samtidigt ett födelseunderskott.

I storstadsregionerna är befolkningstillväxten dels ett resultat av ett positivt flyttningsnetto, dels en effekt av ett födelseöverskott. Det sistnämnda är bl.a. en effekt av tidigare inflyttning av yngre personer. Många andra arbetsmarknadsregioner har däremot fått erfara en negativ befolkningsutveckling trots ett flyttningsöverskott.

Figur 23. Flyttningsnetto och födelseöverskott (-underskott) i LA-regioner 1996–2001, i procent

Källa: SCB.

Tabell 26. Flyttningsnetto och födelseöverskott (-underskott) i LA-regioner 1996–2001

Flyttningsunderskott och födelseöverskott		Flyttningsöverskott och födelseöverskott	
Kiruna Umeå		Stockholm Uppsala Göteborg Värnamo Jönköping Malmö	
Flyttningsunderskott och födelseunderskott		Flyttningsöverskott och födelseunderskott	
Luleå	Åre	Ludvika	Västerås
Linköping	Östersund	Arvidsjaur	Varberg
Växjö	Karlskrona	Avesta	Örebro
Norrköping	Kalmar	Jokkmokk	Halmstad
Karlstad	Oskarshamn	Bengtstors	Helsingborg
Kristianstad	Tranås	Torsby	Eskilstuna
Borås	Nässjö	Ljusdal	Gotland
Trollhättan	Örnsköldsvik	Arjeplog	Nyköping
Falun	Lycksele	Vilhelmina	Karlskrona
Lidköping	Haparanda	Övertorneå	Årjäng
Skövde	Säffle	Vansbro	Strömstad
Ljungby	Karlskoga	Sorsele	Simrishamn
Åmnhult	Hudiksvall	Pajala	
Gällivare	Bollnäs	Mora	
Skellefteå	Västervik	Härjedalen	
Katrineholm	Arvika	Filipstad	
Sundsvall	Fagersta	Kramfors	
Gävle	Vimmerby	Strömsund	
Kalix	Söderhamn	Överkalix	
Köping	Malung	Storuman	

Källa: SCB.

I tabell 27 visas de lokala arbetsmarknadsregioner som hade störst positivt flyttningsnetto under 2001. För det enskilda året är skillnaderna i flyttningsöverskottet stora och vissa regioner har mycket stora flyttningsöverskott eller flyttningsunderskott. För femårsperioden 1996–2001 jämnas dessa variationer ut och storstäderna finns bland dem som haft störst flyttningsöverskott. Bland regioner med flyttningsöverskott finns också regioner i storstädernas närhet (Uppsala, Västerås, Eskilstuna, Örebro, Nyköping, Halmstad, Varberg och Helsingborg). Bland regioner med relativt högt flyttningsutfall finns också flera mindre regioner (Strömstad, Årjäng, Vansbro, Gotland och Simrishamn). De rör sig bl.a. om regioner som innefattar bygder med stort inslag av turism och sommarhusboende och som blivit kända som attraktiva boenderegioner (Gotland, Österlen, Dalarna och Bohuslän). I flertalet av dessa regioner fortgår dock befolkningsminskningen till följd av stora födelseunderskott. Men möjligen kan ett bestående flyttningsöverskott på sikt leda till att ett fåtal attraktiva glesbygdregioner kan ha en mer långsiktig, positiv befolkningsutveckling.

Tabell 27. LA-regioner med högst flyttningsöverskott 1996–2001

LA-region	Årlig förändring i procent
Stockholm	0,7
Malmö	0,6
Strömstad	0,5
Göteborg	0,5
Helsingborg	0,2
Uppsala	0,2
Årjäng	0,2
Halmstad	0,2
Jönköping	0,2
Varberg	0,2

Källa: SCB.

Tabell 28. LA-regioner med störst flyttningsunderskott år 1996–2001

LA-region	Årlig förändring i procent
Arvidsjaur	-2,4
Strömsund	-2,4
Arjeplog	-2,3
Fagersta	-2,3
Övertorneå	-2,2
Vilhelmina	-2,2
Storuman	-2,1
Sorsele	-2,1
Kiruna	-2,0
Överkalix	-1,9

Källa: SCB.

Flyttningsnettot varierar stort mellan de olika lokala arbetsmarknadsregionerna för år 2001. För femårsperioden 1996–2001 jämnas siffrorna ut och skillnaderna mellan regionerna blir mindre. Det är dock tydligt (se tabell 26) att det finns en grupp regioner som har haft ett mycket stort flyttningsunderskott och som samtidigt har haft ett stort födelseunderskott. Det gäller i första hand ett antal regioner i Norrlands inland (Arvidsjaur, Strömsund, Arjeplog, Övertorneå, Vilhelmina, Storuman, Sorsele och Överkalix).

Höga födelseöverskott är en indirekt effekt av flyttningar. De regioner som tidigare haft en hög inflyttning har i allmänhet en gynnsam åldersstruktur med fler unga och färre äldre personer, vilket ger fler nyfödda och färre döda. De regioner som år 2001 hade de högsta födelseöverskotten är i stora drag desamma som har haft höga födelseöverskott även under föregående år. Det handlar i första hand om storstads- och universitetsregionerna, som haft stor inflyttning. Även Kiruna, Värnamo och Jönköping finns emellertid av olika skäl med bland de regioner som haft ett relativt högt födelseöverskott. Regioner med en gynnsam åldersstruktur är mindre känsliga för befolkningsförändringar, och som framgår av tabell 26 har de flesta regioner med höga födelseöverskott också ett positivt flyttningsnetto och fortsätter att vara vinnare.

Tabell 29. LA-regioner med högst födelseöverskott år 2001

LA-region	Födelseöverskott år 2001 i procent
Stockholm	0,4
Umeå	0,2
Uppsala	0,2
Göteborg	0,2
Kiruna	0,1
Malmö	0,1
Värnamo	0,0
Jönköping	0,0
Luleå	0,0
Varberg	0,0

Källa: SCB.

Tabell 30. LA-regioner med högst födelseöverskott år 1996–2001

LA-region	Årlig förändring i procent
Stockholm	0,3
Uppsala	0,2
Umeå	0,2
Göteborg	0,2
Kiruna	0,1
Värnamo	0,1
Jönköping	0,0
Malmö	0,0
Luleå	0,0
Västerås	0,0

Källa: SCB.

Den negativa naturliga befolkningsförändringen (födelse – död) i Sverige slår hårt mot de flesta regioner. Endast 8 av 81 lokala arbetsmarknadsregioner hade under perioden 1996–2001 ett födelseöverskott. För kommuner och arbetsmarknadsregioner med en mindre gynnsam åldersstruktur blir det svårt att få till stånd en befolkningstillväxt, om inte den nationella folkökningen tar fart genom ökad invandring. Som framgår av tabell 26 har regioner med ett stort födelseunderskott också oftast ett stort flyttningsunderskott, vilket förstärker befolkningsminskningen. Utvecklingen under 2001 innebär ingen markant skillnad mot föregående års trender. Flera av de regioner som haft störst födelseunderskott under den senaste femårsperioden finns också med bland det senaste årets förlorare.

Tabell 31. LA-regioner med störst födelseunderskott år 2001

LA-region	Födelseunderskott år 2001 i procent
Överkalix	-1,5
Arjeplog	-1,0
Strömsund	-1,0
Filipstad	-0,9
Kramfors	-0,9
Hagfors	-0,9
Bengtstors	-0,9
Sorsele	-0,8
Pajala	-0,8
Malung	-0,8

Källa: SCB.

Tabell 32. LA-regioner med störst födelseunderskott år 1996–2001

LA-region	Årlig förändring i procent
Överkalix	-1,1
Strömsund	-1,0
Kramfors	-0,9
Filipstad	-0,8
Hagfors	-0,8
Härjedalen	-0,8
Pajala	-0,8
Sorsele	-0,7
Vansbro	-0,7
Övertorneå	-0,7

Källa: SCB.

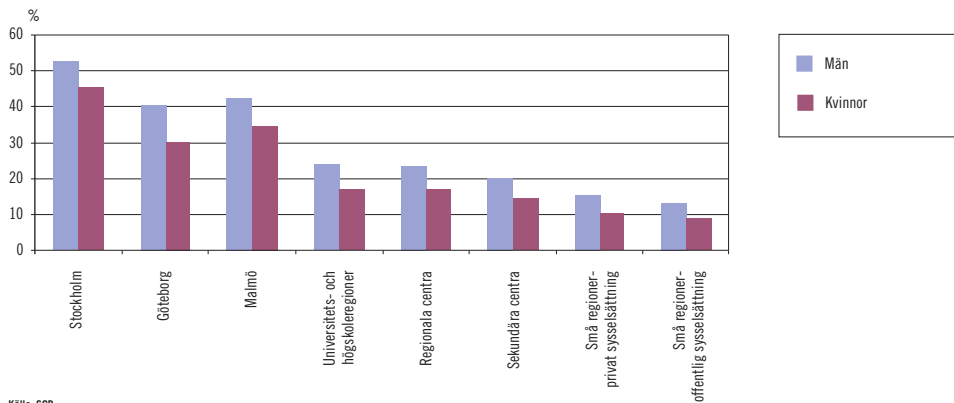
Pendlingsmönstret i regionerna

Arbetsresornas längd har under lång tid ökat. Alltfler människor arbetar i en kommun och bor i en annan. Den ökade arbetspendlingen har resulterat i allt större lokala arbetsmarknadsregioner, s.k. regionförstoring, vilket ger arbetstagare större möjligheter att finna relevant sysselsättning och arbetsgivare ökade möjligheter att rekrytera arbetskraft. Pendlingen ger också fler möjligheter att kombinera arbete med olika boendepreferenser och har i ökad omfattning blivit ett alternativ till att flytta.

Statistiken visar endast inpendling till kommunerna. Det bör observeras att detta sätt att räkna inte visar pendlingen till de olika regiontyperna som homogena enheter, eftersom all inomregional pendling då skulle behöva räknas bort. Inpendlingen har här satts i relation till sysselsatt dagbefolkning, vilket visar hur stor andel av sysselsättningen som försörjs med arbetskraft som pendlar in från en annan kommun.

Med tanke på arbetsmarknadens struktur och på bosättningsmönstren är det inte överraskande att storstadsregionerna har en särskilt stor del av andelen sysselsatta som pendlar från en annan kommun. I arbetsmarknadsregionen Stockholm är det ca 53 procent män och 45 procent av kvinnorna som pendlar till sitt arbete. I Göteborgs- och Malmöregionen ligger andelarna på drygt 40 procent för män och drygt 30 procent för kvinnor, dock något högre i Malmö än i Göteborg. Många av pendlarna i storstadsområdena reser dock korta sträckor till arbete i närliggande kommuner. Andra LA-regioner som har höga andelar pendlare är Helsingborg, Trollhättan, Karlstad, Köping och Karlshamn. Generellt är inpendlingsandelarna högre för män än för kvinnor.

Figur 24. Pendling över kommungräns 2000, inpendlingens andel av sysselsatt dagbefolkning

Källa: SCB.

När det gäller förändringar av pendlingen under tioårsperioden 1991–2000 visar statistiken på en ökning i samtliga regionfamiljer. Ökningen har varit större för kvinnor än för män i alla regiontyper utom i sekundära centra, vilka ofta är relativt industridominerade regioner. Av regionfamiljerna är det regionala centra som har haft den största ökningen under perioden, ca 13 procent för män och 17 procent för kvinnor. Att dessa regioner sammantaget har haft en starkare ökning än storstadsregionerna kan vara ett tecken på att de sistnämnda till viss del hämmats av tilltagande trafikproblem.

Pendlingen varierar kraftigt mellan regioner, och det finns även stora skillnader i utvecklingen av pendlingsmönstret för män respektive kvinnor. Orsakerna till de regionala variationerna kan vara stora strukturförändringar i det lokala näringslivet, men i vissa fall kan också förbättrade kommunikationsmöjligheter spela en roll.

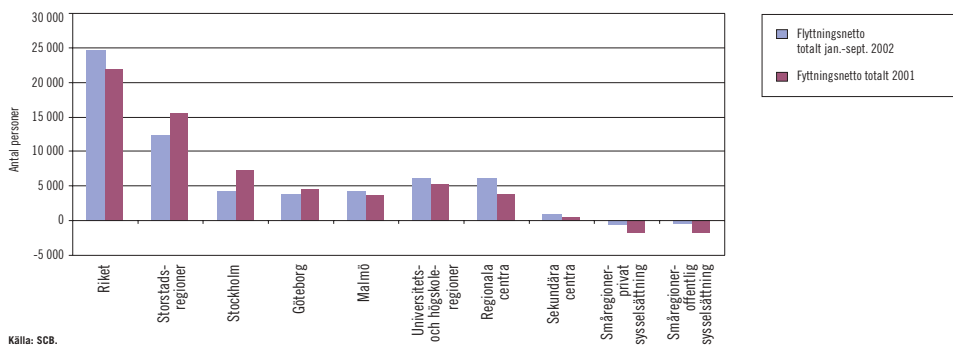
Befolkningsförändring under år 2002

Under de tre första kvartalen av 2002 ökade befolkningen i Sverige med nästan 28 000 personer, medan ökningen under motsvarande period under 2001 var 22 830 personer. Det är framförallt högre födelsetal och ökad invandring som har gett en befolkningsökning. Enligt SCB:s Befolkningsstatistik ökade invandringen under januari till september 2002 med 6,4 procent. Intressant att notera är att Danmark och Irak nu är våra viktigaste invandrarländer. Invandringen från Danmark pekar på att Öresundsregionens flyttströmmar till stor del fortfarande går till Skåne län. Invandringen fortsätter att främst gå till storstadslänen.

Befolkningen minskade i Värmland, Dalarna, Västernorrland, Jämtland, Norrbotten och Gävleborgs län. Sedan motsvarande period 2001 har antalet födselar ökat med 4 procent. Födslarna har ökat i samtliga Sveriges 21 län utom i Örebro, Gävleborgs och Norrbottens län.

Befolkningen minskade mellan januari och september 2002 i sekundära centra och småregioner, framförallt i regioner baserade på offentlig sysselsättning. Det tyder på att flyttströmmarna fortfarande går från de mindre, ofta perifera regionerna till storstäderna. Men trots att inflyttningen fortfarande är stor till storstadsregionerna kan en viss avmattningsregistreras under de tre första kvartalen under år 2002. Av de tre storstadsregionerna minskade inflyttningen mest i Göteborgsregionen, därefter till Stockholmsregionen. Utflyttningen från Stockholmsregionen har dessutom ökat, medan Göteborgsregionen även haft en minskad utflyttning. Sammantaget innebär detta att flyttningsnettot framförallt för Stockholm men även för Göteborg har minskat. Fortfarande ökar befolkningen i storstadsregionerna, men inte i samma utsträckning som tidigare år. Malmö utgör ett undantag, eftersom inflyttningen ökade med drygt 4 procent i jämförelse med motsvarande period under 2001. Både in- och utflyttningen till Skåne län och framförallt till Malmöregionen tycks vara omfattande.

Figur 25. Flyttningsnetto januari–september 2001 och 2002

Under perioden januari till september 2002 hade 43 av LA-regionerna en negativ befolkningsutveckling. Kramfors, Värnamo, Östersund, Bollnäs, Karlskoga, Ludvika, Hudiksvall, Strömsund, Gällivare, Kiruna och Gävle var de tio LA-regioner som hade den svagaste folkökningen. Storstadsregionerna hade den starkaste befolkningsutvecklingen, trots att Stockholm och Göteborg haft en mindre stark utveckling än tidigare. Andra regioner med stark befolkningsutveckling var Uppsala, Helsingborg, Västerås, Eskilstuna, Umeå, Linköping och Örebro.

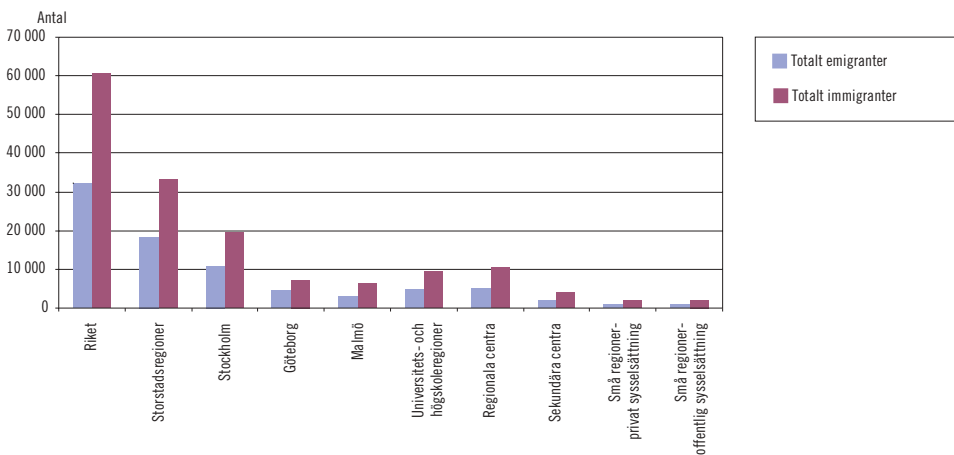

Internationella flyttningar

Regionala effekter av utrikes omflyttningar

Invandring och utvandring påverkar inte bara befolkningsutvecklingen på nationell nivå utan har också stor betydelse för de regionala skillnaderna i befolkningsförändring. Det är främst storstadsområdena som påverkas av variationer i de internationella flyttningarna. Invandrare hamnar i högre omfattning i storstadsområdena, och det är också från dessa som utflyttningen är störst. De internationella flyttningarna har också en tendens att variera mer än andra demografiska förändringar, och en betydande del av storstädernas snabbare befolkningstillväxt har sammanfallit med perioder av stor nettoinvandring.

Figur 26. Utrikes in- och utflyttning för regionfamiljerna 2001

Källa: SCB.

I figur 24 visas de internationella flyttningarnas effekter på befolkningsutvecklingen. I samtliga regionfamiljer var inflyttningen från utlandet större än utflyttningen till andra länder. Rikets nettomigration uppgick till 28 654 personer, och de största flyttströmmarna gick till och från Stockholmsregionen, som hade ett utrikes flyttningsnetto på ca 8 600 personer. Motsvarande siffra för regionala centra var ca 5 300 personer och i universitets- och högskoleregionerna ca 4 300 personer. Även de andra storstadsregionerna har haft ett relativt stort in- och utflöde medan den internationella migrationen till och från småregionerna har varit mindre.

Emigranter

Under år 2001 flyttade drygt 32 000 personer från Sverige till något annat land, vilket var en minskning från föregående år med 5,7 procent. Under de senaste åren har emigrationen minskat, åren 1997–2001 med 4,8 procent, men ligger trots det på en historiskt sett hög nivå. Statistiken påvisar inte att det är några större könsskillnader i utflyttningen, men kvinnors emigration kommer i genomsnitt tidigare i livet än männens.

Tabell 33. Antal emigranter 2001 samt förändring 1997- 2001

Område	2001			Förändring 2000–2001, procent			Förändring 1997–2001 procent/år		
	Män	Kvinnor	Totalt	Män	Kvinnor	Totalt	Män	Kvinnor	Totalt
Riket	16659	15 482	32 141	-5,6	-5,8	-5,7	-4,7	-4,9	-4,8
Regionfamiljer									
Storstadsregioner	9 558	8 784	18 342	-4,8	-2,6	-3,8	-3,7	-3,3	-3,5
därav Stockholm	5 611	5 243	10 854	-7,6	-3,7	-5,8	-3,9	-2,9	-3,4
därav Göteborg	2 453	2 156	4 609	2,7	-0,3	1,3	-2,3	-3,0	-2,6
därav Malmö	1 494	1 385	2 879	-5,4	-2,0	-3,8	-5,1	-5,0	-5,1
Universitets- och högskoleregioner	2 510	2 437	4 947	-8,1	-7,7	-7,9	-5,4	-5,4	-5,4
Regionala centra	2 607	2 493	5 100	-10,2	-11,2	-10,7	-7,1	-7,9	-7,5
Sekundära centra	1 016	938	1 954	-1,0	-10,8	-6,0	-4,5	-7,1	-5,8
Småregioner – privat sysselsättning	489	366	855	6,1	-10,7	-1,8	-1,7	-5,9	-3,6
Småregioner – offentlig sysselsättning	479	464	943	-2,2	-8,5	-5,4	-8,3	-8,0	-8,2

Källa: SCB.

Emigrationen är störst från storstadsregionerna, framförallt från Stockholm. En viktig förklaring är att invandringen är större till storstäderna och att återemigration står för en stor del av utvandringen. En annan förklaring är att många med högskoleutbildning finns i storstadsregionerna och att benägenheten att emigrera är större i denna grupp. Även från universitets- och högskoleregionerna samt regionala centra är emigrationen något större.

Utvandringen från Jämtlands län var andelsmässigt lägst, medan andelen som utvandrade från Stockholms län var högst, följt av Västra Götalands län och Hallands län. Utöver LA-regionen Stockholm hade framförallt LA-regioner i de södra delarna av landet relativt höga emigrationssiffror. Några att nämna är Uppsala, Helsingborg, Malmö, Göteborg och Trollhättan. I landets norra delar hade LA-regionen Umeå, Sundsvall och Östersund flest emigranter.

Immigranter i regionerna

Invandringen till Sverige uppgick under år 2001 till drygt 60 000 personer. Få individer immigrerade till småregioner, medan storstadsområdena fortsätter att vara de viktigaste destinationerna för inflyttning från utlandet. Västra Götaland och Skåne län placerar sig efter Stockholms län, som hade flest antal immigranter under 2001. Mellan 1997 och 2001 ökade immigrationen till Skåne med drygt 11 procent men den största procentuella ökningen står Jämtlands län för, där immigrationen ökat med 19 procent under perioden. Uppsala, Linköping, Göteborg, Helsingborg, Malmö, Trollhättan, Örebro och Västerås tillhör, efter Stockholm, de LA-regioner som under 2001 haft störst immigration.

Tabell 34. Antal immigranter 2001 samt förändring 1997-2001

Område	2001			Förändring 2000-2001, procent			Förändring 1997-2001 procent/år		
	Män	Kvinnor	Totalt	Män	Kvinnor	Totalt	Män	Kvinnor	Totalt
Riket	30 650	30 145	60 795	4,0	3,3	3,6	8,0	7,8	7,9
Regionfamiljer									
Storstadsregioner	16 922	16 172	33 094	4,4	3,5	4,0	9,0	7,9	8,5
därav Stockholm	9 780	9 730	19 510	2,6	4,6	3,6	7,6	7,6	7,6
därav Göteborg	3 747	3 454	7 201	-2,1	-4,4	-3,2	8,4	6,5	7,5
därav Malmö	3 395	2 988	6 383	19,1	10,3	14,8	14,3	11,1	12,7
Universitets- och högskoleregioner	4 545	4 698	9 243	2,6	4,0	3,3	5,5	7,2	6,3
Regionala centra	5 142	5 272	10 414	1,5	0,0	0,8	6,2	6,4	6,3
Sekundära centra	1 988	2 050	4 038	2,7	5,1	3,9	7,1	8,6	7,9
Småregioner – privat sysselsättning	1 007	890	1 897	8,6	5,0	6,9	14,2	9,6	11,9
Småregioner – offentlig sysselsättning	1 046	1 063	2 109	16,7	7,5	11,9	10,2	12,4	11,3

Källa: SCB.

En framtida arbetskraftsbrist i regionerna?

Sverige, liksom resten av den industrialiserade världen, genomgår en ålderstransition där befolkningen blir allt äldre. Efter den senaste babyboomen under 1980-talet har antalet födda minskat kraftigt i Sverige. I början av år 2000 föddes i Sverige i genomsnitt 1,5 barn/kvinna. Samtidigt som barnafödandet minskar, ökar den äldre delen av befolkningen, som en följd av 1940-talets stora barnkullar. Dessutom har medellivslängden stigit. Idag blir kvinnor i genomsnitt 81,4 år och män 76,2 år.

Ett resultat av tidigare befolkningsutveckling är de regionala skillnaderna i åldersstruktur. Andelen 20–29-åringar är idag relativt sett liten i jämförelse med andra åldersgrupper. Där- emot utgör 30–59-åringarna, som bl.a. innehåller de s.k. fyrtilialisterna, en stor grupp i nästan samtliga regionfamiljer, dock med undantag från småregioner. Procentuellt sett minskar grupperna 0–19-år och 20–29-år mest medan andelen 80-åringar och äldre däremot ökar i alla regionfamiljer.

Prognoser för befolknings- och sysselsättningsutvecklingen

Med hjälp av det regionala Analys- och prognosystemet (rAps) har prognoser för befolknings- och sysselsättningsutvecklingen utarbetats. Antaganden för prognosen är hämtade från basalterantivet i Långtidsutredningen, LU, 1999/2000. För en utförligare metodbeskrivning, se avsnittet ”Fakta om statistiken”.

LU prognostiserar en relativt god ekonomisk utveckling för riket fram till år 2015. BNP beräknas årligen öka med i genomsnitt 1,9 procent under perioden 1998–2015. Den ekonomiska utvecklingen leder till att sysselsatt dagbefolkning under perioden förväntas öka med 231 000 personer. Däremot pekar LU:s befolkningsprognos på att den yrkesverksamma delen av befolkningen, dvs. 20–64-åringarna, ökar med 39 000 personer under perioden. En ”mismatch” mellan arbetsmarknadens behov och arbetskraftsutbudet kan uppstå. Att öka förvärvsfrekvensen kommer därmed att utgöra en av framtidens större utmaningar. Enligt LU:s prognos ökar befolkningen i åldern 20–64 år fram till år 2008. Därefter förväntas trenden vända för att till år 2015 minska till ungefär samma nivå som år 1998.

Tabell 35. Befolknings- och sysselsättningsutveckling i regionfamiljer och LA-regioner (faktisk utveckling samt prognos t.o.m. 2015)

Beteckning på område	Befolkningsutv. Faktisk 1997–2001, procent/år	Befolkningsutv. Prognos 2002–2015, procent/år	Sysselsättningsutv. Faktisk 1997–2000 procent/år	Sysselsättningsutv. Prognos 2001–2015 procent/år
Riket	0,1	0,3	1,6	0,3
Regionfamiljer				
Storstadsregioner	0,9	0,7	2,8	0,6
därav Stockholm	1,1	1,0	3,2	0,7
därav Göteborg	0,7	0,5	2,5	0,3
därav Malmö	0,7	0,2	2,0	0,3
Universitets- och högskoleregioner	0,2	0,2	1,6	0,2
Regionala centra	-0,3	0,0	0,7	0,2
Sekundära centra	-0,5	-0,2	0,5	0,0
Småregioner–privat sysselsättning	-1,1	-0,1	-0,3	0,0
Småregioner–offentlig sysselsättning	-1,1	-0,2	-0,4	-0,2

Källa: rAps/ Långtidsutredningen.

Den regionala befolkningsprognosen pekar på en något långsammare befolkningstillväxt i storstadsregionerna, jämfört med perioden 1997–2001. Precis som tidigare är det Stockholmsregionen som står för den största ökningen. Universitets- och högskoleregioner samt regionala centra förväntas få en svagt positiv respektive en nolltillväxt i befolkningen. I sekundära centra och småregionerna väntas befolkningen fortsätta att minska, dock i en långsammare takt än under föregående period. Till skillnad från prognosen över befolkningsutveckling, förväntas sysselsättningen öka i genomsnitt med 0,3 procent per år, vilket är en väsentlig minskning i jämförelse med den faktiska, genomsnittliga förändringen för 1997–2001. Mest markant är sysselsättningens långsammare ökning i storstadsregionerna Stockholm och Göteborg. Skillnaden mellan perioderna kan bero på att perioden 1997–2000 karakteriseras av högkonjunktur i framförallt storstadsregionerna.

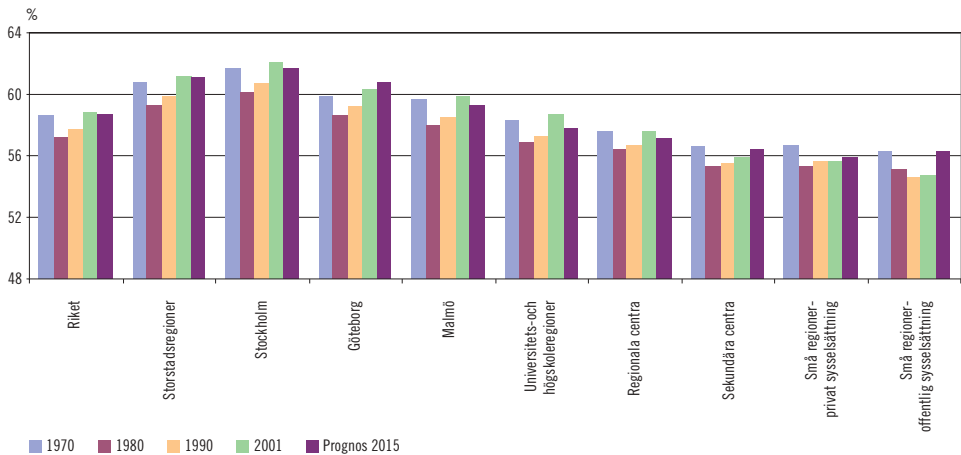
Under perioden 1997–2001 minskade sysselsättningen generellt i småregioner. I småregioner baserade på den privata sysselsättningen förväntas ingen sysselsättningsförändring fram till 2015. Däremot pekar prognosen på att småregioner dominerade av offentlig sysselsättning även i fortsättningen får en negativ sysselsättningsutveckling. I övrigt är de inbördes relationerna mellan regionfamiljerna desamma som för befolkningsprognosen.

Försörjningsbördan

Demografins förändrade utseende, med en stor andel äldre, får konsekvenser för samhälls-ekonomi, eftersom ett färre antal förvärvsarbetsande ska försörja ett stort antal personer som står utanför arbetsmarknaden. Den stora svårigheten blir att bibehålla en god tillväxt och den välfärd som krävs pga. den stora andelen åldringar. En preliminär skattning påvisar en successiv höjning av försörjningsbördan generellt i riket med regionala skillnader.

I figur 27 redovisas befolkningsutvecklingen för åldersgruppen 20–64 år i förhållande till den totala befolkningen. Normalt sett utgör 20–64-åringarna den yrkesverksamma åldersgruppen. Utöver den historiska utvecklingen från år 1970 och framåt visas också en prognos för år 2015. Prognosen baseras på antaganden från Långtidsutredningen, LU 1999/2000.

Figur 27. Försörjningsbörda (procentuell andel i åldersgruppen 20–64 i förhållande till den totala befolkningen)

Källa: SCB/Aps.

Försörjningsbördan för den yrkesverksamma åldersgruppen, 20–64 år, varierar relativt mycket mellan landets regioner oavsett tidpunkt. De regionala skillnaderna är en följd av flyttningsmönstret i landet, där den övervägande delen av all flyttning sker för personer i åldern 18–35 år. Vidare resulterar mönstret i att vissa regioner får en allt mer ålderstigen befolkning, medan andra regioner får en kontinuerlig inflyttning av yngre personer.

Andelen av befolkningen i yrkesverksam ålder var relativt lika åren 1970 och 2001. Prognosen för år 2015 pekar på samma nivåer, dvs. en relativt stor andel yrkesverksamma. Kring åren 1980 och 1990 var andelarna av 20–64-åringarna däremot lägre, vilket innebar en större försörjningsbörda för andelen av befolkningen som var sysselsatta. Den ökning av försörjningsbördan som förväntas när 40-talisterna uppnår pensionsåldern börjar märkas efter år 2008, men slår igenom med kraft först efter år 2015. Således handlar försörjningsbördan inte om någon egentlig arbetskraftsbrist. Situationen uppkommer som ett resultat av befolkningsstrukturen.

Under samtliga redovisade år är det bara storstadsregionerna som har högre andelar än riket i yrkesverksam ålder, vilka således har lägre försörjningsbörda. Universitets- och högskoleregionerna ligger ungefär på riksgenomsnittet, medan framförallt sekundära centra och småregionerna har lägre andel i yrkesverksam ålder än riket.

Sedan 1970 har LA-regionernas befolkningsstruktur varierat; vissa år har LA-regionen Stockholm haft flest i yrkesverksam ålder. Andra år har 20–64-åringarna varit flest i LA-regionen Kiruna. Med tanke på flyttningsmönstren och åldersstrukturen återfinns år 2015 den största försörjningsbördan i LA-regioner i norra Sveriges inland. Några regioner i södra Sverige har också påtagligt låga andelar i åldersgruppen 20–64 år. Det gäller exempelvis, Simrishamn, Vimmerby och Tranås. Flest personer i yrkesverksam ålder år 2015 prognostiseras finnas i Stockholm, Göteborg, Haparanda, Malmö, Gotland och Umeå.

Har befolkningen blivit sjukare?

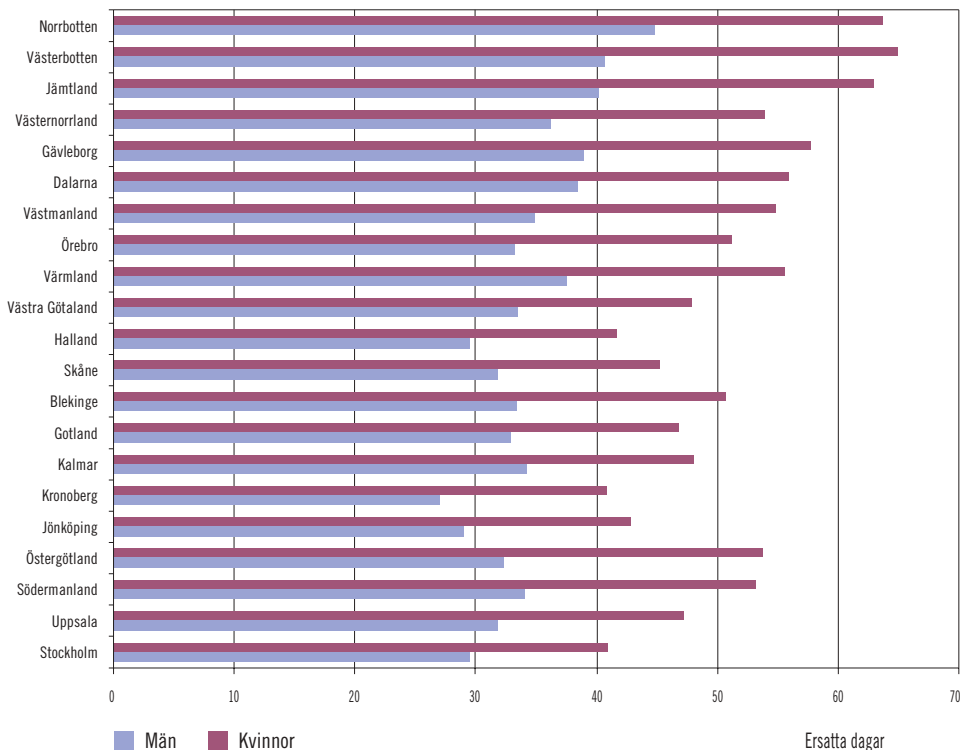
Den växande försörjningsbördan kan alltså på lång sikt hämma tillväxten. Samtidigt ökar sjukfrånvaron och utgifterna för sjukpenning stiger. Under januari till september 2002 betalades 30,7 miljarder kronor ut i sjukpenning, vilket är en ökning med 14 procent från motsvarande period 2001. Den ökade ohälsan hos befolkningen leder till att allt fler träder ut ur arbetslivet och andelen långtidssjukskrivna och förtidspensionärer ökar. Ohälsan hos befolkningen innebär också underutnyttjande av samhällets arbetspotential. Enligt uppgifter från Riksförsäkringsverket, RFV, erhöll 326 000 personer ersättning från sjukförsäkringen i form av sjukpenning, rehabiliterings- eller arbetsskadeersättning i september 2002. Den övervägande delen av bidragstagarna var kvinnor, nämligen 203 000 personer. Trots att fler var sjukskrivna i juli 2002 än motsvarande månad 2001, verkar ökningen av antalet sjukskrivna ha mattats av. Mellan september 2000 och september 2001 var ökningen 13,4 procent. Mellan september 2001 och 2002 var ökningen 4,9 procent⁶.

Ohälsan i de svenska länen

Ett sätt att presentera ohälsan är att använda ohälsotalet. Det är ett mått på omfattningen av socialförsäkringarnas utbetalningar av inkomstbortfall vid ohälsa och uttrycks i genomsnittligt antal ersatta dagar per försäkrad. För en utförligare beskrivning av ohälsotalet, se avsnittet Fakta om statistiken. Fram till år 2001 ökade ohälsan kraftigt i de svenska länen.

⁶ Uppgifterna baseras på statistik från Riksförsäkringsverket 2002-11-29, se <http://www.rfv.se> för vidare information

Figur 28. Ohälsotal 2001 baserat på län och kön (16–64-åringar)

Källa: RFV.

Som framgår av figur 28 är ohälsan störst i skogslänen. Under perioden 1998–2001 ökade ohälsotalet i Värmlands län mest, i genomsnitt 10,6 procent per år. Minst ökade ohälsotalet i Södermanlands län. Ökningen uppgick där till i genomsnitt 6,4 procent per år under perioden. Högst ohälsotal finns bland kvinnorna i Norrlandslänen.

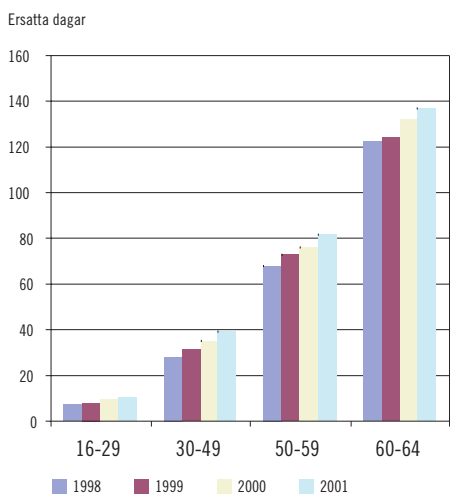
I Norrland är det kvinnorna i Västerbotten som utmärker sig med högst ohälsotal. Mellan åren 1998–2001 ökade ohälsotalet i genomsnitt med 10,1 procent. Kvinnorna i Stockholm, Kronobergs och Hallands län har betydligt lägre ohälsotal även om ohälsotalet ökade mellan 1998–2001. Det kan i sammanhanget nämnas att år 2000 var 90 procent av de anställda inom branschen Vård/omsorg kvinnor, vilket också är den sektor som har flest sjukskrivna. Sysselsättningsutvecklingen har varit negativ för denna sektor mellan åren 1997–2000, särskilt i småregionerna. De län som hade mest negativ sysselsättningsutveckling inom Vård och omsorg var Värmlands och Gävleborgs län – båda länen har dessutom ett högt ohälsotal för kvinnor. Uppsala, Västra Götalands och Östergötlands län har bäst sysselsättningsutveckling och även ett lägre ohälsotal för kvinnor.

Orsakerna till den omfattande ohälsan inom Vård/omsorgssektorn är många, men en förklaring kan vara lågkonjunktorens inverkan, som resulterade i nedskärningar och därmed en mycket hög arbetsbelastning för de kvarvarande.

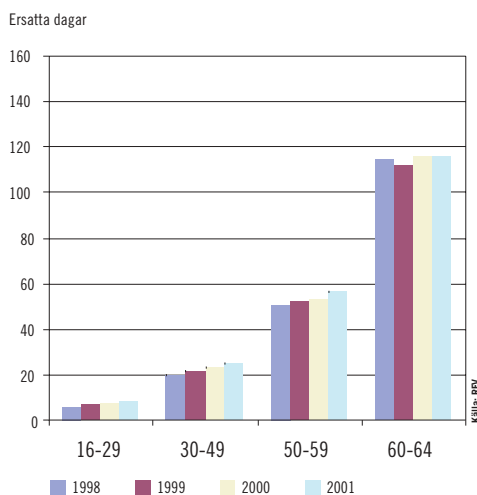
Ohälsan relaterad till ålder

Diagnosmönstret för sjukskrivningarna skiljer sig åt mellan äldre och yngre. För personer under 40 år är psykisk sjukdom grunden för drygt hälften av sjukskrivningarna, vilka har ökat från 17 procent 1992 till 26 procent 2001 av samtliga sjukskrivningar det året. Förslitningsskador, såsom sjukdomar i muskler, skelett och bindväv är den dominerande diagnosen för personer över 50 år⁷.

Figur 29. Kvinnors ohälsotal fördelat efter ålder, 1998–2001

Figur 30. Mäns ohälsotal fördelat efter ålder, 1998–2001

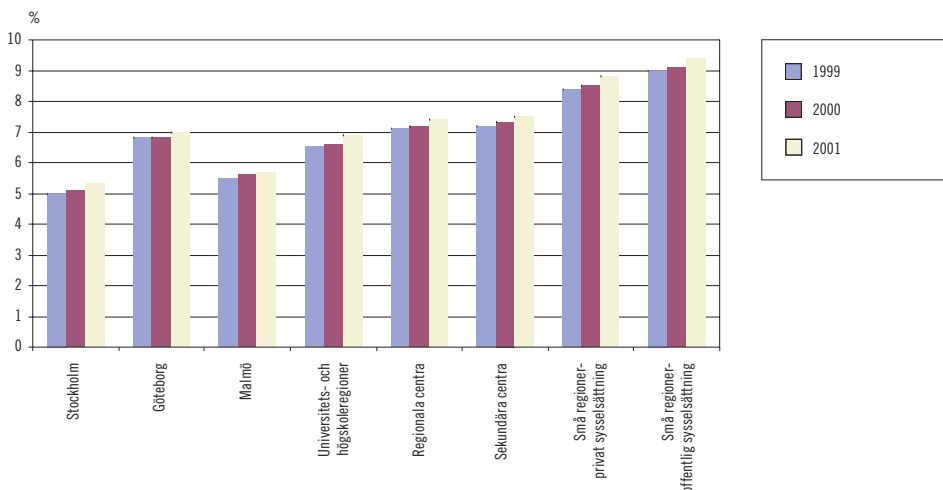
Redan vid 30-års ålder, dvs. då arbetstagaren vanligtvis har deltagit på arbetsmarknaden i några år, förändras ohälsotalen. Som figurerna ovan visar är ohälsan under samtliga år högst för kvinnor. Dessutom ökar ohälsan successivt för varje år i varje åldersgrupp. Ohälsan för männen ökar också men inte i samma utsträckning.

Förtidspensioner

En allt vanligare orsak till utträde från arbetsmarknaden är förtidspensionering. Av naturliga skäl är det inte konstigt att de regioner som idag har en stor andel äldre också har relativt höga förtidspensioneringstal. Ju äldre arbetstagaren blir, desto vanligare är förtidspensionering som utträdesform. Däremot finns det olika förklaringar till de regionala skillnaderna och till könsskillnaderna.

⁷ RFV Årsredovisning Budgetåret 2001 Dnr 9415/2001.

Figur 31. Andel förtidspensionärer 1999, 2000 och 2001 i åldern 16–64 år av befolkningen i motsvarande ålder

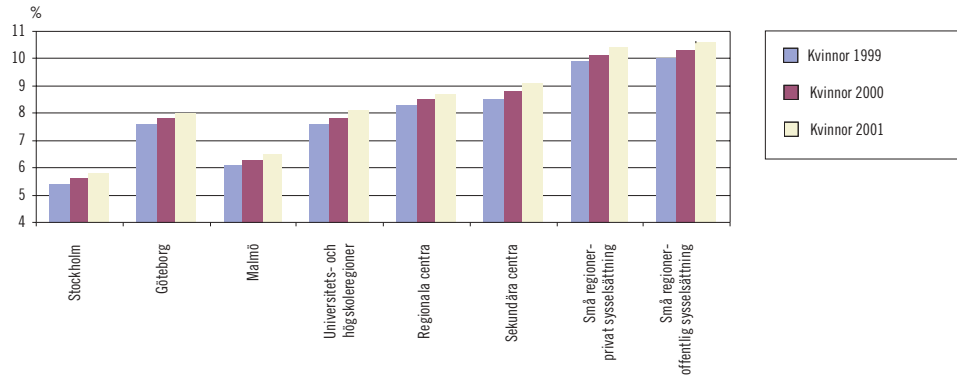
Källa: RFV

I figur 31 ovan redovisas andelen förtidspensionerade av befolkningen 16–64 år fördelat på regionfamiljer för åren 1999, 2000 och 2001. Riksnivån under de tre åren är omkring sex procent, och en liten ökning av andelen förtidspensionärer sker således under 2001. Antalet förtidspensionärer uppgick i riket till drygt 378 000 personer i september 2001. I september 2002, uppgick antalet till nästan 396 000 personer, vilket är en ökning med 4,6 procent. Av de tre storstadsregionerna ökade andelen förtidspensionerade mellan september 2001 och 2002 mest i Stockholmsregionen, med 5,5 procent.

Under samtliga år är fler kvinnor än män förtidspensionerade i samtliga regionfamiljer. Flest förtidspensionärer finns i småregioner med offentlig sektor som huvudsaklig sysselsättning. Med tanke på de höga ohälsotalen bland kvinnor inom offentlig sektor, framförallt vård- och omsorgssektorn, är siffrorna inte förvånande. Minst andel förtidspensionerade kvinnor och män bor i storstadsregioner. Framförallt uppvisar Stockholmsregionen relativt låga andelar förtidspensionerade i relation till befolkningen.

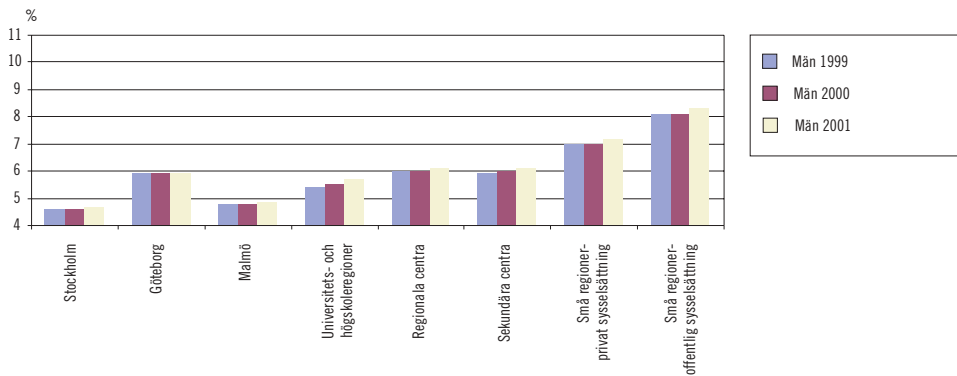
På länsnivå bekräftas bilden av att storstadsregionerna har mindre andel förtidspensionerade, däremot är variationen länen emellan tydligare än mellan regionfamiljerna. Uppsala län har lägst andel förtidspensionerade för både kvinnor och män. Tillsammans med Norrbottens och Västerbottens län hade Gävleborgs län högst siffror 1999. Under 2001 försämrades hälsan i Sverige ytterligare. Stora ökningar ägde rum i Södermanlands, Värmlands, Dalarnas, Västernorrlands och Jämtlands län. Under 1999–2001 var fortfarande generellt fler kvinnor än män förtidspensionerade. I de mest utsatta länen uppgick kvinnornas andel till drygt tio procent av befolkningen i yrkesaktiv ålder.

Figur 32. Andel förtidspensionerade kvinnor i åldern 16–64 år av befolkningen i motsvarande ålder. År 1999, 2000 och 2001

Källa: RFV

Figur 33. Andelen förtidspensionerade män i åldern 16–64 år av befolkningen i motsvarande ålder. År 1999, 2000 och 2001

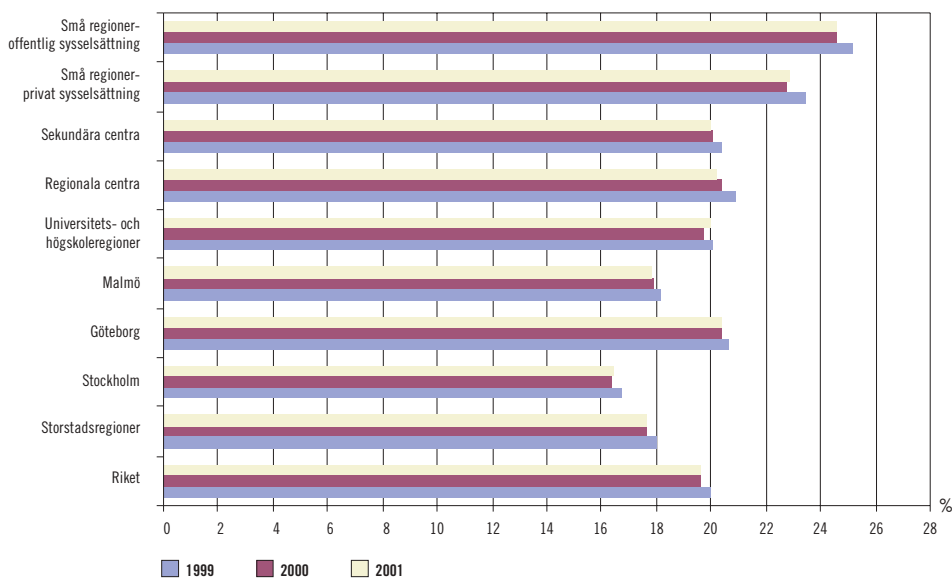

Källa: RFV

Förtidspensionärer i åldern 55–65 år

Under år 1999 trädde 20 procent av 55–65-åringarna ut ur arbetsmarknaden till följd av förtidspensionering. För åren 2000 och 2001 hade andelen sjunkit, dock marginellt till 19,6 procent för respektive år.

Figur 34. Andelen förtidspensionerade 55–65-åringar av befolkningen i motsvarande ålder. År 1999, 2000 och 2001

Källa: RFV

Flest andel förtidspensionärer i åldersgruppen återfinns under samtliga år i småregioner vars sysselsättning baseras på offentlig sektor. Ser man till ohälsotalen är siffrorna lägre i den privata sektorn, vilket inte bekräftas av förtidspensioneringarna för 55–65-åringarna. Enligt figur 34 har småregioner med privat sysselsättning som bas näst högst andel förtidspensioneringar för samtliga år. Stockholmsregionen har minst andel förtidspensionärer i åldern 55–65 år.

I likhet med de generella sjukskrivningstalen hade Norrbottens län år 2001 flest andel i åldern 55–65 år som trätt ut ur arbetsmarknaden med förtidspension. De övriga länen i Norrland och Dalarna län följer därefter.

LA-regionen Haparanda hade högst andel förtidspensionärer i åldern 55–65 under år 2001. Andelen uppgår till 43 procent, därefter följer Överkalix som hade drygt 33 procent förtidspensionärer år 2001. För båda LA-regionerna är siffrorna år 2001 dock några procentenheter lägre än tidigare år. De LA-regioner som hade lägst andel, ca 16 procent, var Stockholm, Nässjö, Växjö, Varberg och Skövde.

Fakta om statistiken

I samtliga tabeller är den regionala grupperingen baserad på kommunvisa uppgifter sammanslagna till regioner enligt bilaga 1. Nedan ges en kortfattad beskrivning av respektive statistikområde och dess producent.

Lönesummebegreppet

Lönesummebegreppet innebär summeringar av kontant bruttolön. Kontant bruttolön är det belopp som anges i fält nummer 11 på kontrolluppgifterna, KU10 (kontrolluppgift från arbetsgivare), KU13 (kontrolluppgift – särskild inkomstuppgift för utomlands bosatta), KU14 (särskild inkomstuppgift – ATP och kontrolluppgift) samt KU16 (kontrolluppgift om sjöinkomst). Statistiken är totalräknad och är därmed inte behäftad med svarsbortfall, vilket ger en hög kvalitet. En svaghet är att framställningstiden för registret på arbetsställenivå är relativt lång. För en fullständig beskrivning av statistiken hänvisas till SCB:s hemsida www.scb.se

Bruttoregionprodukt

Bruttoregionprodukten (BRP), eller förädlingsvärdet, är den regionala motsvarigheten till bruttonationalprodukten (BNP) på riksnivå. Regionernas summerade BRP motsvarar rikets BNP. I BRP-måttet inräknas förutom lönesumman även företagens vinster. Statistiken återförs med hjälp av olika nycklar till arbetsställen så att en rättvisande regional bild kan erhållas. För en fullständig beskrivning av statistiken hänvisas till SCB:s hemsida www.scb.se

Medelinkomst

Medelinkomsten beräknas av den sammanräknade förvärvsinkomsten per capita (befolkning 16+). Statistiken baseras på Riksskatteverkets (RSV) deklarationsmaterial, som består av taxeringsuppgifter och kontrolluppgifter. Detta kompletteras med inhämtande av befolkningsuppgifter samt uppgifter om skattefria ersättningar och bidrag. Statistiken bygger på uppgifter som redovisas i självdeklarationen, kontrolluppgifter m.m. Det innebär att inkomster och förmögenheter som undanhålls skattemyndigheten lämnas utanför. För en fullständig beskrivning av statistiken hänvisas till SCB:s hemsida www.scb.se

Omsättning

Bearbetning av data från rAps Internetdatabas. En av få ekonomiska indikatorer som kan användas för att mäta den aktuella regionala konjunkturutvecklingen, är omsättning fördelad per arbetsställe. Statistiken baseras på momsdeklarationerna och redovisas relativt snabbt efter mätillfället. I detta fall används indikatorn som ett komplement till BRP och Lönesumma, för att visa hur den ekonomiska aktiviteten har utvecklats under de senaste två åren. För en fullständig beskrivning av statistiken hänvisas till SCB:s hemsida www.scb.se

Ranking av svenska NUTS II-regioner inom EU

European Regional Service (DRI-WEFA) har sammanställt rankinglistor för indikatorer baserade på statistik från Eurostat gällande EU:s 204 NUTS II-regioner.

Företagskonkurser

Konkursstatistiken baseras på konkurser beslutade av tingsrätten. Statistiken finns tillgänglig ner till kommunnivå. För en fullständig beskrivning av konkursstatistiken hänvisas till ITPS rapporter över Konkurser och offentliga ackord på ITPS hemsida www.itps.se

Nyföretagande

Ett företag räknas som genuint nystartat när verksamheten är helt nystartad eller då verksamheten återupptagits efter att ha varit vilande i minst två år. Från undersökningen har uteslutits företag inom jordbruk, skogsbruk, jakt och fiske samt fastighetsförvaltning. Personliga företag, företag drivna i handels- eller kommanditbolagsform samt aktiebolag ingår i undersökningen. Ideella föreningar, stiftelser och dylikt undersöks däremot inte. Urvalsramen utgörs av företag som nyregistrerats i SCB:s företagsdatabas. Statistiken redovisas på länsnivå. Statistiken är årligt återkommande. För en fullständig beskrivning av nyföretagarstatistiken hänvisas till ITPS rapporter över Nyföretagandet i Sverige på ITPS hemsida www.itps.se

Sysselsättning

Sysselsättning definieras utifrån två olika källor. I den årligt utkommande registerbaserade arbetsmarknadsstatistiken (RAMS) från SCB klassas en person som förvärvsarbetande om personen i fråga bedöms ha utfört i genomsnitt en timmes arbete per vecka under november månad, haft en årslön större än ett basbelopp eller haft en inkomst av aktiv näringsverksamhet på minst 100 kronor. I de månadsvis producerade arbetskraftsundersökningarna (AKU) räknas en person som sysselsatt om han eller hon tillhör en av följande grupper:

- Personer som under referensveckan utförde något arbete (minst 1 timme) antingen som avlönade arbetstagare eller som egna företagare samt oavlönade medhjälpare i företag tillhörande en familjemedlem som medhjälparen bor tillsammans med.
- Personer som inte utförde något arbete enligt ovan men som hade anställning eller arbete som medhjälpare familjemedlem eller egen företagare och var tillfälligt frånvarande.

För en fullständig beskrivning av RAMS och AKU hänvisas till SCB:s hemsida www.scb.se.

I tabellerna över sysselsättningsutveckling ingår en framskrivning för år 2001. Framskrivningen bygger på en så kallad komponentanalys. Det är en statistisk metod som mäter förändringar mellan två tidpunkter. Ingående komponenter är branschvisa förändringar i Arbetskraftsundersökningen (AKU) på riksnivå mellan 4:e kvartalet 2000 och 4:e kvartalet 2001. Strukturkomponenten som används är branschvisa förändringar i riket åren 1996–2000. Regionkomponenten som används är branschvisa förändringar per kommun åren 1996–2000. Framskrivningen görs till 4:e kvartalet 2001 för att få jämförelser med den officiella statistiken. Statistiken är inte officiell utan redovisningen får närmast ses som ett räkneexempel utifrån givna antaganden. Beräkningarna har utförts av SCB.

Förvärvsintensitet

Bearbetning av data från rAps Internetdatabas. Statistiken baseras på uppgifter över förvärvsarbetande nattbefolkning respektive total befolkning från SCB.

Nyanmälda lediga platser

Statistiken är hämtad från AMS och bearbetad av rAps Internetdatabas.

Arbetslöshet

Bearbetning av data från rApsRIS-databasen på SCB. Grunddata över arbetslösa erhålls från AMS. Statistiken avser arbetslösa inklusive personer i konjunkturberoende program. För en fullständig beskrivning av statistiken hänvisas till AMS hemsida www.ams.se

Utbildning

Uppgifterna om befolkningens utbildning är hämtade från SCB:s utbildningsregister. Uppgifterna om antalet högskolenybörjare är hämtade från universitets- och högskoleregistret. Med högskolenybörjare avses en studerande som för första gången är registrerad i grundläggande högskoleutbildning i Sverige. Ett läsår omfattar perioden 1 juli–30 juni. Rekryteringsregionen baseras på den kommun där den studerande var folkbokförd året innan studierna påbörjades. Antalet högskolestuderande avser höstterminen 2000, fördelade efter folkbokföringsort. Uppgifterna baseras på SCB:s register över befolkningens studiedeltagande höstterminen 2000. Befolkningens utbildningsnivå i åldern 16–74 år baseras på SCB:s register över befolkningens utbildning 2001 (utbildningsregistret). Utbildningsregistret är totalräknad statistik. Samtliga uppgifter om befolkningen baseras på SCB:s register över totalbefolkningen (RTB) över respektive år. För en fullständig beskrivning av statistiken hänvisas till SCB:s hemsida www.scb.se

Befolkning

Underlagen för befolkningsstatistiken utgörs av uppgifter om befolkningen i SCB:s register över totalbefolkningen (RTB). Uppgifterna baseras på de rapporter om födselar, dödsfall, flyttningar och civilståndsändringar som skattekontoren lämnar till Riksskatteverket (RSV). Statistiken avser den folkbokförda befolkningen. Den årliga befolkningsstatistiken är en totalräknad statistik som beskriver befolkningens sammansättning i olika avseenden (kön, ålder, medborgarskap, regional fördelning m. m.) och förändringar i befolkningen över tiden. För en fullständig beskrivning av statistiken hänvisas till SCB:s hemsida www.scb.se

Pendling

Bearbetning av data från rAps Internetdatabas. För att ge en uppfattning om pendlingens omfattning och utveckling regionalt, har pendlingsrörelser över kommungräns studerats för män respektive kvinnor. Endast inpendling till kommuner har räknats eftersom all inpendling också motsvaras av en utpendling och en dubbelräkning annars skulle ske. Det bör observeras att detta sätt att räkna inte visar pendlingen till de olika regiontyperna som homogena enheter, eftersom all inomregional pendling då skulle behöva räknas bort. För en fullständig beskrivning av statistiken hänvisas till SCB:s hemsida www.scb.se

Immigrant och emigrant

För att bli registrerad som immigrant ska man ha för avsikt att stanna i Sverige minst ett år. Motsvarande gör sig gällande för emigranter, dvs. man ska ha för avsikt att bosätta sig utomlands under minst ett år. Se www.scb.se för vidare information.

Nettomigration

En annan benämning är invandringöverskott. Nettomigrationen utgörs alltså av antalet immigranter minus antalet emigranter. Se www.scb.se för vidare information.

Ohälsa

Ohälsotalet kan tolkas som "ohälsodagar per person och år". Det beräknas genom att man för varje region summerar antalet sjukpenningdagar, dagar med förtidspension/sjukbidrag, dagar med rehabiliteringsersättning och dagar med förebyggande sjukpenning och dividerar summan med antalet sjukförsäkrade och förtidspensionärer i åldern 16-64. De första 14 dagarna av en sjukperiod, vilka betalas av arbetsgivaren, ingår inte. För en fullständig beskrivning av statistiken hänvisas till RFV:s hemsida www.rfv.se

Prognoser för befolknings- och sysselsättningstveckling

Antagandena för prognoserna är hämtade från basalternativet i Långtidsutredningen 1999/2000. Dessa har bearbetats med hjälp av det regionala Analys- och prognosystemet (rAps). I beräkningarna har rAps flerregionala modell som hanterar NUTEK:s 81 LA-regioner använts. Modellen kan beskrivas som en ihopkoppling av rAps regionala modeller i vilken två typer av mellanregionala flöden hanteras: Flöden av varor och tjänster (export och import) och flöden av befolkning (inrikes in- och utflyttning). Modellen ser till att mellan-

regional export från alla regioner är lika stor som mellanregional import till alla regioner och att regionernas summerade inflyttning är lika stor som den summerade utflyttningen. De mellanregionala flödena hanteras genom en extraregion, en "pool", som förmedlar all mellanregional handel och alla mellanregionala flyttningar. Justeringar för att branschutvecklingen i enskilda regioner avviker från den som baseras på LU-parametrar har inte gjorts i modellkörningen.

Försörjningsbördan

Föreliggande rapport definierar försörjningsbörda enligt Långtidsutredningen. Begreppet definieras som ett mått där den del av befolkningen som finns tillgänglig för produktionen ställs i relation till alla dem som produktionen ska räcka till. Prognosen baseras på antaganden från Långtidsutredningen 1999/2000 som bearbetats med hjälp av rAps. För en fullständig beskrivning av statistiken hänvisas till SCB:s hemsida www.scb.se.

Förtidspension

Förtidspension/sjukbidrag är ersättning för nedsatt arbetsförmåga på grund av sjukdom eller annan nedsättning av den fysiska eller psykiska arbetsförmågan. Förtidspension/sjukbidrag betalas ut till personer mellan 16–64 år om arbetsförmågan är varaktigt nedsatt. För en fullständig beskrivning av statistiken hänvisas till RFV:s hemsida www.rfv.se

Begrepp och definitioner

Den regionala indelningen

NUTEK:s indelning av riket i 81 lokala arbetsmarknadsregioner är tänkt att vara av "normativ" karaktär och ska därmed kunna ligga fast under en längre tidsperiod. Utgångspunkten är att den framförallt kommer till användning i olika typer av regionala analyser och modeller, exempelvis i det Regionala Analys- och prognosystemet (rAps).

Indelningen baseras dels på pendlingsstatistik från 1996, dels på uppgifter om avstånd, arbetsmarknadens styrka och "kedjor" av mindre kommuner som kopplas till en stor arbetsmarknad. Detta innebär i praktiken att kommuner som enligt kriterierna skulle bilda en självständig LA-region, i vissa fall har kopplats till en närliggande LA-region. Ingående kommuner i respektive LA-region redovisas i bilaga 1.

SCB:s indelning i lokala arbetsmarknadsregioner är till skillnad från NUTEK:s indelning rent statistiskt framräknad och utgår från den årliga statistiken över pendling mellan kommuner. I praktiken redovisar SCB en ny officiell LA-regionindelning vart femte år. Den senaste omfattar 100 LA-regioner och baseras på 1998 års statistik. En kontroll av den senaste pendlingsstatistiken från 1999 visar dock att antalet LA-regioner då minskat till 92 st.

Kriterier för bildande av lokala arbetsmarknadsregioner

NUTEK:s indelningsmetod i arbetsmarknadsregioner bygger på två pendlingsvillkor – ett generellt och ett specifikt. Det generella villkoret kan ses som ett mått på kommunens generella självständighet, där avgränsningsvillkoret är att utpendlingen från kommunen är mindre än 20 procent av kommunens förvärvsarbetande befolkning. Det specifika villkoret innebär att utpendlingen till någon enskild kommun understiger 7,5 procent. Om dessa två villkor är uppfyllda kan kommunen uppfattas som självförsörjande eller oberoende med avseende på tillgången till arbetstillfällen inom den egna kommunen och utgör ett centrum för en lokal arbetsmarknad.

De kommuner som inte definieras som oberoende eller självständiga inkluderas i den lokala arbetsmarknad dit de största pendlingsströmmarna går. Ifall den största utpendlingen går till en kommun som inte utgör ett centrum i en lokal arbetsmarknad utan ingår i en annan lokal arbetsmarknad uppkommer en pendlingskedja mellan de ingående kommunerna. Kedjan bryts då den största pendlingsströmmens destination utgörs av en oberoende kommun. För att pendlingskedjan inte ska bli alltför lång och omfatta alltför många led bryts denna då tre pendlingslänkar uppnås. Brottet äger då rum vid den svagaste länken, dvs. där andelen utpendlare i förhållande till de förvärvsarbetande är som lägst.

Som ett specialfall kan två kommuner tillsammans bilda självständiga kommuner trots att de generella och specifika villkoren inte är uppfyllda. Detta är fallet då kommunernas största pendlingsströmmar är motriktade och de därmed ömsesidigt förs till varandra.

Regionfamiljer

Regioner spelar ofta i helt olika divisioner när det gäller utvecklingsförutsättningar. Erfarenheter och goda exempel är därför ofta irrelevanta att sprida mellan regioner med radikalt skilda förutsättningar. Att t.ex. en universitetsregion och en glesbygdsregion utvecklas och producerar helt olika är naturligtvis inte så förvånande, varför det är svårt att dra några slutsatser från detta faktum. Om däremot två universitetsregioner eller två glesbygdsregioner sinsemellan visar upp olika produktionsförmåga, blir det genast intressantare att göra jämförelser. På vilket sätt förvaltar man sina produktionsförutsättningar? Finns det mera obestämbara orsaker som ligger bakom skillnaderna i produktionsresultat?

NUTEK introducerade begreppet regionfamiljer i underlaget till den regionalpolitiska propositionen våren 1998, för att göra det möjligt att på ett mer meningsfullt sätt jämföra likartade regioner. Regionfamiljerna består av LA-regioner, som har grupperats utifrån likheter i grundläggande produktionsförutsättningar, vilka redovisas nedan:

Befolkning 20–64 år	vikt 30 %
Andel företagare/inv. 20–64 år (exkl. jordbruk)	vikt 25 %
Andel befolkning 20–64 år med eftergymnasial utbildning	vikt 25 %
Andel befolkning med < 10 min. till kommuncentra	vikt 10 %
Andel befolkning med < 30 min. till universitets- eller högskoleort	vikt 10 %

För varje LA-region har ett sammanvägt resultat av de analyserade produktionsförutsättningarna räknats fram, varefter en viktning också har gjorts.

LA-regionerna har därefter sorterats efter de summerade resultaten, varefter en indelning i fem olika grupper har gjorts. LA-regionerna i den grupp som därvid fick de svagaste produktionsförutsättningarna har dessutom delats upp i en regionfamilj där sysselsättning inom privat sektor dominerar, respektive en familj där sysselsättning inom offentlig sektor dominerar. Med denna uppdelning erhålls totalt sex regionfamiljer. Vid grupperingen har senast tillgängliga statistik på området använts.

Storstadsregionerna Stockholm, Göteborg och Malmö bildar regionfamilj 1. I regionfamilj 2 återfinns större LA-regioner med universitet eller högskola. I regionfamilj 3 hamnar i huvudsak regionala centra, också dessa i de flesta fall med regional högskola. I regionfamilj 4 finns s.k. sekundära centra där förutsättningarna sammantaget är något svagare än i regionala centra.

Småregionerna i regionfamilj 5 och 6 har de svagaste, men i stort sett likvärdiga produktionsförutsättningarna. Här har i stället en uppdelning gjorts med avseende på sysselsättningens huvudman. Regionfamilj 5 domineras således av sysselsättning inom privat sektor, medan regionfamilj 6 domineras av sysselsättning inom offentlig sektor.

Försök att namnge regionfamiljerna har gjorts, trots att man då tvingas till vissa generaliseringar. Då indelningsgrunden är rent statistisk är det inte säkert att regionfamiljens namn alltid stämmer för alla ingående regioner. Grupperingar och namn framgår av bilaga 1.

Övriga indelningar

I tabellerna redovisas kompletta tabelluppgiften för regionfamiljer, län, EU:s målområden, Nationella stödområden samt LA-regioner.

För grupperingar i EU:s målområden gäller följande för de kommuner som delas av områdesgränser:

- Mora kommun med delar i målområde 1 förs till målområde 2.
- Kommun med del i målområde 2 förs till målområde 2 oavsett delens storlek.
- Kommun med endast öar (utan landsförbindelse etc.) i målområde 2 förs till gruppen Ej målområde. Gotlands kommun förs däremot i sin helhet till målområde 2.

För grupperingar i Nationella stödområden gäller följande för de kommuner som delas av områdesgränser:

- Kommun med del i stödområde A förs till område B.
- Kommun med del i stödområde B förs till område B.

Regionfamiljer

Regionfamilj 1

(storstadsregioner)

Stockholmsreg.
Malmöreg.
Göteborgsreg.

Regionfamilj 2

(univ. och högskoleregioner)

Uppsalareg.
Helsingborgsreg.
Linköpingsreg.
Örebroreg.
Västeråsreg.
Umeåreg.
Jönköpingsreg.

Regionfamilj 3

(regionala centra)

Boråsreg.
Fyrstadsreg.
Skövde/Skarareg.
Karlstad/Kristinehamnsreg.
Sundsvall/Härnösandsreg.
Falun/Borlångereg.
Växjöreg.
Halmstad/Laholm/Hylte
Kristianstad/Hässleholmsreg.
Kalmarreg./Öland
Gävle/Sandvikenreg.
Luleå/Fyrkantenreg.
Norrköpingsreg.
Eskilstuna
Karlskrona/Ronneby
Östersundsreg.

Regionfamilj 4

(sekundära centra)

Falkenberg/Varberg
Köping/Arboga/Kungsör
Nässjöreg.
Gotland
Lidköping/Götene/Vara
Simrishamn/Tomelilla
Värnamo/Gnosjö/Gislaved
Olofström/Karlshamn
Strömstad/Tanum
Nyköping/Oxelösund
Tranås/Ydre/Aneby
Arjeplog
Skellefteå/Norsjö
Karlskoga
Älmhult/Osby
Avesta/Hedemora
Oskarshamnsreg.
Katrineholm/Flenreg.

Regionfamilj 5

(småregioner, privat syss.)

Malung
Örnsköldsvik
Markaryd/Ljungby
Åre
Ludvikareg.
Fagerstareg.
Hultsfred/Vimmerby
Härjedalen
Årjäng
Kiruna
Jokkmokk
Söderhamn
Vansbro
Hagfors
Bengtstors/Dals-Ed
Filipstad/Hällefors

Regionfamilj 6

(småregioner, off. syss.)

Mora/Orsa/Älvdalen
Västervik
Hudiksvall/Nordanstig
Säffle/Åmål
Sollefteå/Kramfors
Lycksele/Malå
Arvidsjaur
Sorsele
Bollnäs/Ovanåker
Arvika/Eda
Överkalix
Sunne/Torsby
Kalix
Storuman
Ljusdal
Gällivare
Övertorneå
Vilhelmina/Dorotea/Åsele
Strömsund
Pajala
Haparanda

Källa: NUTEK.

Bilaga 1

Kommuner som ingår i NUTEK:s 81 lokala arbetsmarknadsregioner

Nr	Kommun	Nr Nr	LA kort namn	LA långt namn	Nr Län	Nr Regionfamilj	Nr Målområde	Nr Stödområde
114	Upplands Väsby	1 LA1	Stockholm	Stockholmsregionen	1 Stockholms län	1 Storstadsregioner	0 Ej målområde	0 Ej stödområde
115	Vallentuna	1 LA1	Stockholm	Stockholmsregionen	1 Stockholms län	1 Storstadsregioner	0 Ej målområde	0 Ej stödområde
117	Österåker	1 LA1	Stockholm	Stockholmsregionen	1 Stockholms län	1 Storstadsregioner	0 Ej målområde	0 Ej stödområde
120	Värmdö	1 LA1	Stockholm	Stockholmsregionen	1 Stockholms län	1 Storstadsregioner	0 Ej målområde	0 Ej stödområde
123	Järfälla	1 LA1	Stockholm	Stockholmsregionen	1 Stockholms län	1 Storstadsregioner	0 Ej målområde	0 Ej stödområde
125	Ekerö	1 LA1	Stockholm	Stockholmsregionen	1 Stockholms län	1 Storstadsregioner	0 Ej målområde	0 Ej stödområde
126	Huddinge	1 LA1	Stockholm	Stockholmsregionen	1 Stockholms län	1 Storstadsregioner	0 Ej målområde	0 Ej stödområde
127	Botkyrka	1 LA1	Stockholm	Stockholmsregionen	1 Stockholms län	1 Storstadsregioner	0 Ej målområde	0 Ej stödområde
128	Salem	1 LA1	Stockholm	Stockholmsregionen	1 Stockholms län	1 Storstadsregioner	0 Ej målområde	0 Ej stödområde
136	Haninge	1 LA1	Stockholm	Stockholmsregionen	1 Stockholms län	1 Storstadsregioner	0 Ej målområde	0 Ej stödområde
138	Tyresö	1 LA1	Stockholm	Stockholmsregionen	1 Stockholms län	1 Storstadsregioner	0 Ej målområde	0 Ej stödområde
139	Upplands Bro	1 LA1	Stockholm	Stockholmsregionen	1 Stockholms län	1 Storstadsregioner	0 Ej målområde	0 Ej stödområde
140	Nykvarn	1 LA1	Stockholm	Stockholmsregionen	1 Stockholms län	1 Storstadsregioner	0 Ej målområde	0 Ej stödområde
160	Täby	1 LA1	Stockholm	Stockholmsregionen	1 Stockholms län	1 Storstadsregioner	0 Ej målområde	0 Ej stödområde
162	Danderyd	1 LA1	Stockholm	Stockholmsregionen	1 Stockholms län	1 Storstadsregioner	0 Ej målområde	0 Ej stödområde
163	Solentuna	1 LA1	Stockholm	Stockholmsregionen	1 Stockholms län	1 Storstadsregioner	0 Ej målområde	0 Ej stödområde
180	Stockholm	1 LA1	Stockholm	Stockholmsregionen	1 Stockholms län	1 Storstadsregioner	0 Ej målområde	0 Ej stödområde
181	Södertälje	1 LA1	Stockholm	Stockholmsregionen	1 Stockholms län	1 Storstadsregioner	0 Ej målområde	0 Ej stödområde
182	Nacka	1 LA1	Stockholm	Stockholmsregionen	1 Stockholms län	1 Storstadsregioner	0 Ej målområde	0 Ej stödområde
183	Sundbyberg	1 LA1	Stockholm	Stockholmsregionen	1 Stockholms län	1 Storstadsregioner	0 Ej målområde	0 Ej stödområde
184	Solna	1 LA1	Stockholm	Stockholmsregionen	1 Stockholms län	1 Storstadsregioner	0 Ej målområde	0 Ej stödområde
186	Lidingö	1 LA1	Stockholm	Stockholmsregionen	1 Stockholms län	1 Storstadsregioner	0 Ej målområde	0 Ej stödområde
187	Vaxholm	1 LA1	Stockholm	Stockholmsregionen	1 Stockholms län	1 Storstadsregioner	0 Ej målområde	0 Ej stödområde
188	Norrköping	1 LA1	Stockholm	Stockholmsregionen	1 Stockholms län	1 Storstadsregioner	0 Ej målområde	0 Ej stödområde
191	Sigtuna	1 LA1	Stockholm	Stockholmsregionen	1 Stockholms län	1 Storstadsregioner	0 Ej målområde	0 Ej stödområde
192	Nynäshamn	1 LA1	Stockholm	Stockholmsregionen	1 Stockholms län	1 Storstadsregioner	0 Ej målområde	0 Ej stödområde
305	Häbo	1 LA1	Stockholm	Stockholmsregionen	3 Uppsala län	1 Storstadsregioner	0 Ej målområde	0 Ej stödområde
461	Gnesta	1 LA1	Stockholm	Stockholmsregionen	4 Södermanlands län	1 Storstadsregioner	0 Ej målområde	0 Ej stödområde
486	Strängnäs	1 LA1	Stockholm	Stockholmsregionen	4 Södermanlands län	1 Storstadsregioner	0 Ej målområde	0 Ej stödområde
488	Trosa	1 LA1	Stockholm	Stockholmsregionen	4 Södermanlands län	1 Storstadsregioner	0 Ej målområde	0 Ej stödområde
360	Tierp	2 LA2	Uppsala	Uppsala regionen	3 Uppsala län	2 Universitets- och högskoleregioner	0 Ej målområde	0 Ej stödområde
380	Uppsala	2 LA2	Uppsala	Uppsala regionen	3 Uppsala län	2 Universitets- och högskoleregioner	0 Ej målområde	0 Ej stödområde
381	Enköping	2 LA2	Uppsala	Uppsala regionen	3 Uppsala län	2 Universitets- och högskoleregioner	0 Ej målområde	0 Ej stödområde
382	Östhammar	2 LA2	Uppsala	Uppsala regionen	3 Uppsala län	2 Universitets- och högskoleregioner	0 Ej målområde	0 Ej stödområde
1917	Heby	2 LA2	Uppsala	Uppsala regionen	19 Västmanlands län	2 Universitets- och högskoleregioner	2 Målområde 2	0 Ej stödområde
480	Nyköping	3 LA3	Nyköping	Nyköping/Oxelösund	4 Södermanlands län	4 Sekundära centra	0 Ej målområde	0 Ej stödområde
481	Oxelösund	3 LA3	Nyköping	Nyköping/Oxelösund	4 Södermanlands län	4 Sekundära centra	0 Ej målområde	0 Ej stödområde
428	Vingåker	4 LA4	Katrineholm	Katrineholm/Flen/Vingåker	4 Södermanlands län	4 Sekundära centra	0 Ej målområde	0 Ej stödområde
482	Flen	4 LA4	Katrineholm	Katrineholm/Flen/Vingåker	4 Södermanlands län	4 Sekundära centra	0 Ej målområde	0 Ej stödområde
483	Katrineholm	4 LA4	Katrineholm	Katrineholm/Flen/Vingåker	4 Södermanlands län	4 Sekundära centra	0 Ej målområde	0 Ej stödområde
484	Eskilstuna	5 LA5	Eskilstuna	Eskilstuna	4 Södermanlands län	3 Regionala centra	0 Ej målområde	0 Ej stödområde
561	Åtvidaberg	6 LA6	Linköping	Linköpingsregionen	5 Östergötlands län	2 Universitets- och högskoleregioner	0 Ej målområde	0 Ej stödområde
580	Linköping	6 LA6	Linköping	Linköpingsregionen	5 Östergötlands län	2 Universitets- och högskoleregioner	0 Ej målområde	0 Ej stödområde
583	Motala	6 LA6	Linköping	Linköpingsregionen	5 Östergötlands län	2 Universitets- och högskoleregioner	0 Ej målområde	0 Ej stödområde
584	Vadstena	6 LA6	Linköping	Linköpingsregionen	5 Östergötlands län	2 Universitets- och högskoleregioner	0 Ej målområde	0 Ej stödområde

586	Mjölby	6 LA6	Linköping	Linköpingsregionen	5	Östergötlands län	2	Universitets- och högskoleregioner	0	Ej målområde	0	Ej stödombud
509	Ödeshög	6 LA6	Linköping	Linköpingsregionen	5	Östergötlands län	2	Universitets- och högskoleregioner	2	Målområde 2	0	Ej stödombud
560	Boxholm	6 LA6	Linköping	Linköpingsregionen	5	Östergötlands län	2	Universitets- och högskoleregioner	2	Målområde 2	0	Ej stödombud
513	Kinda	6 LA6	Linköping	Linköpingsregionen	5	Östergötlands län	2	Universitets- och högskoleregioner	3	Utfasningsområde	0	Ej stödombud
562	Finspång	7 LA7	Norrköping	Norröpingsregionen	5	Östergötlands län	3	Regionala centra	0	Ej målområde	0	Ej stödombud
581	Norrköping	7 LA7	Norrköping	Norröpingsregionen	5	Östergötlands län	3	Regionala centra	0	Ej målområde	0	Ej stödombud
582	Söderköping	7 LA7	Norrköping	Norröpingsregionen	5	Östergötlands län	3	Regionala centra	0	Ej målområde	0	Ej stödombud
563	Valdemarsvik	7 LA7	Norrköping	Norröpingsregionen	5	Östergötlands län	3	Regionala centra	2	Målområde 2	0	Ej stödombud
617	Gnosjö	8 LA8	Värnamo	Värnamo/Gnosjö/Gislaved	6	Jönköpings län	4	Sekundära centra	0	Ej målområde	0	Ej stödombud
662	Gislaved	8 LA8	Värnamo	Värnamo/Gnosjö/Gislaved	6	Jönköpings län	4	Sekundära centra	0	Ej målområde	0	Ej stödombud
683	Värnamo	8 LA8	Värnamo	Värnamo/Gnosjö/Gislaved	6	Jönköpings län	4	Sekundära centra	0	Ej målområde	0	Ej stödombud
642	Multsjö	9 LA9	Jönköping	Jönköpingsregionen	6	Jönköpings län	2	Universitets- och högskoleregioner	0	Ej målområde	0	Ej stödombud
643	Habo	9 LA9	Jönköping	Jönköpingsregionen	6	Jönköpings län	2	Universitets- och högskoleregioner	0	Ej målområde	0	Ej stödombud
665	Vaggeryd	9 LA9	Jönköping	Jönköpingsregionen	6	Jönköpings län	2	Universitets- och högskoleregioner	0	Ej målområde	0	Ej stödombud
680	Jönköping	9 LA9	Jönköping	Jönköpingsregionen	6	Jönköpings län	2	Universitets- och högskoleregioner	0	Ej målområde	0	Ej stödombud
682	Nässjö	10 LA10	Nässjö	Nässjöregionen	6	Jönköpings län	4	Sekundära centra	2	Målområde 2	0	Ej stödombud
684	Sävsjö	10 LA10	Nässjö	Nässjöregionen	6	Jönköpings län	4	Sekundära centra	2	Målområde 2	0	Ej stödombud
685	Vetlanda	10 LA10	Nässjö	Nässjöregionen	6	Jönköpings län	4	Sekundära centra	2	Målområde 2	0	Ej stödombud
686	Eksjö	10 LA10	Nässjö	Nässjöregionen	6	Jönköpings län	4	Sekundära centra	2	Målområde 2	0	Ej stödombud
512	Ydre	11 LA11	Tranås	Tranås/Ydre/Aneby	5	Östergötlands län	4	Sekundära centra	2	Målområde 2	0	Ej stödombud
604	Aneby	11 LA11	Tranås	Tranås/Ydre/Aneby	6	Jönköpings län	4	Sekundära centra	2	Målområde 2	0	Ej stödombud
687	Tranås	11 LA11	Tranås	Tranås/Ydre/Aneby	6	Jönköpings län	4	Sekundära centra	2	Målområde 2	0	Ej stödombud
765	Älmhult	12 LA12	Älmhult	Älmhult/Osby	7	Kronobergs län	4	Sekundära centra	0	Ej målområde	0	Ej stödombud
1273	Osby	12 LA12	Älmhult	Älmhult/Osby	12	Skåne län	4	Sekundära centra	0	Ej målområde	0	Ej stödombud
767	Markaryd	13 LA13	Ljungby	Markaryd/Ljungby	7	Kronobergs län	5	Småregioner - privat sysstelsättning	0	Ej målområde	0	Ej stödombud
781	Ljungby	13 LA13	Ljungby	Markaryd/Ljungby	7	Kronobergs län	5	Småregioner - privat sysstelsättning	0	Ej målområde	0	Ej stödombud
764	Alvesta	14 LA14	Växjö	Växjöregionen	7	Kronobergs län	3	Regionala centra	0	Ej målområde	0	Ej stödombud
780	Växjö	14 LA14	Växjö	Växjöregionen	7	Kronobergs län	3	Regionala centra	0	Ej målområde	0	Ej stödombud
760	Uppvidinge	14 LA14	Växjö	Växjöregionen	7	Kronobergs län	3	Regionala centra	2	Målområde 2	0	Ej stödombud
761	Lessebo	14 LA14	Växjö	Växjöregionen	7	Kronobergs län	3	Regionala centra	2	Målområde 2	0	Ej stödombud
763	Tingsryd	14 LA14	Växjö	Växjöregionen	7	Kronobergs län	3	Regionala centra	3	Utfasningsområde	0	Ej stödombud
860	Hultsfred	15 LA15	Vimmerby	Hultsfred/Vimmerby	8	Kalmar län	5	Småregioner - privat sysstelsättning	2	Målområde 2	0	Ej stödombud
884	Vimmerby	15 LA15	Vimmerby	Hultsfred/Vimmerby	8	Kalmar län	5	Småregioner - privat sysstelsättning	2	Målområde 2	0	Ej stödombud
834	Torsås	16 LA16	Kalmar	Kalmarregionen/Öland	8	Kalmar län	3	Regionala centra	0	Ej målområde	0	Ej stödombud
862	Emmaboda	16 LA16	Kalmar	Kalmarregionen/Öland	8	Kalmar län	3	Regionala centra	0	Ej målområde	0	Ej stödombud
880	Kalmar	16 LA16	Kalmar	Kalmarregionen/Öland	8	Kalmar län	3	Regionala centra	0	Ej målområde	0	Ej stödombud
881	Nybo	16 LA16	Kalmar	Kalmarregionen/Öland	8	Kalmar län	3	Regionala centra	0	Ej målområde	0	Ej stödombud
840	Mörbylånga	16 LA16	Kalmar	Kalmarregionen/Öland	8	Kalmar län	3	Regionala centra	2	Målområde 2	0	Ej stödombud
885	Borgholm	16 LA16	Kalmar	Kalmarregionen/Öland	8	Kalmar län	3	Regionala centra	2	Målområde 2	0	Ej stödombud
861	Mönsterås	17 LA17	Oskarshamn	Oskarshamnsregionen	8	Kalmar län	4	Sekundära centra	0	Ej målområde	0	Ej stödombud
882	Oskarshamn	17 LA17	Oskarshamn	Oskarshamnsregionen	8	Kalmar län	4	Sekundära centra	0	Ej målområde	0	Ej stödombud
821	Högsby	17 LA17	Oskarshamn	Oskarshamnsregionen	8	Kalmar län	4	Sekundära centra	2	Målområde 2	0	Ej stödombud
883	Västervik	18 LA18	Västervik	Västervik	8	Kalmar län	6	Småregioner - offentlig sysstelsättning	2	Målområde 2	0	Ej stödombud
980	Gotland	19 LA19	Gotland	Gotland	9	Gotlands län	4	Sekundära centra	2	Målområde 2	0	Ej stödombud
1060	Olofström	20 LA20	Karlskrona	Olofström/Karlskrona	10	Blekinge län	4	Sekundära centra	3	Utfasningsområde	0	Ej stödombud
1082	Karlskrona	20 LA20	Karlskrona	Olofström/Karlskrona	10	Blekinge län	4	Sekundära centra	3	Utfasningsområde	0	Ej stödombud
1080	Karlskrona	21 LA21	Karlskrona	Karlskrona/Ronneby	10	Blekinge län	3	Regionala centra	0	Ej målområde	0	Ej stödombud
1081	Ronneby	21 LA21	Karlskrona	Karlskrona/Ronneby	10	Blekinge län	3	Regionala centra	3	Utfasningsområde	0	Ej stödombud
1270	Tomelilla	22 LA22	Simrishamn	Simrishamn/Tomelilla	12	Skåne län	4	Sekundära centra	0	Ej målområde	0	Ej stödombud
1291	Simrishamn	22 LA22	Simrishamn	Simrishamn/Tomelilla	12	Skåne län	4	Sekundära centra	0	Ej målområde	0	Ej stödombud
1214	Svalöv	23 LA23	Helsingborg	Helsingborgsregionen	12	Skåne län	2	Universitets- och högskoleregioner	0	Ej målområde	0	Ej stödombud
1257	Örkelljunga	23 LA23	Helsingborg	Helsingborgsregionen	12	Skåne län	2	Universitets- och högskoleregioner	0	Ej målområde	0	Ej stödombud
1260	Bjuv	23 LA23	Helsingborg	Helsingborgsregionen	12	Skåne län	2	Universitets- och högskoleregioner	0	Ej målområde	0	Ej stödombud
1275	Perstorp	23 LA23	Helsingborg	Helsingborgsregionen	12	Skåne län	2	Universitets- och högskoleregioner	0	Ej målområde	0	Ej stödombud

1276	Klippan	23 LA23	Helsingborg	Helsingborgsregionen	12 Skåne län	2 Universitets- och högskoleregioner	0 Ej målområde	0 Ej stödrområde
1277	Åstorp	23 LA23	Helsingborg	Helsingborgsregionen	12 Skåne län	2 Universitets- och högskoleregioner	0 Ej målområde	0 Ej stödrområde
1278	Båstad	23 LA23	Helsingborg	Helsingborgsregionen	12 Skåne län	2 Universitets- och högskoleregioner	0 Ej målområde	0 Ej stödrområde
1282	Landskrona	23 LA23	Helsingborg	Helsingborgsregionen	12 Skåne län	2 Universitets- och högskoleregioner	0 Ej målområde	0 Ej stödrområde
1283	Helsingborg	23 LA23	Helsingborg	Helsingborgsregionen	12 Skåne län	2 Universitets- och högskoleregioner	0 Ej målområde	0 Ej stödrområde
1284	Höganäs	23 LA23	Helsingborg	Helsingborgsregionen	12 Skåne län	2 Universitets- och högskoleregioner	0 Ej målområde	0 Ej stödrområde
1292	Ångelholm	23 LA23	Helsingborg	Helsingborgsregionen	12 Skåne län	2 Universitets- och högskoleregioner	0 Ej målområde	0 Ej stödrområde
1256	Östra Göinge	24 LA24	Kristianstad	Kristianstad/Hässleholmsregionen	12 Skåne län	3 Regionala centra	0 Ej målområde	0 Ej stödrområde
1272	Bromölla	24 LA24	Kristianstad	Kristianstad/Hässleholmsregionen	12 Skåne län	3 Regionala centra	0 Ej målområde	0 Ej stödrområde
1290	Kristianstad	24 LA24	Kristianstad	Kristianstad/Hässleholmsregionen	12 Skåne län	3 Regionala centra	0 Ej målområde	0 Ej stödrområde
1293	Hässleholm	24 LA24	Kristianstad	Kristianstad/Hässleholmsregionen	12 Skåne län	3 Regionala centra	0 Ej målområde	0 Ej stödrområde
1083	Sölvesborg	24 LA24	Kristianstad	Kristianstad/Hässleholmsregionen	10 Blekinge län	3 Regionala centra	3 Utfasningsområde	0 Ej stödrområde
1230	Staffanstorps	25 LA25	Malmö	Malmöregionen	12 Skåne län	1 Storstadsregioner	0 Ej målområde	0 Ej stödrområde
1231	Burlöv	25 LA25	Malmö	Malmöregionen	12 Skåne län	1 Storstadsregioner	0 Ej målområde	0 Ej stödrområde
1233	Vellinge	25 LA25	Malmö	Malmöregionen	12 Skåne län	1 Storstadsregioner	0 Ej målområde	0 Ej stödrområde
1261	Kävlinge	25 LA25	Malmö	Malmöregionen	12 Skåne län	1 Storstadsregioner	0 Ej målområde	0 Ej stödrområde
1262	Lomma	25 LA25	Malmö	Malmöregionen	12 Skåne län	1 Storstadsregioner	0 Ej målområde	0 Ej stödrområde
1263	Svedala	25 LA25	Malmö	Malmöregionen	12 Skåne län	1 Storstadsregioner	0 Ej målområde	0 Ej stödrområde
1264	Skurup	25 LA25	Malmö	Malmöregionen	12 Skåne län	1 Storstadsregioner	0 Ej målområde	0 Ej stödrområde
1265	Sjöbo	25 LA25	Malmö	Malmöregionen	12 Skåne län	1 Storstadsregioner	0 Ej målområde	0 Ej stödrområde
1266	Hörby	25 LA25	Malmö	Malmöregionen	12 Skåne län	1 Storstadsregioner	0 Ej målområde	0 Ej stödrområde
1267	Hör	25 LA25	Malmö	Malmöregionen	12 Skåne län	1 Storstadsregioner	0 Ej målområde	0 Ej stödrområde
1280	Malmö	25 LA25	Malmö	Malmöregionen	12 Skåne län	1 Storstadsregioner	0 Ej målområde	0 Ej stödrområde
1281	Lund	25 LA25	Malmö	Malmöregionen	12 Skåne län	1 Storstadsregioner	0 Ej målområde	0 Ej stödrområde
1285	Eslöv	25 LA25	Malmö	Malmöregionen	12 Skåne län	1 Storstadsregioner	0 Ej målområde	0 Ej stödrområde
1286	Ystad	25 LA25	Malmö	Malmöregionen	12 Skåne län	1 Storstadsregioner	0 Ej målområde	0 Ej stödrområde
1287	Trelleborg	25 LA25	Malmö	Malmöregionen	12 Skåne län	1 Storstadsregioner	0 Ej målområde	0 Ej stödrområde
1315	Hylte	26 LA26	Halmstad	Halmstad/Laholm/Hylte	13 Hallands län	3 Regionala centra	0 Ej målområde	0 Ej stödrområde
1380	Halmstad	26 LA26	Halmstad	Halmstad/Laholm/Hylte	13 Hallands län	3 Regionala centra	0 Ej målområde	0 Ej stödrområde
1381	Laholm	26 LA26	Halmstad	Halmstad/Laholm/Hylte	13 Hallands län	3 Regionala centra	0 Ej målområde	0 Ej stödrområde
1382	Falkenberg	27 LA27	Varberg	Falkenberg/Varberg	13 Hallands län	4 Sekundära centra	0 Ej målområde	0 Ej stödrområde
1383	Varberg	27 LA27	Varberg	Falkenberg/Varberg	13 Hallands län	4 Sekundära centra	0 Ej målområde	0 Ej stödrområde
1384	Kungsbacka	28 LA28	Göteborg	Göteborgsregionen	13 Hallands län	1 Storstadsregioner	0 Ej målområde	0 Ej stödrområde
1401	Härryda	28 LA28	Göteborg	Göteborgsregionen	14 Västra Götalands län	1 Storstadsregioner	0 Ej målområde	0 Ej stödrområde
1402	Partille	28 LA28	Göteborg	Göteborgsregionen	14 Västra Götalands län	1 Storstadsregioner	0 Ej målområde	0 Ej stödrområde
1407	Öckerö	28 LA28	Göteborg	Göteborgsregionen	14 Västra Götalands län	1 Storstadsregioner	0 Ej målområde	0 Ej stödrområde
1415	Stenungsund	28 LA28	Göteborg	Göteborgsregionen	14 Västra Götalands län	1 Storstadsregioner	0 Ej målområde	0 Ej stödrområde
1419	Tjörn	28 LA28	Göteborg	Göteborgsregionen	14 Västra Götalands län	1 Storstadsregioner	0 Ej målområde	0 Ej stödrområde
1421	Orust	28 LA28	Göteborg	Göteborgsregionen	14 Västra Götalands län	1 Storstadsregioner	0 Ej målområde	0 Ej stödrområde
1440	Ale	28 LA28	Göteborg	Göteborgsregionen	14 Västra Götalands län	1 Storstadsregioner	0 Ej målområde	0 Ej stödrområde
1441	Lerum	28 LA28	Göteborg	Göteborgsregionen	14 Västra Götalands län	1 Storstadsregioner	0 Ej målområde	0 Ej stödrområde
1442	Värgårda	28 LA28	Göteborg	Göteborgsregionen	14 Västra Götalands län	1 Storstadsregioner	0 Ej målområde	0 Ej stödrområde
1462	Lilla Edet	28 LA28	Göteborg	Göteborgsregionen	14 Västra Götalands län	1 Storstadsregioner	0 Ej målområde	0 Ej stödrområde
1463	Mark	28 LA28	Göteborg	Göteborgsregionen	14 Västra Götalands län	1 Storstadsregioner	0 Ej målområde	0 Ej stödrområde
1480	Göteborg	28 LA28	Göteborg	Göteborgsregionen	14 Västra Götalands län	1 Storstadsregioner	0 Ej målområde	0 Ej stödrområde
1481	Mölnålar	28 LA28	Göteborg	Göteborgsregionen	14 Västra Götalands län	1 Storstadsregioner	0 Ej målområde	0 Ej stödrområde
1482	Kungälv	28 LA28	Göteborg	Göteborgsregionen	14 Västra Götalands län	1 Storstadsregioner	0 Ej målområde	0 Ej stödrområde
1489	Alingsås	28 LA28	Göteborg	Göteborgsregionen	14 Västra Götalands län	1 Storstadsregioner	0 Ej målområde	0 Ej stödrområde
1444	Grästorps	29 LA29	Trollhättan	Fyrstadsregionen	14 Västra Götalands län	3 Regionala centra	0 Ej målområde	0 Ej stödrområde
1445	Essunga	29 LA29	Trollhättan	Fyrstadsregionen	14 Västra Götalands län	3 Regionala centra	0 Ej målområde	0 Ej stödrområde
1439	Färgelanda	29 LA29	Trollhättan	Fyrstadsregionen	14 Västra Götalands län	3 Regionala centra	2 Målområde 2	0 Ej stödrområde
1461	Mellerud	29 LA29	Trollhättan	Fyrstadsregionen	14 Västra Götalands län	3 Regionala centra	2 Målområde 2	0 Ej stödrområde
1427	Sotenäs	29 LA29	Trollhättan	Fyrstadsregionen	14 Västra Götalands län	3 Regionala centra	3 Utfasningsområde	0 Ej stödrområde
1430	Munkedal	29 LA29	Trollhättan	Fyrstadsregionen	14 Västra Götalands län	3 Regionala centra	3 Utfasningsområde	0 Ej stödrområde
1484	Lysekil	29 LA29	Trollhättan	Fyrstadsregionen	14 Västra Götalands län	3 Regionala centra	3 Utfasningsområde	0 Ej stödrområde
1485	Uddevalå	29 LA29	Trollhättan	Fyrstadsregionen	14 Västra Götalands län	3 Regionala centra	3 Utfasningsområde	0 Ej stödrområde
1487	Vänersborg	29 LA29	Trollhättan	Fyrstadsregionen	14 Västra Götalands län	3 Regionala centra	3 Utfasningsområde	0 Ej stödrområde

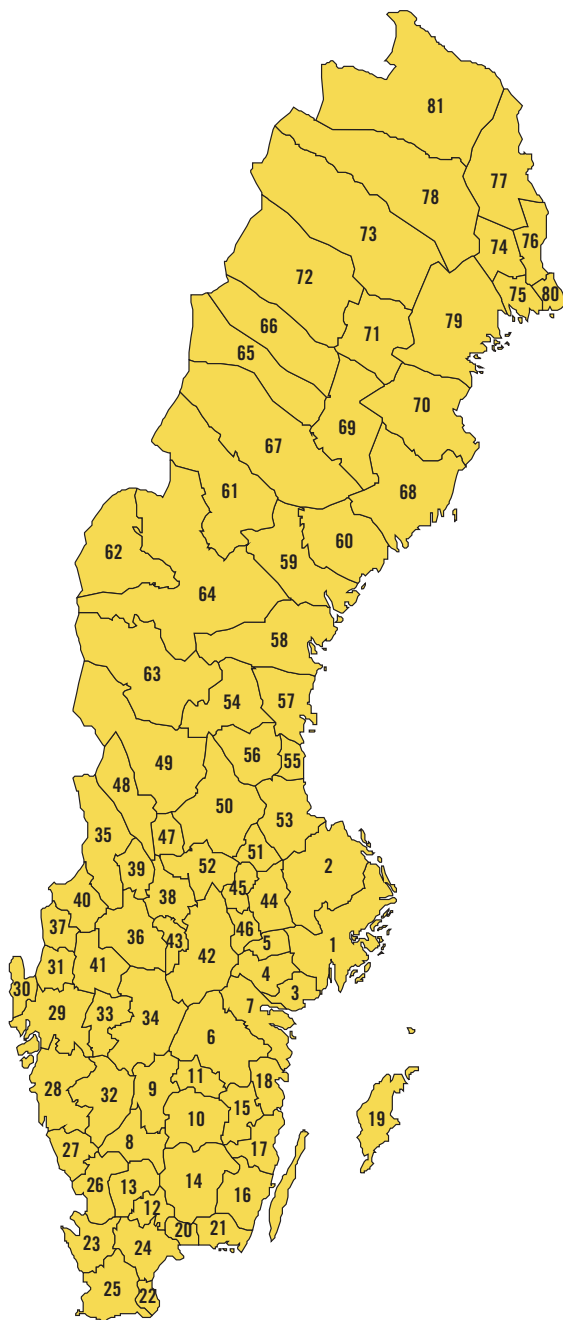
1488	Trollhättan	29 LA29	Trollhättan	Fyrstadsregionen	14 Västra Götalands län	3 Regionala centra	3 Utfasningsområde	0	Ej stödombud
1435	Tanum	30 LA30	Strömstad	Strömstad/Tanum	14 Västra Götalands län	4 Sekundära centra	3 Utfasningsområde	0	Ej stödombud
1486	Strömstad	30 LA30	Strömstad	Strömstad/Tanum	14 Västra Götalands län	4 Sekundära centra	3 Utfasningsområde	0	Ej stödombud
1438	Dals Ed	31 LA31	Bengtstads	Bengtstads/Dals Ed	14 Västra Götalands län	5 Småregioner - privat sysselessättning	2 Målområde 2	2	Stödombud B
1460	Bengtstads	31 LA31	Bengtstads	Bengtstads/Dals Ed	14 Västra Götalands län	5 Småregioner - privat sysselessättning	2 Målområde 2	2	Stödombud B
1443	Bollebygd	32 LA32	Borås	Boråsregionen	14 Västra Götalands län	3 Regionala centra	0 Ej målområde	0	Ej stödombud
1452	Tranemo	32 LA32	Borås	Boråsregionen	14 Västra Götalands län	3 Regionala centra	0 Ej målområde	0	Ej stödombud
1465	Svenljunga	32 LA32	Borås	Boråsregionen	14 Västra Götalands län	3 Regionala centra	0 Ej målområde	0	Ej stödombud
1466	Herrljunga	32 LA32	Borås	Boråsregionen	14 Västra Götalands län	3 Regionala centra	0 Ej målområde	0	Ej stödombud
1490	Borås	32 LA32	Borås	Boråsregionen	14 Västra Götalands län	3 Regionala centra	0 Ej målområde	0	Ej stödombud
1491	Ulricehamn	32 LA32	Borås	Boråsregionen	14 Västra Götalands län	3 Regionala centra	0 Ej målområde	0	Ej stödombud
1470	Vara	33 LA33	Lidköping	Lidköping/Götene/Vara	14 Västra Götalands län	4 Sekundära centra	0 Ej målområde	0	Ej stödombud
1471	Götene	33 LA33	Lidköping	Lidköping/Götene/Vara	14 Västra Götalands län	4 Sekundära centra	0 Ej målområde	0	Ej stödombud
1494	Lidköping	33 LA33	Lidköping	Lidköping/Götene/Vara	14 Västra Götalands län	4 Sekundära centra	0 Ej målområde	0	Ej stödombud
1472	Tibro	34 LA34	Skövde	Skövde/Skararegionen	14 Västra Götalands län	3 Regionala centra	0 Ej målområde	0	Ej stödombud
1495	Skara	34 LA34	Skövde	Skövde/Skararegionen	14 Västra Götalands län	3 Regionala centra	0 Ej målområde	0	Ej stödombud
1496	Skövde	34 LA34	Skövde	Skövde/Skararegionen	14 Västra Götalands län	3 Regionala centra	0 Ej målområde	0	Ej stödombud
1497	Hjo	34 LA34	Skövde	Skövde/Skararegionen	14 Västra Götalands län	3 Regionala centra	0 Ej målområde	0	Ej stödombud
1498	Tidaholm	34 LA34	Skövde	Skövde/Skararegionen	14 Västra Götalands län	3 Regionala centra	0 Ej målområde	0	Ej stödombud
1499	Falköping	34 LA34	Skövde	Skövde/Skararegionen	14 Västra Götalands län	3 Regionala centra	0 Ej målområde	0	Ej stödombud
1446	Karlsborg	34 LA34	Skövde	Skövde/Skararegionen	14 Västra Götalands län	3 Regionala centra	2 Målområde 2	2	Stödombud B
1447	Gullspång	34 LA34	Skövde	Skövde/Skararegionen	14 Västra Götalands län	3 Regionala centra	2 Målområde 2	0	Ej stödombud
1473	Töreboda	34 LA34	Skövde	Skövde/Skararegionen	14 Västra Götalands län	3 Regionala centra	2 Målområde 2	0	Ej stödombud
1493	Mariestad	34 LA34	Skövde	Skövde/Skararegionen	14 Västra Götalands län	3 Regionala centra	2 Målområde 2	0	Ej stödombud
1737	Torsby	35 LA35	Torsby	Sunne/Torsby	17 Värmlands län	6 Småregioner - offentlig sysselessättning	1 Målområde 1	3	Stödombud A
1766	Sunne	35 LA35	Torsby	Sunne/Torsby	17 Värmlands län	6 Småregioner - offentlig sysselessättning	2 Målområde 2	2	Stödombud B
1715	Kil	36 LA36	Karlstad	Karlstad/ Kristinehamnsregionen	17 Värmlands län	3 Regionala centra	0 Ej målområde	0	Ej stödombud
1761	Hammarö	36 LA36	Karlstad	Karlstad/ Kristinehamnsregionen	17 Värmlands län	3 Regionala centra	0 Ej målområde	0	Ej stödombud
1763	Forshaga	36 LA36	Karlstad	Karlstad/ Kristinehamnsregionen	17 Värmlands län	3 Regionala centra	0 Ej målområde	0	Ej stödombud
1764	Grums	36 LA36	Karlstad	Karlstad/ Kristinehamnsregionen	17 Värmlands län	3 Regionala centra	0 Ej målområde	0	Ej stödombud
1780	Karlstad	36 LA36	Karlstad	Karlstad/ Kristinehamnsregionen	17 Värmlands län	3 Regionala centra	0 Ej målområde	0	Ej stödombud
1762	Munkfors	36 LA36	Karlstad	Karlstad/ Kristinehamnsregionen	17 Värmlands län	3 Regionala centra	2 Målområde 2	2	Stödombud B
1781	Kristinehamn	36 LA36	Karlstad	Karlstad/ Kristinehamnsregionen	17 Värmlands län	3 Regionala centra	2 Målområde 2	2	Stödombud B
1765	Årjäng	37 LA37	Årjäng	Årjäng	17 Värmlands län	5 Småregioner - privat sysselessättning	2 Målområde 2	2	Stödombud B
1782	Filipstad	38 LA38	Filipstad	Filipstad/Hällefors	17 Värmlands län	5 Småregioner - privat sysselessättning	2 Målområde 2	2	Stödombud B
1863	Hällefors	38 LA38	Filipstad	Filipstad/Hällefors	18 Örebro län	5 Småregioner - privat sysselessättning	2 Målområde 2	2	Stödombud B
1783	Hagfors	39 LA39	Hagfors	Hagfors	17 Värmlands län	5 Småregioner - privat sysselessättning	2 Målområde 2	2	Stödombud B
1730	Eda	40 LA40	Arvika	Arvika/Eda	17 Värmlands län	6 Småregioner - offentlig sysselessättning	2 Målområde 2	2	Stödombud B
1784	Arvika	40 LA40	Arvika	Arvika/Eda	17 Värmlands län	6 Småregioner - offentlig sysselessättning	2 Målområde 2	2	Stödombud B
1492	Åmål	41 LA41	Säffle	Säffle/Åmål	14 Västra Götalands län	6 Småregioner - offentlig sysselessättning	2 Målområde 2	2	Stödombud B
1785	Säffle	41 LA41	Säffle	Säffle/Åmål	17 Värmlands län	6 Småregioner - offentlig sysselessättning	2 Målområde 2	2	Stödombud B
1814	Lekeberg	42 LA42	Örebro	Örebroregionen	18 Örebro län	2 Universitets- och högskoleregioner	0 Ej målområde	0	Ej stödombud
1861	Hallsberg	42 LA42	Örebro	Örebroregionen	18 Örebro län	2 Universitets- och högskoleregioner	0 Ej målområde	0	Ej stödombud
1880	Örebro	42 LA42	Örebro	Örebroregionen	18 Örebro län	2 Universitets- och högskoleregioner	0 Ej målområde	0	Ej stödombud
1881	Kumla	42 LA42	Örebro	Örebroregionen	18 Örebro län	2 Universitets- och högskoleregioner	0 Ej målområde	0	Ej stödombud
1882	Askersund	42 LA42	Örebro	Örebroregionen	18 Örebro län	2 Universitets- och högskoleregioner	0 Ej målområde	0	Ej stödombud
1860	Laxå	42 LA42	Örebro	Örebroregionen	18 Örebro län	2 Universitets- och högskoleregioner	2 Målområde 2	2	Stödombud B
1884	Nora	42 LA42	Örebro	Örebroregionen	18 Örebro län	2 Universitets- och högskoleregioner	2 Målområde 2	0	Ej stödombud
1885	Lindesberg	42 LA42	Örebro	Örebroregionen	18 Örebro län	2 Universitets- och högskoleregioner	2 Målområde 2	0	Ej stödombud

1760	Storfors	43 LA43	Karlskoga	Karlskogaregionen	17 Värmlands län	4 Sekundära centra	2 Målområde 2	2 Stödombåde B
1862	Degerfors	43 LA43	Karlskoga	Karlskogaregionen	18 Örebro län	4 Sekundära centra	2 Målområde 2	2 Stödombåde B
1883	Karlskoga	43 LA43	Karlskoga	Karlskogaregionen	18 Örebro län	4 Sekundära centra	2 Målområde 2	2 Stödombåde B
1907	Surahammar	44 LA44	Västerås	Västeråsregionen	19 Västmanlands län	2 Universitets- och högskoleregioner	2 Målområde 2	0 Ej stödombåde
1961	Hallstahammar	44 LA44	Västerås	Västeråsregionen	19 Västmanlands län	2 Universitets- och högskoleregioner	2 Målområde 2	0 Ej stödombåde
1980	Västerås	44 LA44	Västerås	Västeråsregionen	19 Västmanlands län	2 Universitets- och högskoleregioner	2 Målområde 2	0 Ej stödombåde
1981	Sala	44 LA44	Västerås	Västeråsregionen	19 Västmanlands län	2 Universitets- och högskoleregioner	2 Målområde 2	0 Ej stödombåde
1904	Skinnskatteberg	45 LA45	Fagersta	Fagerstaregionen	19 Västmanlands län	5 Småregioner – privat sysselsättning	2 Målområde 2	2 Stödombåde B
1962	Norberg	45 LA45	Fagersta	Fagerstaregionen	19 Västmanlands län	5 Småregioner – privat sysselsättning	2 Målområde 2	2 Stödombåde B
1982	Fagersta	45 LA45	Fagersta	Fagerstaregionen	19 Västmanlands län	5 Småregioner – privat sysselsättning	2 Målområde 2	2 Stödombåde B
1960	Kungsör	46 LA46	Köping	Köping/Arboga/Kungsör	19 Västmanlands län	4 Sekundära centra	2 Målområde 2	0 Ej stödombåde
1983	Köping	46 LA46	Köping	Köping/Arboga/Kungsör	19 Västmanlands län	4 Sekundära centra	2 Målområde 2	0 Ej stödombåde
1984	Arboga	46 LA46	Köping	Köping/Arboga/Kungsör	19 Västmanlands län	4 Sekundära centra	2 Målområde 2	0 Ej stödombåde
2021	Vansbro	47 LA47	Vansbro	Vansbro	20 Dalarnas län	5 Småregioner – privat sysselsättning	1 Målområde 1	3 Stödombåde A
2023	Malung	48 LA48	Malung	Malung	20 Dalarnas län	5 Småregioner – privat sysselsättning	1 Målområde 1	3 Stödombåde A
2034	Orsa	49 LA49	Mora	Mora/Orsa/Älvdalen	20 Dalarnas län	6 Småregioner – offentlig sysselsättning	1 Målområde 1	3 Stödombåde A
2039	Älvdalen	49 LA49	Mora	Mora/Orsa/Älvdalen	20 Dalarnas län	6 Småregioner – offentlig sysselsättning	1 Målområde 1	3 Stödombåde A
2062	Mora	49 LA49	Mora	Mora/Orsa/Älvdalen	20 Dalarnas län	6 Småregioner – offentlig sysselsättning	2 Målområde 2	2 Stödombåde B
2026	Gagnef	50 LA50	Falun	Falun/Borlänge/regionen	20 Dalarnas län	3 Regionala centra	2 Målområde 2	0 Ej stödombåde
2029	Leksand	50 LA50	Falun	Falun/Borlänge/regionen	20 Dalarnas län	3 Regionala centra	2 Målområde 2	0 Ej stödombåde
2031	Rättvik	50 LA50	Falun	Falun/Borlänge/regionen	20 Dalarnas län	3 Regionala centra	2 Målområde 2	2 Stödombåde B
2080	Falun	50 LA50	Falun	Falun/Borlänge/regionen	20 Dalarnas län	3 Regionala centra	2 Målområde 2	0 Ej stödombåde
2081	Borlänge	50 LA50	Falun	Falun/Borlänge/regionen	20 Dalarnas län	3 Regionala centra	2 Målområde 2	0 Ej stödombåde
2082	Säter	50 LA50	Falun	Falun/Borlänge/regionen	20 Dalarnas län	3 Regionala centra	2 Målområde 2	0 Ej stödombåde
2083	Hedemora	51 LA51	Avesta	Avesta/Hedemora	20 Dalarnas län	4 Sekundära centra	2 Målområde 2	0 Ej stödombåde
2084	Avesta	51 LA51	Avesta	Avesta/Hedemora	20 Dalarnas län	4 Sekundära centra	2 Målområde 2	2 Stödombåde B
1864	Ljusnarsberg	52 LA52	Ludvika	Ludvikaregionen	18 Örebro län	5 Småregioner – privat sysselsättning	2 Målområde 2	2 Stödombåde B
2061	Smedjebacken	52 LA52	Ludvika	Ludvikaregionen	20 Dalarnas län	5 Småregioner – privat sysselsättning	2 Målområde 2	2 Stödombåde B
2085	Ludvika	52 LA52	Ludvika	Ludvikaregionen	20 Dalarnas län	5 Småregioner – privat sysselsättning	2 Målområde 2	2 Stödombåde B
319	Älvkarleby	53 LA53	Gävle	Gävle/Sandviken/regionen	3 Uppsala län	3 Regionala centra	0 Ej målområde	0 Ej stödombåde
2101	Ockelbo	53 LA53	Gävle	Gävle/Sandviken/regionen	21 Gävleborgs län	3 Regionala centra	2 Målområde 2	0 Ej stödombåde
2104	Hofors	53 LA53	Gävle	Gävle/Sandviken/regionen	21 Gävleborgs län	3 Regionala centra	2 Målområde 2	2 Stödombåde B
2180	Gävle	53 LA53	Gävle	Gävle/Sandviken/regionen	21 Gävleborgs län	3 Regionala centra	2 Målområde 2	0 Ej stödombåde
2181	Sandviken	53 LA53	Gävle	Gävle/Sandviken/regionen	21 Gävleborgs län	3 Regionala centra	2 Målområde 2	0 Ej stödombåde
2161	Ljusdal	54 LA54	Ljusdal	Ljusdal	21 Gävleborgs län	6 Småregioner – offentlig sysselsättning	1 Målområde 1	3 Stödombåde A
2182	Söderhamn	55 LA55	Söderhamn	Söderhamn	21 Gävleborgs län	5 Småregioner – privat sysselsättning	2 Målområde 2	2 Stödombåde B
2121	Ovanåker	56 LA56	Bollnäs	Bollnäs/Ovanåker	21 Gävleborgs län	6 Småregioner – offentlig sysselsättning	2 Målområde 2	2 Stödombåde B
2183	Bollnäs	56 LA56	Bollnäs	Bollnäs/Ovanåker	21 Gävleborgs län	6 Småregioner – offentlig sysselsättning	2 Målområde 2	2 Stödombåde B
2132	Nordanstig	57 LA57	Hudiksvall	Hudiksvall/Nordanstig	21 Gävleborgs län	6 Småregioner – offentlig sysselsättning	2 Målområde 2	2 Stödombåde B
2184	Hudiksvall	57 LA57	Hudiksvall	Hudiksvall/Nordanstig	21 Gävleborgs län	6 Småregioner – offentlig sysselsättning	2 Målområde 2	2 Stödombåde B
2260	Ånge	58 LA58	Sundsvall	Sundsvall/Härnösandsregionen	22 Västernorrlands län	3 Regionala centra	1 Målområde 1	3 Stödombåde A
2262	Timrå	58 LA58	Sundsvall	Sundsvall/Härnösandsregionen	22 Västernorrlands län	3 Regionala centra	1 Målområde 1	2 Stödombåde B
2280	Härnösand	58 LA58	Sundsvall	Sundsvall/Härnösandsregionen	22 Västernorrlands län	3 Regionala centra	1 Målområde 1	2 Stödombåde B
2281	Sundsvall	58 LA58	Sundsvall	Sundsvall/Härnösandsregionen	22 Västernorrlands län	3 Regionala centra	1 Målområde 1	2 Stödombåde B
2282	Kramfors	59 LA59	Kramfors	Sollefteå/Kramfors	22 Västernorrlands län	6 Småregioner – offentlig sysselsättning	1 Målområde 1	2 Stödombåde B
2283	Sollefteå	59 LA59	Kramfors	Sollefteå/Kramfors	22 Västernorrlands län	6 Småregioner – offentlig sysselsättning	1 Målområde 1	3 Stödombåde A
2284	Örnsköldsvik	60 LA60	Örnsköldsvik	Örnsköldsvik	22 Västernorrlands län	5 Småregioner – privat sysselsättning	1 Målområde 1	2 Stödombåde B

2313	Strömsund	61 LA61	Strömsund	Strömsund	23 Jämtlands län	6 Småregioner - offentlig sysselsättning	1 Målområde 1	3 Stödombåde A
2321	Åre	62 LA62	Åre	Åre	23 Jämtlands län	5 Småregioner - privat sysselsättning	1 Målområde 1	3 Stödombåde A
2361	Härjedalen	63 LA63	Härjedalen	Härjedalen	23 Jämtlands län	5 Småregioner - privat sysselsättning	1 Målområde 1	3 Stödombåde A
2303	Ragunda	64 LA64	Östersund	Östersundsregionen	23 Jämtlands län	3 Regionala centra	1 Målområde 1	3 Stödombåde A
2305	Bräcke	64 LA64	Östersund	Östersundsregionen	23 Jämtlands län	3 Regionala centra	1 Målområde 1	3 Stödombåde A
2309	Krokom	64 LA64	Östersund	Östersundsregionen	23 Jämtlands län	3 Regionala centra	1 Målområde 1	3 Stödombåde A
2326	Berg	64 LA64	Östersund	Östersundsregionen	23 Jämtlands län	3 Regionala centra	1 Målområde 1	3 Stödombåde A
2380	Östersund	64 LA64	Östersund	Östersundsregionen	23 Jämtlands län	3 Regionala centra	1 Målområde 1	3 Stödombåde A
2421	Storuman	65 LA65	Storuman	Storuman	24 Västerbottens län	6 Småregioner - offentlig sysselsättning	1 Målområde 1	3 Stödombåde A
2422	Sorsele	66 LA66	Sorsele	Sorsele	24 Västerbottens län	6 Småregioner - offentlig sysselsättning	1 Målområde 1	3 Stödombåde A
2425	Dorotea	67 LA67	Vilhelmina	Vilhelmina/Dorotea/Åsele	24 Västerbottens län	6 Småregioner - offentlig sysselsättning	1 Målområde 1	3 Stödombåde A
2462	Vilhelmina	67 LA67	Vilhelmina	Vilhelmina/Dorotea/Åsele	24 Västerbottens län	6 Småregioner - offentlig sysselsättning	1 Målområde 1	3 Stödombåde A
2463	Åsele	67 LA67	Vilhelmina	Vilhelmina/Dorotea/Åsele	24 Västerbottens län	6 Småregioner - offentlig sysselsättning	1 Målområde 1	3 Stödombåde A
2401	Nordmaling	68 LA68	Umeå	Umeåregionen	24 Västerbottens län	2 Universitets- och högskoleregioner	1 Målområde 1	2 Stödombåde B
2403	Bjurholm	68 LA68	Umeå	Umeåregionen	24 Västerbottens län	2 Universitets- och högskoleregioner	1 Målområde 1	3 Stödombåde A
2404	Vindeln	68 LA68	Umeå	Umeåregionen	24 Västerbottens län	2 Universitets- och högskoleregioner	1 Målområde 1	3 Stödombåde A
2409	Robertsfors	68 LA68	Umeå	Umeåregionen	24 Västerbottens län	2 Universitets- och högskoleregioner	1 Målområde 1	2 Stödombåde B
2460	Vännäs	68 LA68	Umeå	Umeåregionen	24 Västerbottens län	2 Universitets- och högskoleregioner	1 Målområde 1	2 Stödombåde B
2480	Umeå	68 LA68	Umeå	Umeåregionen	24 Västerbottens län	2 Universitets- och högskoleregioner	1 Målområde 1	2 Stödombåde B
2418	Malå	69 LA69	Lycksele	Lycksele/Malå	24 Västerbottens län	6 Småregioner - offentlig sysselsättning	1 Målområde 1	3 Stödombåde A
2481	Lycksele	69 LA69	Lycksele	Lycksele/Malå	24 Västerbottens län	6 Småregioner - offentlig sysselsättning	1 Målområde 1	3 Stödombåde A
2417	Norsjö	70 LA70	Skellefteå	Skellefteå/Norsjö	24 Västerbottens län	4 Sekundära centra	1 Målområde 1	3 Stödombåde A
2482	Skellefteå	70 LA70	Skellefteå	Skellefteå/Norsjö	24 Västerbottens län	4 Sekundära centra	1 Målområde 1	2 Stödombåde B
2505	Arvidsjaur	71 LA71	Arvidsjaur	Arvidsjaur	25 Norrbottens län	6 Småregioner - offentlig sysselsättning	1 Målområde 1	3 Stödombåde A
2506	Arjeplog	72 LA72	Arjeplog	Arjeplog	25 Norrbottens län	4 Sekundära centra	1 Målområde 1	3 Stödombåde A
2510	Jokkmokk sysselsättning	73 LA73 1 Målområde 1	Jokkmokk	Jokkmokk	25 Norrbottens län Stödombåde A	5 Småregioner - privat		
2513	Överkalix	74 LA74	Överkalix	Överkalix	25 Norrbottens län	6 Småregioner - offentlig sysselsättning	1 Målområde 1	3 Stödombåde A
2514	Kalix	75 LA75	Kalix	Kalix	25 Norrbottens län	6 Småregioner - offentlig sysselsättning	1 Målområde 1	3 Stödombåde A
2518	Övertorneå	76 LA76	Övertorneå	Övertorneå	25 Norrbottens län	6 Småregioner - offentlig sysselsättning	1 Målområde 1	3 Stödombåde A
2521	Pajala	77 LA77	Pajala	Pajala	25 Norrbottens län	6 Småregioner - offentlig sysselsättning	1 Målområde 1	3 Stödombåde A
2523	Gällivare	78 LA78	Gällivare	Gällivare	25 Norrbottens län	6 Småregioner - offentlig sysselsättning	1 Målområde 1	3 Stödombåde A
2560	Älvsbyn	79 LA79	Luleå	Luleå/Fyrkantenregionen	25 Norrbottens län	3 Regionala centra	1 Målområde 1	3 Stödombåde A
2580	Luleå	79 LA79	Luleå	Luleå/Fyrkantenregionen	25 Norrbottens län	3 Regionala centra	1 Målområde 1	2 Stödombåde B
2581	Piteå	79 LA79	Luleå	Luleå/Fyrkantenregionen	25 Norrbottens län	3 Regionala centra	1 Målområde 1	2 Stödombåde B
2582	Boden	79 LA79	Luleå	Luleå/Fyrkantenregionen	25 Norrbottens län	3 Regionala centra	1 Målområde 1	2 Stödombåde B
2583	Haparanda	80 LA80	Haparanda	Haparanda	25 Norrbottens län	6 Småregioner - offentlig sysselsättning	1 Målområde 1	3 Stödombåde A
2584	Kiruna	81 LA81	Kiruna	Kiruna	25 Norrbottens län	5 Småregioner - privat sysselsättning	1 Målområde 1	3 Stödombåde A

Bilaga 2

Karta över Sveriges LA-regioner

1	Stockholm	42	Örebro
2	Uppsala	43	Karlskoga
3	Nyköping	44	Västerås
4	Katrineholm	45	Fagersta
5	Eskilstuna	46	Köping
6	Linköping	47	Vansbro
7	Norrköping	48	Malung
8	Värnamo	49	Mora
9	Jönköping	50	Falun
10	Nässjö	51	Avesta
11	Tranås	52	Ludvika
12	Älmhult	53	Gävle
13	Ljungby	54	Ljusdal
14	Växjö	55	Söderhamn
15	Vimmerby	56	Bollnäs
16	Kalmar	57	Hudiksvall
17	Oskarshamn	58	Sundsvall
18	Västervik	59	Kramfors
19	Gotland	60	Örnsköldsvik
20	Karlskrona	61	Strömsund
21	Simrishamn	62	Åre
22	Helsingborg	63	Härjedalen
23	Kristianstad	64	Östersund
24	Malmö	65	Storuman
25	Halmstad	66	Sorsele
26	Varberg	67	Vilhelmina
27	Göteborg	68	Umeå
28	Trollhättan	69	Lycksele
29	Strömstad	70	Skellefteå
30	Bengtstads	71	Arvidsjaur
31	Borås	72	Arjeplog
32	Lidköping	73	Jokkmokk
33	Skövde	74	Överkalix
34	Torsby	75	Kalix
35	Karlstad	76	Övertorneå
36	Årjäng	77	Pajala
37	Filipstad	78	Gällivare
38	Hagfors	79	Luleå
39	Arvika	80	Haparanda
40	Säffle	81	Kiruna

Bilaga 3

Karta över NUTS-indelningen i Sverige

NUTS är den regionala indelning som används inom EU för statistikredovisning. I Sverige utgörs NUTS 1 av hela riket, NUTS 2 av riksområden, NUTS 3 av län och NUTS 5 av kommuner. Koderna för NUTS 3 består av 5 positioner: den inleds med bokstavs-förkortning för landet, därefter följer en position för varje nivå.

Kod	NUTS 1
	NUTS 2
	NUTS 3 (länskod)

SE 0 Sverige

SE01 Stockholm

SE011 Stockholms län (01)

SE02 Östra Mellansverige

SE021 Uppsala län (03)
SE022 Södermanlands län (04)
SE023 Östergötlands län (05)
SE024 Örebro län (18)
SE025 Västmanlands län (19)

SE09 Småland med öarna

SE091 Jönköpings län (06)
SE092 Kronobergs län (07)
SE093 Kalmar län (08)
SE094 Gotlands län (09)

SE04 Sydsverige

SE041 Blekinge län (10)
SE044 Skåne län (12)

SE0A Västsverige

SE0A1 Hallands län (13)
SE0A2 Västra Götalands län (14)

SE06 Norra Mellansverige

SE061 Värmlands län (17)
SE062 Dalarnas län (20)
SE063 Gävleborgs län (21)

SE07 Mellersta Norrland

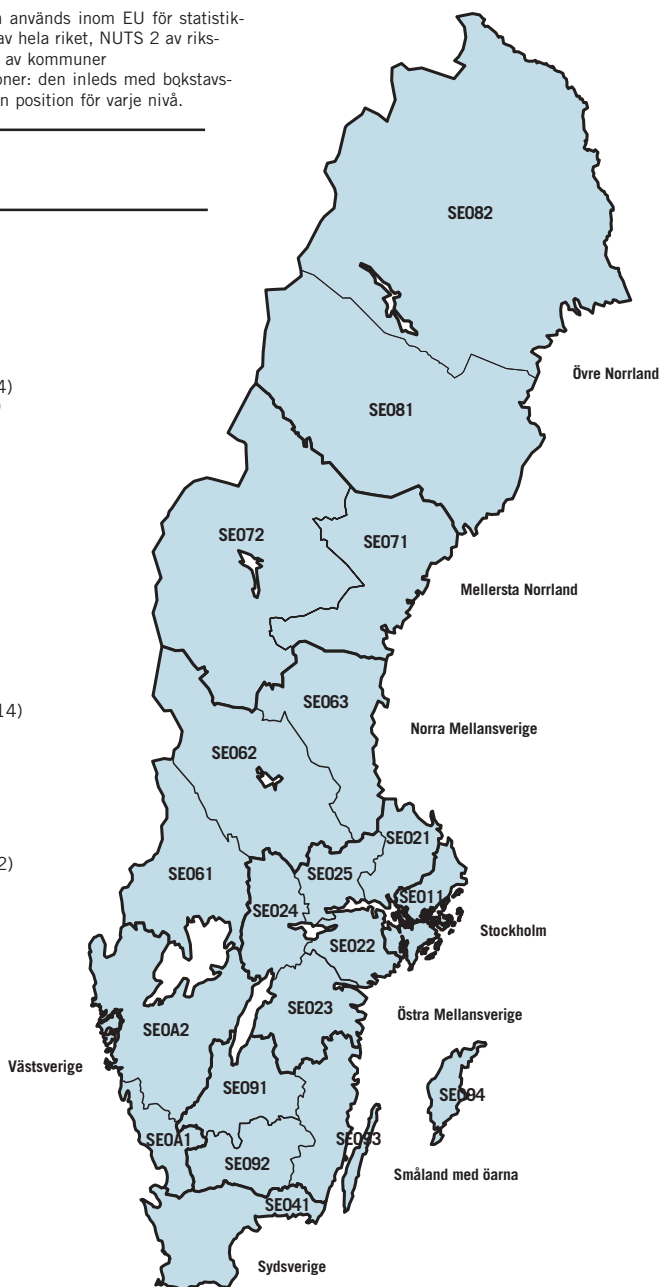
SE071 Västernorrlands län (22)
SE072 Jämtlands län (23)

SE08 Övre Norrland

SE081 Västerbottens län (24)
SE082 Norrbottens län (25)

NUTS-områdenas omfattning

- NUTS 2
- NUTS 3

Källa: SCB, MIS 1998:2, Regionala koder

Ekonomisk tillväxt på nationell och regional nivå ger förutsättningar för framtidens välfärd. När lokala arbetsmarknadsregioner fungerar väl blir de attraktiva för lokalisering av ekonomisk verksamhet och för människor att leva i. Då ökar tillväxten, sysselsättningen och företagandet och den regionala ekonomin bidrar till välfärd. En stark tillväxt idag ger förutsättningar för morgondagens tillväxt, under förutsättning att inte mänskliga och naturliga resurser överexploateras.

Storstadsexpansion har präglat den regionala utvecklingen i Sverige under lång tid. Där produktionen varit som störst har ekonomin växt snabbare, där sysselsättningen varit högst har jobben ökat mest och där många människor bott har folkmängden vuxit. Särskilt huvudstadsregionens expansion har varit en kontrast till glesbygdens och småorternas svaga ekonomiska tillväxt, dåliga sysselsättningsutveckling och befolkningsminskning. Men den senaste statistiken för år 2002 pekar på en ny tendens där Stockholm inte längre växer lika snabbt.

Denna rapport handlar om den ekonomiska tillväxten under de senaste åren och dess förutsättningar i svenska regioner.

Tillhörande tabellbilaga (A2002:012) finns att ladda ner gratis på ITPS hemsida www.itps.se